

STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

NA TERENIE GMINY LNIANO

NA LATA 2020-2025

OFICyna PROFILAKTYCZNA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII.....	5
KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	6
UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII.....	7
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	10
CHARAKTERYSTYKA GMINY	12
POŁOŻENIE GMINY	12
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	14
KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY	17
SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE.....	17
RYNEK PRACY	21
WYCHOWANIE I EDUKACJA	23
GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA	26
KULTURA, SPORT I REKREACJA	27
OPIEKA ZDROWOTNA	33
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	35
POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	36
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI	36
POMOC SPOŁECZNA.....	38
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	45
DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO.....	46
WSPIERANIE RODZINY	46
WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	54
ZDROWIE PSYCHICZNE.....	59
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH.....	62
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	78

AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW	90
PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	98
WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA.....	106
PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI.....	114
CZĘŚĆ STRATEGICZNA	118
ANALIZA SWOT.....	118
CEL STRATEGICZNY	124
WIZJA.....	124
MISJA	124
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	125
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII.....	126
RAMY FINANSOWE STRATEGII.....	126
MONITORING	129
EWALUACJA	129
OCENA RYZYKA	131
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	132
BIBLIOGRAFIA.....	134
SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	135
SPIS RYSUNKÓW	135
SPIS TABEL	135
SPIS WYKRESÓW	136

Wykaz skrótów:

UG – Urząd Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

PP – Posterunek Policji

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie

ŚŚ – Świetlice Środowiskowe

ŚT – Świetlica wychowawczo-terapeutyczna w Lnianie

WPROWADZENIE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano na lata 2020-2025¹ jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Lniano. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Dla osiągnięcia zamierzonych w Strategii celów i rezultatów istotne jest odpowiednie zaplanowanie systemu stałego monitoringu realizacji i okresowej ewaluacji, której podlegają wszystkie działania.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Badania wskazują, iż „zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”².

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- wspieranie rodziny,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne i opiekę lekarską,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integrację społeczną seniorów,
- promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości,

¹ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano na lata 2020-2025” stosowana będzie nazwa „Strategia”.

² Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013, s. 10.

- rewitalizację społeczną,
- integrację społeczną.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej gminy Lniano.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii dla gminy Lniano zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy

³Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma istotne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Podstawowym dokumentem strategicznym dla gminy Lniano jest przyjęta *Strategia Rozwoju Gminy Lniano* z 2000 roku. Jest ona dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej. Strategia Rozwoju Gminy Lniano wskazuje najogólniejszą wizję Gminy w przyszłości – pożądany obraz, do którego zmierza. Zasadniczym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców. Założeniem strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Strategii Rozwoju Gminy Lniano. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Lniano, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące, bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano na lata 2020-2025, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 roku, poz. 920), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” - dla gminy oraz opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”⁴ - na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),

⁴Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409),
10. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
11. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1205 z późn. zm.),
12. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
13. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.),
14. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 35),
15. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
16. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1666 z późn. zm.),
17. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
18. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
19. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.),
20. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
21. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.),
22. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.),
23. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.),
24. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.),

25. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
26. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 611),
27. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia mieszkalnych na wynajem mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 508),
28. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.),
29. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
30. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
31. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
32. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 818),
33. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023,
34. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
35. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
36. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
37. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 z późn. zm.),
38. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.).

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano na lata 2020-2025, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uspoźnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

W opisywanym zakresie, Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanymi także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich m. in.: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejski program walki z ubóstwem”.

Na poziomie krajowym Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań tych wymieniono m. in: sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową, poprawę spójności społecznej oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku wytycza obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+ wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Programowa zgodność Strategii z:

- Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,

stwarza szansę na pozyskanie wsparcia finansowego, niezbędnego do realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części strategicznej niniejszego opracowania.

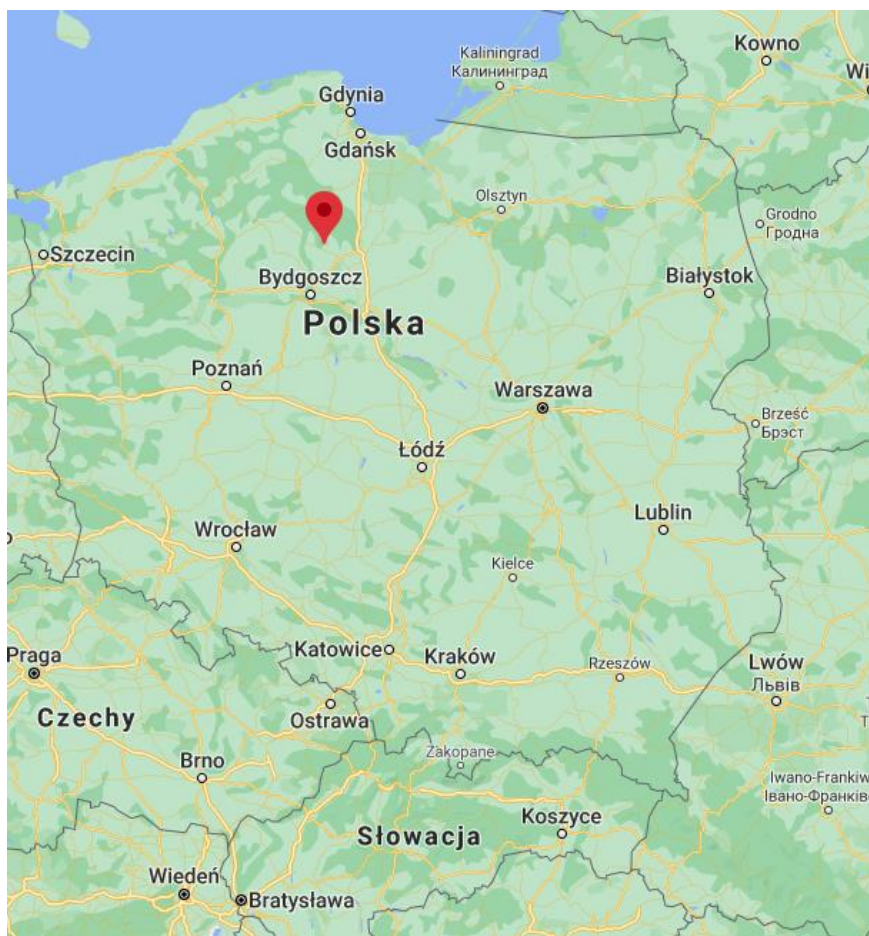
Wśród ważnych instrumentów finansowania projektów należy wymienić Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), jako zupełnie nowe narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, przy pomocy którego partnerskie jednostki samorządu terytorialnego mogą realizować wspólne przedsięwzięcia.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

POŁOŻENIE GMINY

Gmina Lniano to gmina wiejska położona w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim, a jej siedzibą jest wieś Lniano. Gmina sąsiaduje od północy z gminą Osie, od wschodu z gminą Drzycim, od południa z gminami Bukowiec oraz Świekatowo, a od zachodu z gminą Cekcyn przynależącą do powiatu tucholskiego. Gmina, podobnie jak pozostałe położone na obszarze pojezierza południowo-pomorskiego, charakteryzuje się obecnością licznych zbiorników wodnych. Ponadto, Gmina znajduje się w obszarze Doliny Dolnej Wisły, co stanowi atrakcję turystyczną i rekreacyjną, a dodatkowo ma niebagatelny wpływ na obecność żyznych gleb co warunkuje rolniczy charakter Gminy.

Rysunek 1. Położenia gminy Lniano na mapie Polski

Źródło: <https://www.google.com/maps/>

Gmina Lniano charakteryzuje się dogodnym położeniem komunikacyjnym – na jej terenie znajdują się 2 drogi wojewódzkie, 9 dróg powiatowych oraz drogi lokalne. Ponadto na obszarze Gminy zlokalizowane są 2 stacje PKP – w Rykowsku oraz w Lnianie. Usługi transportowe w Gminie świadczone są także przez prywatnych przewoźników, dzięki czemu mieszkańcy mają możliwość łatwego i szybkiego przemieszczania się do sąsiadujących miejscowości. Odległość gminy Lniano do siedziby administracji rządowej województwa, tj. Bydgoszczy wynosi 56 km, a od siedziby administracji samorządowej, czyli Torunia, niespełna 80 km. W odległości 130 km od Gminy znajduje się port lotniczy im. Lecha Wałęsy w Gdańsku. Gmina obejmuje powierzchnię 88,5 km², z czego około 88% to obszary leśne oraz użytki rolne. Głównym profilem działalności mieszkańców w Gminie jest rolnictwo.

Gmina Lniano obejmuje 11 jednostek pomocniczych, tj. sołectw: Błędzim, Brzemiona, Jeziorki, Jędrzejewo, Lniano, Lubodzież, Mszano, Mukrz, Ostrowite, Siemkowo oraz Wętfie. Poniżej przedstawione zostało położenie Gminy na mapie powiatu świeckiego.

Rysunek 2. Położenie gminy Lniano na mapie powiatu świeckiego

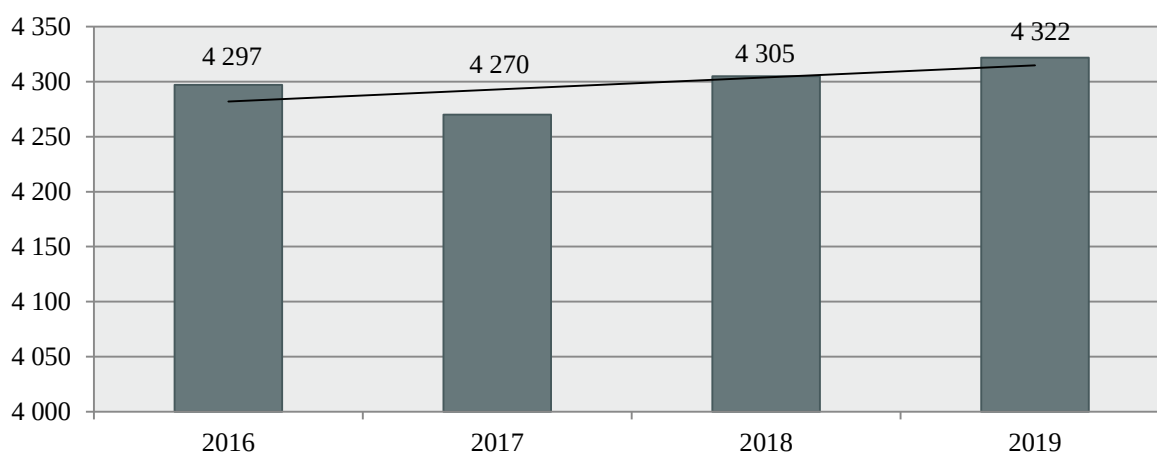
Źródło: <https://www.csw.pl/aktualnosci/dla-turysty/powiat-w-liczbach/2017/02/03/powiat-swiecki-to/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Lniano zamieszkują 4 322 osoby (stan na 31.12.2019 roku). Na przestrzeni ostatnich lat, poza rokiem 2017 kiedy odnotowano spadek liczby mieszkańców, zauważalny był niewielki wzrost liczby osób zamieszkujących Gminę. W 2019 roku w stosunku do roku 2017 wyniósł zaledwie 1,2%. Szczegółowe dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

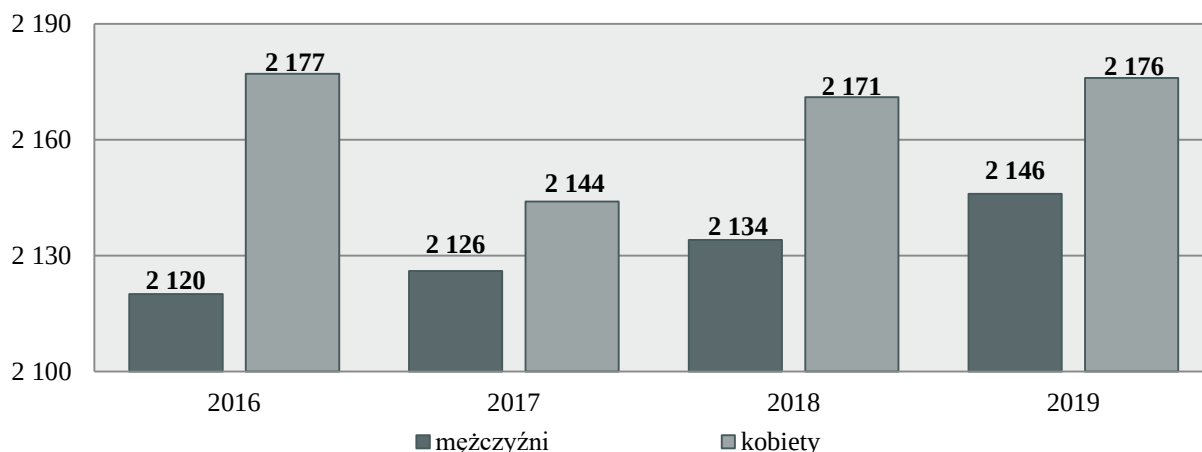
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Lniano w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Lniano jest nieco mniejsza niż liczba kobiet - kobiety stanowią 50,35% ogólnej liczby ludności (2 176 kobiet), natomiast mężczyźni 49,65% (2 146 mężczyzn). Na przestrzeni ostatnich lat różnica pomiędzy liczbą kobiet a mężczyzn w Gminie utrzymywała się na stałym poziomie, przy czym należy zauważyć zmniejszenie tej dysproporcji w stosunku do 2016 roku, kiedy kobiety stanowiły 50,7% populacji Gminy. Podobna sytuacja ma miejsce na terenie całego kraju – kobiety stanowią 51,63% populacji Polski. Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 101, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 101 kobiet, natomiast w Polsce wskaźnik ten wynosi 107.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Lniano na przestrzeni lat 2016-2019

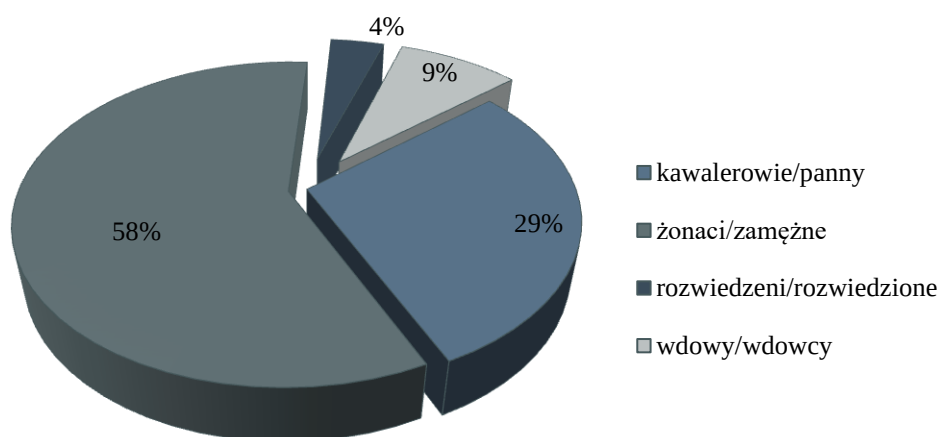
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Mieszkańcy gminy Lniano zawarli w 2019 roku 26 małżeństw co oznacza, że na 1000 mieszkańców zostało zawartych ponad 6 małżeństw. W porównaniu do całej Polski jest to wartość widocznie wyższa, bowiem na terenie kraju wynosi 4,78. W stosunku do roku 2016 nastąpił znaczny spadek liczby zawieranych małżeństw, tj. o 13%.

Stan cywilny mieszkańców Gminy według danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku przedstawia się następująco:

- 29% mieszkańców jest stanu wolnego,
- 58% żyje w małżeństwie,
- 4% mieszkańców jest po rozwodzie,
- 9% to wdowy/wdowcy.

Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców gminy Lniano według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Warto mieć na uwadze, że powyższe dane nie odzwierciedlają obecnego stanu cywilnego mieszkańców gminy Lniano, gdyż ostatnie oficjalne dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku.

Przyrost naturalny na 1000 ludności, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów podzielona przez 1000 na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość dodatnią i stale wzrastał. W 2019 roku wyniósł 4,40 (stan na koniec 2019 roku) i był najwyższy w omawianym okresie. W porównaniu do wartości tego wskaźnika w powiecie na przestrzeni ostatnich lat widać, że kondycja demograficzna Gminy jest znacznie korzystniejsza. Przyrost naturalny w powiecie w latach 2016-2019 był ujemny i pomijając wzrost w 2017 roku, stopniowo zmniejszał się do poziomu -0,94 w 2019 roku.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Lniano i w Polsce na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
urodzenia żywe	37	46	55	58
zgony	35	44	41	39
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,46	0,47	3,27	4,40
przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie	-0,12	-0,06	-0,27	-0,94

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Lniano według ekonomicznych grup wieku w roku 2019 przedstawia się następująco:

- 20,4% jest w wieku przedprodukcyjnym - do 17 roku życia;
- 61,8% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 17,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn oraz 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w gminie Lniano. Na przestrzeni lat 2016-2019 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku odsetka osób w wieku produkcyjnym. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W 2019 roku sytuacja demograficzna w Gminie była korzystniejsza niż w powiecie świeckim. Gminę zamieszkuje niższy odsetek seniorów niż ma to miejsce w powiecie, a jednocześnie możemy zauważyć wyższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa niż ma to miejsce w regionie.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2019 (w procentach)

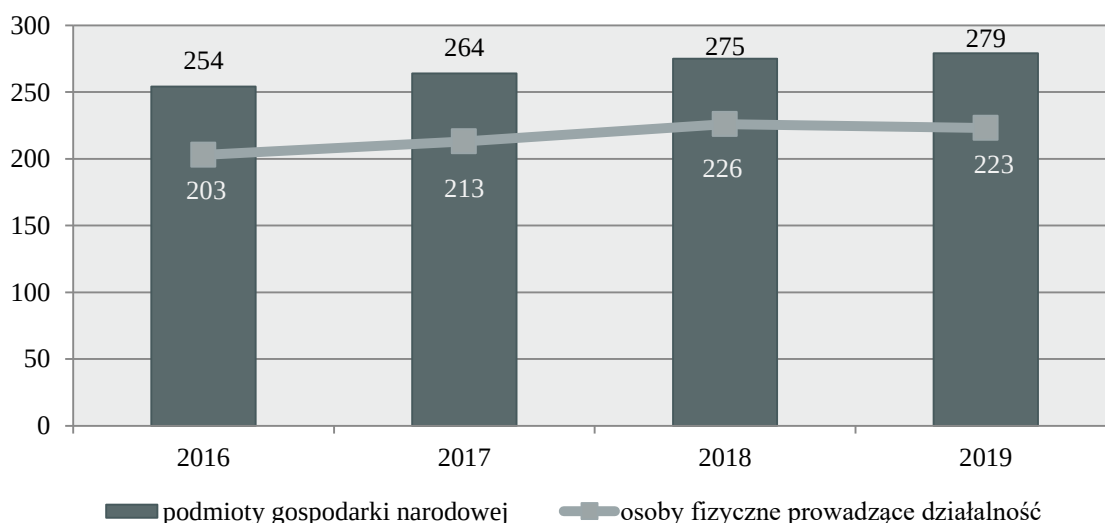
wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	powiat 2019
wiek przedprodukcyjny	20,4	20,1	20,4	20,4	16,1
wiek produkcyjny	63,6	63,1	63,1	61,8	64
wiek poprodukcyjny	16	16,8	17,5	17,8	19,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY

SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE

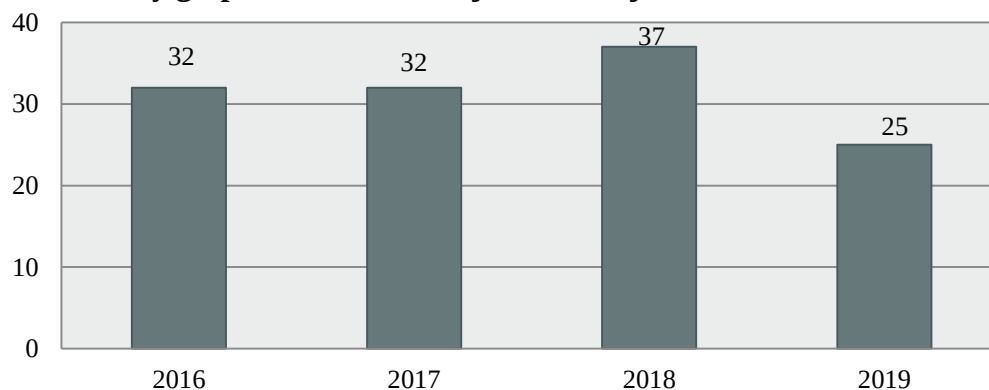
Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Lniano na koniec 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 279 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 223. Podobnie sytuacja przedstawiała się w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2016-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Lniano systematycznie rosła. W stosunku do 2016 roku nastąpił wzrost o niemal 10%.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku zarejestrowanych zostało 25 podmiotów gospodarki narodowej. W omawianym roku na terenie Gminy zarejestrowano najmniejszą liczbę podmiotów w porównaniu do lat poprzednich, a w stosunku do 2018 roku oznacza to spadek o 32%. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2016-2019 zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w gminie Lniano według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 265 (stan na koniec 2019 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 11, a dodatkowo działalności prowadzą 3 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników.

Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Lniano według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Mieszkańcy gminy Lniano prowadzą swoje przedsiębiorstwa w ramach poszczególnych sekcji PKD (*Polska Klasyfikacja Działalności*). Wśród najpopularniejszych branż lokalnych przedsiębiorców można wskazać Sekcję G, czyli handel hurtowy i detaliczny oraz naprawę pojazdów samochodowych (60 podmiotów), Sekcję F obejmującą budownictwo, inżynierię lądową i wodną oraz specjalistyczne roboty budowlane (38 podmiotów), a także Sekcję H, w ramach której prowadzona jest działalność pocztowa i kurierska, transport lądowy oraz rurociągowy (29 podmiotów).

Dochodami Gminy są w szczególności:

- dochody własne;
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych).

Dochodami Gminy mogą być również:

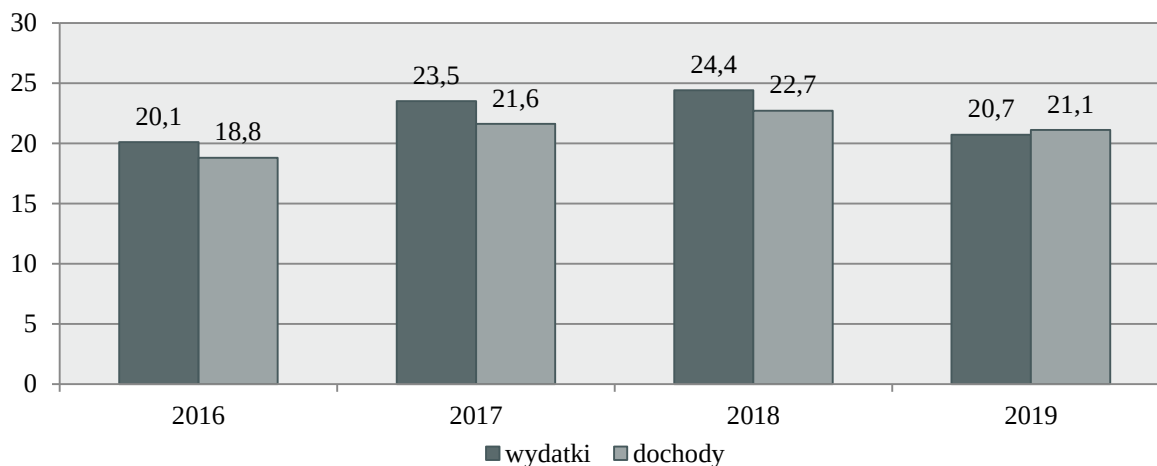
- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki Gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

Struktura dochodów Gminy na przestrzeni lat 2016-2019 wykazuje wahania - od 2016 roku do roku 2018 zarówno dochody jak i wydatki Gminy rosły, natomiast w roku kolejnym odnotowany został spadek obu wartości. Należy zauważyć, że w 2019 roku po raz pierwszy od ostatnich czterech lat dochody gminy Lniano przewyższyły jej wydatki.

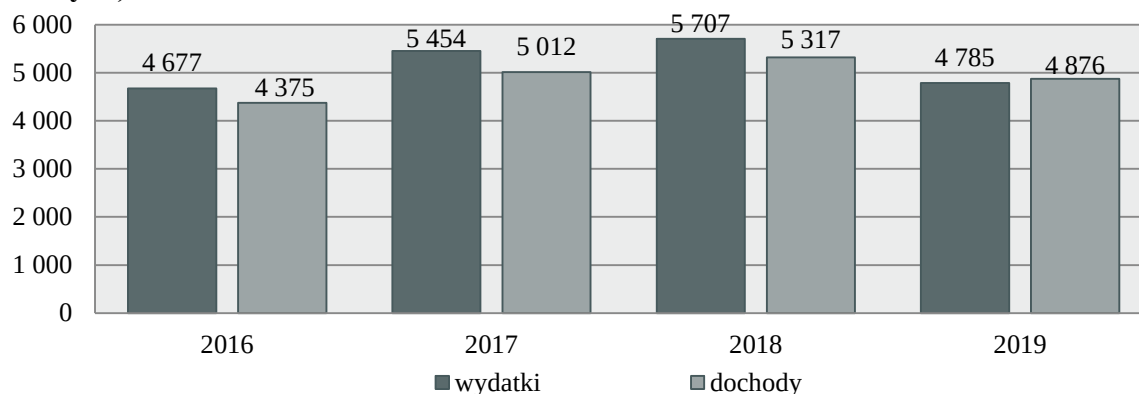
Wykres 6. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2016-2019 (w milionach złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochody Gminy w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 4 876 złotych. Wydatki Gminy w omawianym roku, kształtowały się na nieznacznie niższym poziomie – 4 785 złotych. Na przestrzeni lat 2016-2018 dostrzegalny był wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca, natomiast w 2019 roku ich spadek.

Wykres 7. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych)

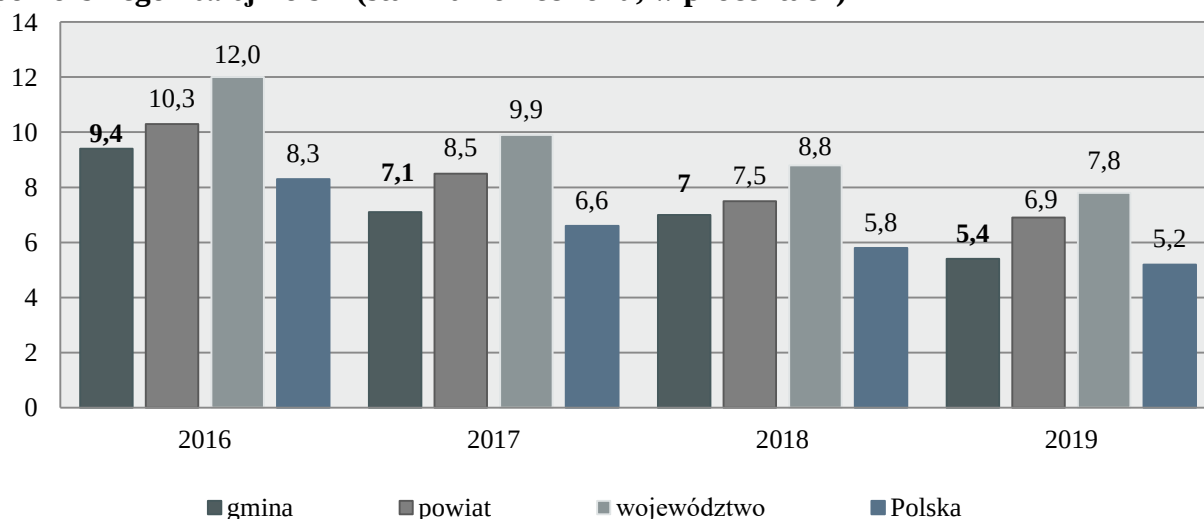
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

RYNEK PRACY

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin są przedstawiane jedynie w formie szacunkowej na podstawie stopy bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównaniu liczby osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w gminie i powiecie. Szacunkowa stopa bezrobocia w gminie Lniano wyniosła w 2019 roku 5,4%, czyli niewiele więcej niż średnia dla całej Polski (5,2%). Stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim w omawianym roku była natomiast 7,8%, a w powiecie świeckim 6,9%. Od 2016 roku szacunkowa stopa bezrobocia w gminie Lniano oraz stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie świeckim, podobnie jak ma to miejsce w województwie i w całej Polsce, uległa zmniejszeniu. Można zatem stwierdzić, że lokalna sytuacja na rynku pracy w Gminie jest znacznie korzystniejsza niż w regionie i województwie, co ma niebagatelny wpływ na dalszy rozwój gminy, skalę problemów społecznych oraz wykorzystanie potencjału mieszkańców w rozwiązywaniu doświadczanych przez nich trudności.

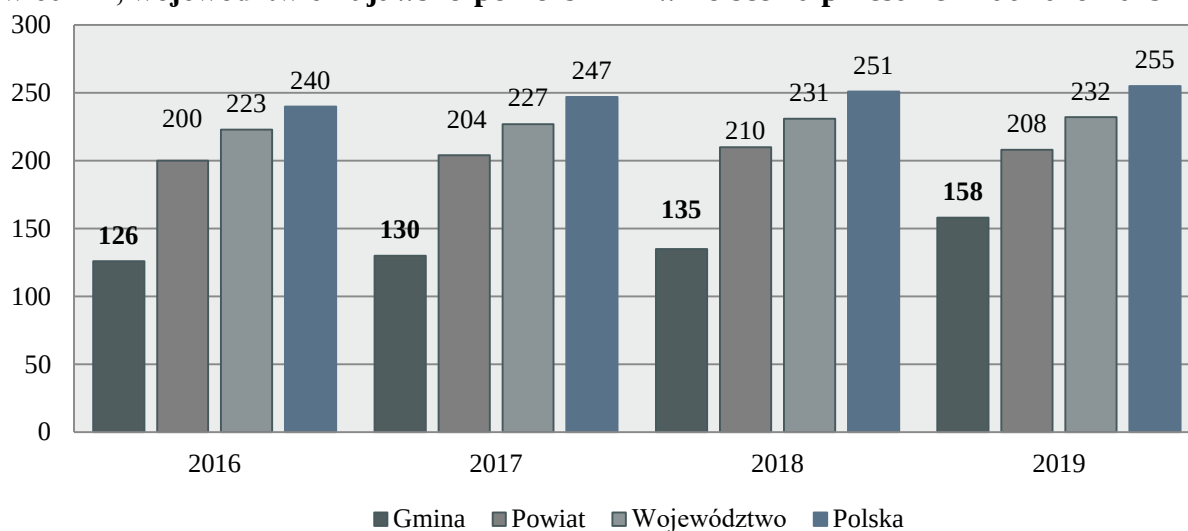
Wykres 8. Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie oraz stopa bezrobocia w powiecie świeckim na przestrzeni lat 2016-2019 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 rok, w gminie Lniano na 1000 mieszkańców pracowało 158 osób⁵. Wszystkich pracujących w 2019 roku było 682. Analizując tą kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że odsetek pracujących kobiet i mężczyzn jest bardzo zbliżony, a różnica wynosi zaledwie 3,2 pp. Kobiety stanowiły większą część wszystkich pracujących, tj. 51,6% (352 osoby), natomiast mężczyźni 48,4% (330 osób). Liczba osób pracujących w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim oraz Polsce w przeliczeniu na 1000 osób jest znacznie wyższa niż w Gminie, jednakże wzrost liczby osób pracujących na przestrzeni lat 2016-2019 jest w niej znacznie wyższy i wyniósł 25%, natomiast w powiecie i województwie zaledwie 4%.

Wykres 9. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Lniano, w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

⁵ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

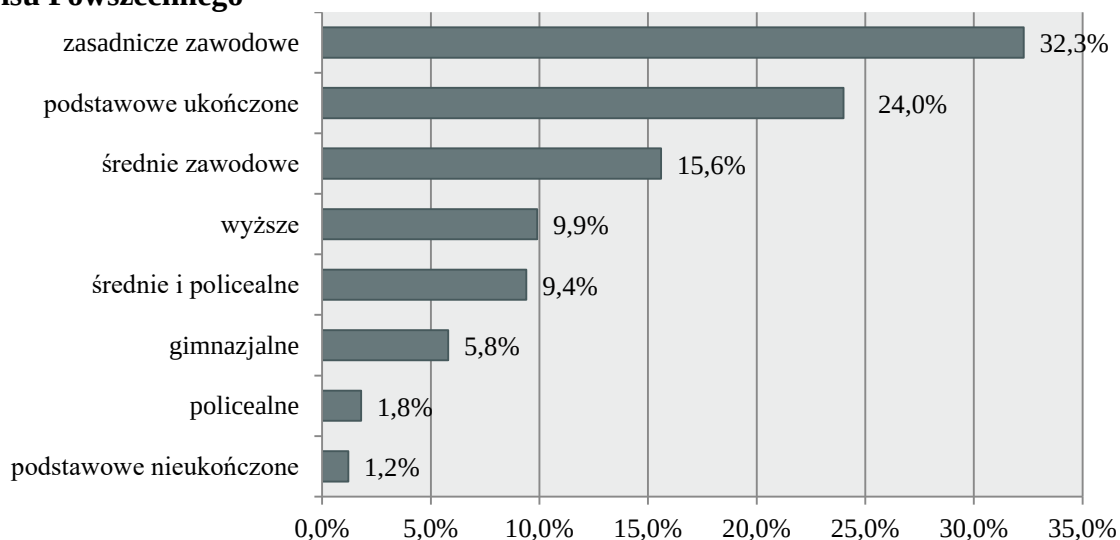
WYCHOWANIE I EDUKACJA

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców gminy Lniano przedstawia się następująco:

- 9,9% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 1,8% wykształcenie policealne,
- 9,4% średnie ogólnokształcące,
- 15,6% średnie zawodowe,
- 32,3% zasadnicze zawodowe,
- 5,8% gimnazjalne,
- 24% podstawowe ukończone,
- 1,2% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Struktura wykształcenia nie różni się znacząco pod względem płci. Wśród kobiet mieszkających w Gminie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (27,4%), zasadnicze zawodowe (24,7%) i średnie zawodowe (15,4%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,1%), podstawowe ukończone (20,5%) i średnie zawodowe (15,8%). Dyplom uczelni wyższej posiada natomiast 11,7% kobiet oraz 8,1% mężczyzn zamieszkujących gminę Lniano. Wykształcenie Polaków w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego wskazuje na to, iż mieszkańcy Gminy mają zbliżony profil i poziom edukacji do całego kraju – wykształcenie średnie i policealne posiada 31,4%, zasadnicze zawodowe – 21,5%, podstawowe ukończone i gimnazjalne – 23%, natomiast nie ukończyło nauki 1,4% Polaków.

Wykres 10. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego

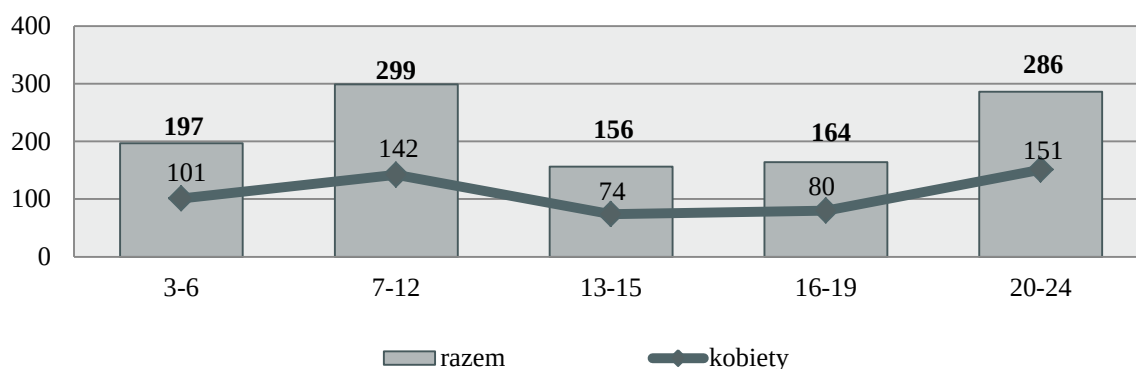

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Warto podkreślić, iż dane te nie odzwierciedlają aktualnej sytuacji w gminie Lniano. Trzeba założyć, że obecnie osób z wykształceniem wyższym jest więcej – tak jak ma to miejsce w całej Polsce.

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 1 102 mieszkańców gminy Lniano. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (299 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (286 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (197 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 11. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Lniano jest organem prowadzącym dla przedszkolnych oraz szkolnych jednostek oświatowych. W ramach realizacji zadań oświatowych Gmina prowadzi następujące szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lnianie;
- Filia Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lnianie w Siemkowie;
- Szkoła Podstawowa w Błędziniu.

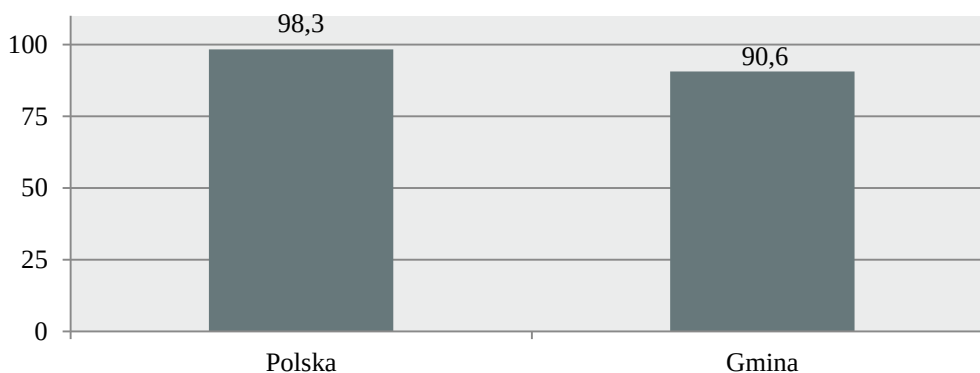
Przy każdej ze szkół podstawowych na terenie Gminy funkcjonują oddziały przedszkolne i zerowe. Gmina Lniano nie prowadzi natomiast żłobków i klubów dziecięcych dla dzieci do 3 roku życia. Łącznie do wszystkich oddziałów szkół podstawowych w 2019 roku uczęszczało 357 uczniów, natomiast uczniów w wieku przedszkolnym było 138. Liczba uczniów szkół i przedszkoli w 2019 kształtowała się następująco:

Tabela 3. Wykaz jednostek oświatowych i oddziałów szkolnych w gminie Lniano oraz liczba uczniów do nich uczęszczających w 2019 roku

	szkoła podstawowa		przedszkole	
	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba uczniów
Szkoła Podstawowa w Lnianie	16	320	4	99
filia w Siemkowie	2	15	1	18
Szkoła Podstawowa w Bładzimi	3	22	1	21
łącznie	21	357	6	138

Źródło: Raport o stanie Gminy Lniano za 2019 rok

Współczynnik skolaryzacji – stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych i przedszkolach do osób w wieku 3-15 lat wyniósł w gminie Lniano w 2018 roku 90,6, natomiast dla całej Polski został wyliczony w tym roku na poziomie 98,3.

Wykres 12. Współczynnik skolaryzacji w Gminie i w Polsce w 2018 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Lniano to łącznie 1 041 nieruchomości (stan na koniec 2018 roku), w których znajduje się 1 227 mieszkań. 3 budynki będące własnością Gminy to lokale socjalne. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie w 2018 roku kształtowała się na poziomie 90,4 m² i jak można zaobserwować, zwiększała się na przestrzeni ostatnich lat.

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w Gminie, jest nieco mniejsza w stosunku do ich liczby w województwie. W Gminie jest to 285 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w województwie kujawsko-pomorskim – 362,1. Możemy zauważyć również, że z roku na rok systematycznie wzrasta liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców zarówno w Gminie jak i województwie. W omawianym okresie przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie utrzymuje się na stałym poziomie, tj. prawie 3 osoby w województwie i 4 w Gminie. Szczegółowe dane w zakresie zasobów mieszkaniowych, na przestrzeni lat 2016-2018 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2016-2018

wyszczególnienie	2016	2017	2018
liczba budynków mieszkalnych	1 022	1 031	1 041
liczba mieszkań	1 206	1 216	1 227
liczba lokali socjalnych	2	2	3
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	89,8	90,1	90,4
mieszkania na 1000 mieszkańców	280,7	284,8	285
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,6	3,5	3,5
mieszkania na 1000 mieszkańców w województwie	354,4	358,1	362,1
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie w województwie	2,8	2,8	2,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystyka instalacji techniczno-sanitarnych w gminie Lniano według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny z 2018 roku przedstawia poniższa tabela. Z prezentowanych informacji wynika, że niemal wszystkie mieszkania wyposażone są w wodociąg, kanalizację oraz łazienkę. Większość mieszkań ma również dostęp do centralnego ogrzewania, natomiast w przedmiotowym roku żadne z mieszkań nie miało możliwości korzystania z sieci gazowej.

Tabela 5. Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Lniano na przestrzeni lat 2016-2018 (liczba mieszkań)

rodzaj instalacji	2016	2017	2018
wodociąg	1 157	1 167	1 178
kanalizacja	1 068	1 078	1 089
gaz	2	2	0
łazienka	1 014	1 024	1 035
centralne ogrzewanie	802	812	823

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie wraz z punktami bibliotecznymi w Brzemionach i Ostrowitem. Zakres działania Centrum określony został w Statucie GBP gminy Lniano zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy Lniano Nr XXVIII/208/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku. Według Statutu podstawowym celem Biblioteki jest: *„rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy i informacji oraz rozwijanie kultury i społeczeństwa informacyjnego”*⁶.

Do zadań realizowanych przez Bibliotekę należy w szczególności:

- gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliecznych, w szczególności dotyczących własnego regionu,
- udostępnianie zbiorów bibliecznych mieszkańcom na miejscu oraz wypożyczanie ich do domu,
- prowadzenie wypożyczeń międzybibliecznych z uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych,

⁶ Statut Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie (uchwała Nr XXVIII/208/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku)

- prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych popularyzując tym samym książki, czytelnictwo i kulturę,
- tworzenie i udostępnianie własnych baz danych, współpraca z innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa,
- doskonalenie metod i technik pracy bibliotecznej,
- podejmowanie działań wynikających z potrzeb środowiska, w tym wydawanie publikacji promujących czytelnictwo, bibliotekę i kulturę⁷.

Biblioteka w Lnianie służy nie tylko rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, ale zajmuje się także upowszechnianiem kultury i wiedzy, poprzez organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców, spotkań i zajęć z dziećmi, spotkań literackich, lekcji bibliotecznych dla dzieci i młodzieży, a także organizowanie spotkań autorskich. W ramach działalności Biblioteki mieszkańcy Gminy mogą brać udział również w licznych warsztatach i konkursach.

W strukturze Gminnej Biblioteki Publicznej funkcjonuje:

- wypożyczalnia;
- czytelnia;
- Centrum Kształcenia, którego zadaniem jest udostępnianie platform e-edukacyjnych, programów edukacyjnych w formie biblioteczki multimedialnej, organizowanie szkoleń, warsztatów i kursów specjalistycznych z zakresu informatyki i korzystania z Internetu;
- Gminne Centrum Informacji, które odpowiedzialne jest za prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych dla absolwentów szkół oraz bezrobotnych na temat możliwości na rynku pracy, sposobów szukania ofert pracy, a także prowadzenie podstawowego poradnictwa zawodowego dla mieszkańców oraz konsultacji zawodowych dla uczniów na temat kierunku dalszego rozwoju;
- Wiejski Mini Inkubator Przedsiębiorczości, w ramach którego prowadzone są szkolenia i doradztwo na temat kwestii administracyjno-finansowych i prawnych podjęcia własnej działalności gospodarczej oraz współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za poszczególne etapy utworzenia firmy;

⁷ *Tamże*

- Dyskusyjny Klub Książki, którego członkowie, tj. dorośli mieszkańcy Gminy mają możliwość podjęcia rozmów na temat ich popularnych, ale i mniej znanych utworów literackich w nieformalnej atmosferze Biblioteki;
- Uniwersytet Trzeciego Wieku, będący filią UTW Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Uniwersytet został powołany w 2017 roku, natomiast w roku akademickim 2019/20 został zawieszony.

W 2019 roku przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Lnianie oraz punkty biblioteczne zostały zorganizowane liczne działania. Spotkania, imprezy i zajęcia, w tym skierowane do seniorów oraz dzieci były nieodłącznym elementem działalności placówki oraz jej filii, a w ramach 116 wydarzeń udział wzięło 2 718 mieszkańców Gminy, czyli w 1 wydarzeniu wzięło udział średnio 23 uczestników. W roku poprzednim przeprowadzono łącznie 131 różnych form aktywności dla wszystkich mieszkańców Gminy, w których uczestniczyło 3 718 osób (średnio 28 osób na 1 wydarzenie), a w roku 2017 zorganizowanych zostało 71 działań, którymi objęto 2 731 osób, czyli średnio 38 uczestników podczas jednego wydarzenia. Malejąca liczba uczestników działań realizowanych przez GBP oraz punkty biblioteczne wskazuje na potrzebę rozwijania i dostosowywania oferty kulturalnej i edukacyjnej w Gminie.

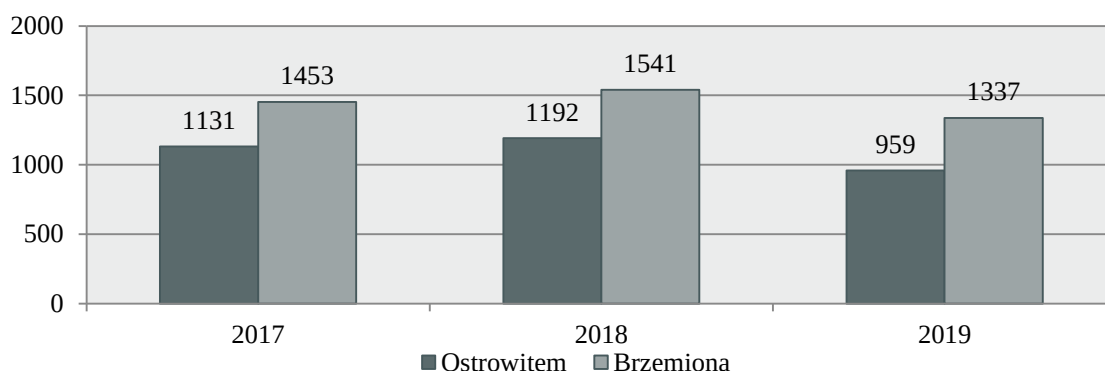
Wśród działań zorganizowanych oraz kontynuowanych w 2019 wymienić można:

- zajęcia z robotyki i kodowania dla dzieci;
- zajęcia z języka angielskiego, w tym dla seniorów;
- spotkania otwarte dla lokalnego środowiska, w szczególności dzieci, młodzieży oraz seniorów;
- imprezy środowiskowe;
- imprezy gminne promujące kulturę, tradycję, zdrowy tryb życia i czytelnictwo;
- przedstawienia teatralne dla dzieci;
- spotkania autorskie;
- warsztaty literacko-artystyczne;
- konkursy literackie („O pióro Św. Wawrzyńca”, konkurs na hasło Obchodów Jubileuszu 70-lecia GBP w Lnianie, itd.);
- „Bieg Niepodległości”
- akcja „Cała Polska Czyta Dzieciom”;
- wycieczki rodzinne w ramach akcji „Mobilna Kultura”;
- warsztaty komputerowe dla seniorów 65+;

- obchody Dnia z bezpiecznym Internetem;
- „Poranki z Elfem i Książkową Wróżką”;
- „Moje Hobby może stać się Twoim”;
- „Dzień Książki”⁸.

W 2019 roku Biblioteka przekazała 39 wyprawek książkowych dla najmłodszych mieszkańców Gminy, a w roku poprzednim dzieciom w wieku 3-6 lat przekazano 40 darów książkowych w ramach Programu Instytutu Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”. Gminna Biblioteka Publiczna oraz świetlice w Ostrowitem i Brzemionach prowadzą ścisłą współpracę z gminą Lniano również w zakresie działań profilaktycznych oraz motywowania dzieci do rozwoju edukacyjnego, społecznego i kulturalnego. Należy wskazać, że na zajęcia odbywające się w świetlicach corocznie uczestniczy mniejsza liczba dzieci – w 2019 roku w stosunku do roku 2017 nastąpił spadek o 11%.

Wykres 13. Liczba dzieci uczestniczących na zajęcia w punktach bibliotecznych

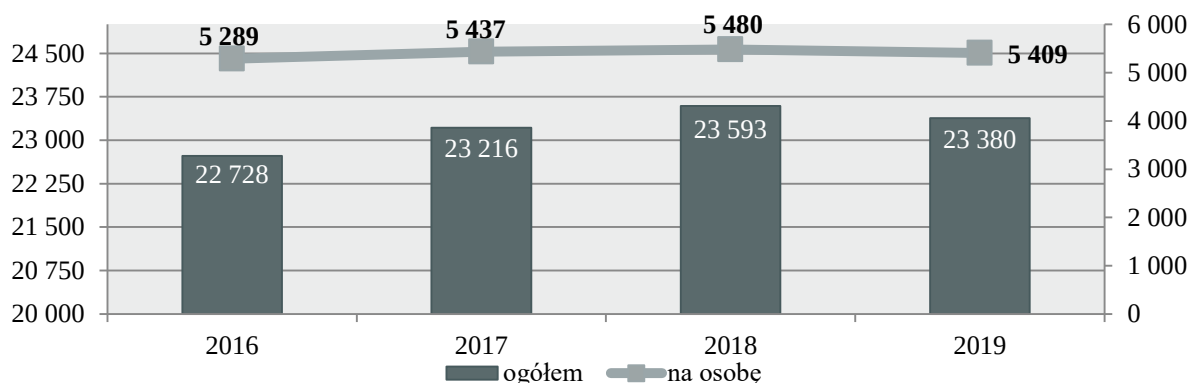
Źródło: Sprawozdanie z działalności świetlic i punktów bibliotecznych z działalnością kulturalną w Brzemionach i Ostrowitem za rok 2017, 2018 i 2019

Do głównych zajęć w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych zrealizowanych w 2019 roku w świetlicach należą pogadanki tematyczne, motywowanie do nauki, gry i zabawy sportowe, inscenizacje teatralne, zajęcia na świeżym powietrzu w ramach akcji „Bezpieczne ferie”, obcowanie z lokalną przyrodą, zajęcia plastyczne, projekcje bajek edukacyjnych, promocja zdrowego stylu życia, organizacja ‘Dnia Dziecka’, zajęcia na temat właściwego korzystania z mediów i urządzeń elektronicznych, współzawodnictwo między grupami świetlicowymi, zapobieganie i eliminowanie zachowań niepożądanych i agresywnych, wzmacnianie postaw życzliwości i wzajemnego szacunku, profilaktyka uzależnień, kultywowanie lokalnych tradycji, zajęcia usprawniające grafomotorykę.

⁸ Raport o Stanie Gminy za 2019 rok

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i stanu na koniec 2019 roku, liczba osób na 1 placówkę biblioteczną w Gminie kształtowała się na poziomie 1 441 osób. Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej w Lniane liczył 23 380 woluminów, natomiast księgozbiór na 1000 ludności wyniósł 5 409 woluminów. Zauważalne jest zmniejszenie się tych wskaźników w 2019 roku w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 14. Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej w Lniane ogółem i na 1000 mieszkańców Gminy w latach 2016-2019

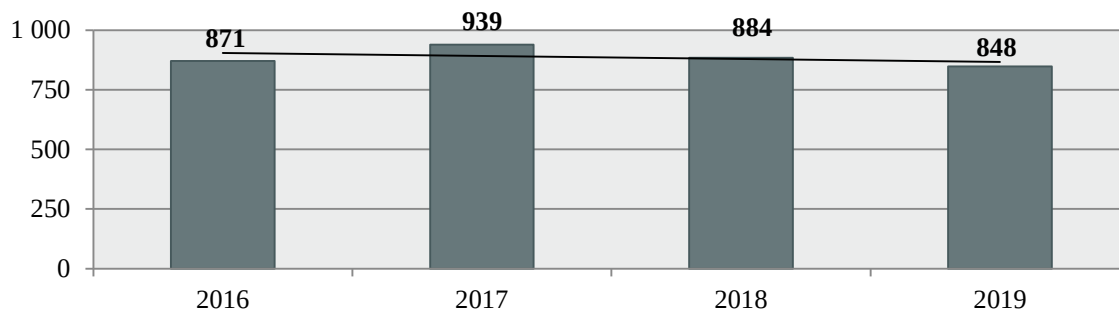

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W porównaniu do danych dla całej Polski możemy zauważyć znaczącą różnicę – wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w Polsce to 17,2 woluminy, natomiast w Gminie wskaźnik ten jest wyższy i wynosi 24,5.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lniane w ciągu 2019 roku miała 848 czytelników. Możemy zauważyć, że od 2017 liczba jej czytelników systematycznie maleje. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 15. Liczba czytelników Gminnej Biblioteki Publicznej Gminy w Lniane w latach 2015-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Warto zwrócić uwagę, iż Biblioteka w Lniane jest całkowicie przystosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, dzięki czemu te osoby mają możliwość samodzielnego wyboru literatury oraz aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym lokalnej społeczności.

Na terenie gminy Lniano znajdują się następujące zabytki i atrakcje turystyczne:

- Kościół pw. Św. Rocha w Lnianie;
- zespół dworski w Brzemionach;
- park podworski w Brzemionach;
- zespół dworski w Lnianku;
- stary młyn w Lnianie;
- park dworski w Ostrowitach;
- park dworski w Siemkowach;
- stodoła w Zalesiu Szlacheckim;
- bory sosnowe obejmujące 22% powierzchni Gminy;
- rzeka Ryszka;
- Kamienne Wzgórze Najświętszej Maryi Panny;
- liczne jeziora.

Do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej należą 2 szlaki piesze i 3 rowerowe wiodące przez tereny leśne, a także trasa Nordic Walking. Ponadto we wszystkich sołectwach utworzone zostały place zabaw, a we wsi Lniano oraz Błędzim działają siłownie na świeżym powietrzu oraz boiska do piłki nożnej. Na terenie Lniana utworzone zostało boisko wielofunkcyjne „Orlik”, natomiast boiska do piłki siatkowej funkcjonują we wsi Ostrowite, Błędzim i Brzemiona.

Na terenie gminy Lniano działalność prowadzą również kluby sportowe. Należą do nich między innymi:

- Klub Sportowy LZS „Czarni” Lniano;
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Spartakus”;
- Ludowy Klub Sportowy „Suples” Lniano⁹.

⁹ Tamże

OPIEKA ZDROWOTNA

Nieodpłatne usługi medyczne dla mieszkańców gminy Lniano prowadzą podmioty publiczne i prywatne, w tym Miejsko-Gminna Przychodnia w Świeciu przy ul. Wojska Polskiego 80, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Gabinet Lekarza Reginalda Jóskowiaka i NZOZ „NORVITA” Rafał Nowacki przy ul. Wyzwolenia 20C, w ramach których funkcjonują: Poradnia Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej, Poradnia Położnej Środowiskowo-Rodzinnej, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza, Poradnia Patologii Ciąży oraz Gabinet Medycyny Szkolnej, a także Indywidualne Specjalistyczne Praktyki Lekarskie w dziedzinie medycyny ogólnej i stomatologii. Usługi stomatologiczne na terenie Gminy od lat świadczone są przez prywatny gabinet stomatologiczny.

Wskazane podmioty świadczą nieodpłatną pomoc medyczną na podstawie kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i rehabilitacji leczniczej. Mieszkańcy Gminy wymagający dodatkowych zabiegów i opieki medycznej mogą korzystać z usług NZOZ „Nowy Szpital” w Świeciu. Ponadto, uczniowie objęci są działaniami profilaktyki zdrowotnej w ramach gabinetów szkolnych. Na przestrzeni lat 2017-2019 w Gminie nie świadczone specjalistycznych porad lekarskich, a porady ginekologiczne udzielała pielęgniarka położna.

Z danych GUS wynika, iż w 2018 roku w gminie Lniano na 1 przychodnię przypadało 2 153 mieszkańców. Jest to wartość znacznie niższa w porównaniu do liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w powiecie świeckim, gdzie wynosi 2 758 osób, a także niższa niż od wskaźnika dla całego województwa kujawsko-pomorskiego, w którym na 1 przychodnię w roku 2018 przypadały 2 302 osoby. W ramach POZ w Gminie w przedmiotowym roku udzielono 4,8 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest taką samą wartością jak w województwie, natomiast w powiecie wskaźnik ten jest nieznacznie niższy i wynosi 4,4.

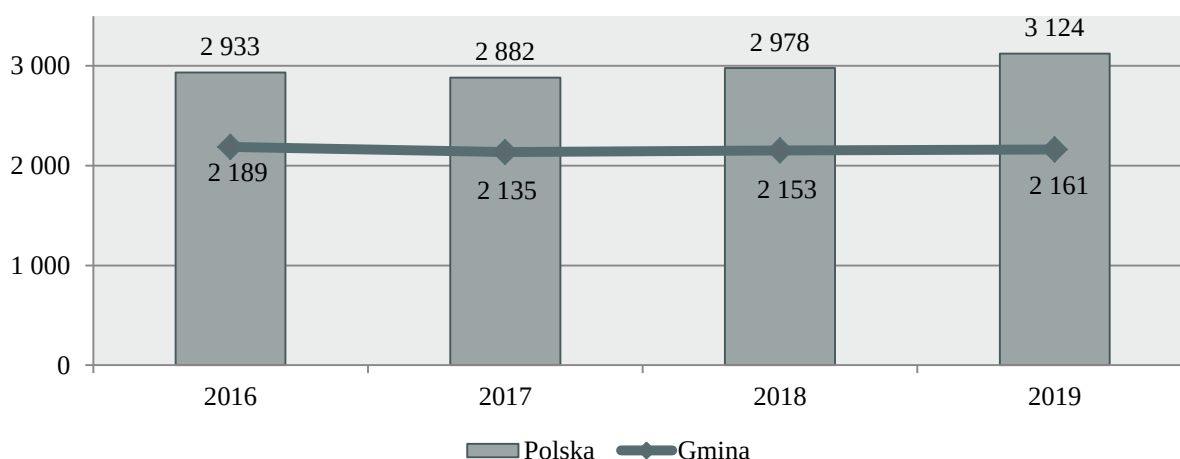
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Lniano w porównaniu do powiatu i województwa w 2018 roku

wyszczególnienie	Województwo	Powiat	Gmina
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 302	2 758	2 153
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,8	4,4	4,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na terenie Gminy nie funkcjonują apteki ogólnodostępne, natomiast dystrybucja preparatów bez recepty oraz podstawowych leków na receptę prowadzona jest przez punkty apteczne, tj. Punkt Apteczny Poziomka oraz Punkt Apteczny Źródło Zdrowia. Oba podmioty usytuowane są na terenie wsi Lniano, przez co mieszkańcy pozostałych sołectw mogą mieć utrudniony dostęp do podstawowych lekarstw. Na jeden punkt apteczny w Gminie przypada 2 161 osób. od 2017 roku dostrzegalny jest wzrost liczby ludności przypadającej na jeden punkt apteczny. Wskaźnik dostępności aptek ogólnodostępnych dla całego kraju w 2019 roku wyniósł natomiast 3 124 osoby. Pomimo, że jest to znacząco wyższa liczba osób przypadających na placówkę należy pamiętać, iż zakres działalności apteki ogólnodostępnej jest znacznie szerszy niż punktu aptecznego.

Tabela 7. Liczba ludności przypadająca na punkt apteczny w Gminie i na aptekę ogólnodostępną w Polsce na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Lniano o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Posterunku Policji w Osiu. Jednostka ta podlega Komendzie Powiatowej Policji w Świeciu. Obszar Gminy ujęty został w rejon 17, nad którego bezpieczeństwem czuwa wyznaczony dzielnicowy.

Ochrona przeciwpożarowa w Gminie zapewniona jest dzięki Komendzie Powiatowej Straży Pożarnej w Świeciu oraz działających w formie stowarzyszeń ochotniczym strażom pożarnym:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Wętfiu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Siemkowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrowitem,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lnianie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jeziorkach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Błędziniu.

Dwie OSP – w Lnianie i Błędziniu należą do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Jednostki ratownictwa pożarowego są wspierane zarówno organizacyjnie jak i finansowo przez Urząd Gminy Lniano. W 2019 roku w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi wszystkie jednostki OSP uzyskały dodatkowe środki na zakup niezbędnych sprzętów ratowniczych oraz wyposażenie i utrzymanie remiz strażackich.

POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku¹⁰. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności "obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej"¹¹. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹².

Na terenie gminy Lniano funkcjonują organizacje pozarządowe skierowane na rozwój Gminy, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz bezpieczeństwo mieszkańców:

1. Towarzystwo Rozwoju Gminy Lniano;
2. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Błędzim;
3. 21 Leśna Drużyna Starszoharcerska "Czarna Woda";
4. LKS „SUPLES” Lniano;
5. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "SPARTAKUS";
6. Klub Sportowy LZS "CZARNI" Lniano;
7. Ochotnicze Straże Pożarne.

Dodatkowo, Gmina współpracuje z Caritas Diecezji Pelplińskiej, które prowadzi swoje działania na terenie całego regionu. Dzięki kooperacji ze stowarzyszeniem oraz parafią kościelną możliwa była dystrybucja żywności wśród mieszkańców gminy Lniano. W Gminie nie funkcjonują organizacje pozarządowe działające w obszarze wsparcia rodzin, osób niepełnosprawnych i starszych.

¹⁰ <https://poradnik.ngo.pl/>

¹¹ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

¹² M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie współpracy gminy Lniano z organizacjami pozarządowymi w roku 2020* zatwierdzonym uchwałą nr XI/89/2019 Rady Gminy Lniano z dnia 28 października 2019 roku. Priorytetowym celem programu jest: „skuteczne działanie na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwijanie współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi w szczególności dla podnoszenia efektywności działań podejmowanych w zakresie zlecania realizacji zadań publicznych oraz wspólnego określania zasad, obszarów, kierunków i form wzajemnej współpracy.”

Współpraca z organizacjami obejmować będzie zadania:

- z obszaru kultury fizycznej: prowadzenie sekcji sportowych dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży szkolnej, udział w systemie rozgrywek sportowych na terenie Gminy, powiatu i województwa, promowanie aktywności fizycznej wśród społeczności Gminy Lniano poprzez organizację rozgrywek i turniejów z eliminacjami na terenie Gminy;
- z obszaru turystyki i krajoznawstwa: organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy w formach stacjonarnych i wyjazdowych;
- z obszaru wspierania wolontariatu: promowanie i wspieranie wolontariuszy¹³.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. GOPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

¹³ Program współpracy gminy Lniano z organizacjami pozarządowymi w roku 2020 (uchwała Nr XI/89/2019 Rady Gminy Lniano z dnia 28 października 2019 roku).

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Lniano jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Według *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lnianie* zatwierdzonego Uchwałą Nr XXV/250/2017 Rady Gminy Lniano z dnia 22 czerwca 2017 roku, celem jego działalności jest:

1. wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, doprowadzenie w miarę możliwości do ich życiowego usamodzielnienia się i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
2. zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
3. zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom, które wymagają okresowego wsparcia, a posiadają niskie dochody,
4. zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
5. integracja osób wykluczonych społecznie ze środowiskiem lokalnym,
6. stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie¹⁴.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm);
- uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., Nr 140);

¹⁴ Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lnianie (uchwała nr XXV/250/2017 Rady Gminy Lniano z dnia 22 czerwca 2017 roku).

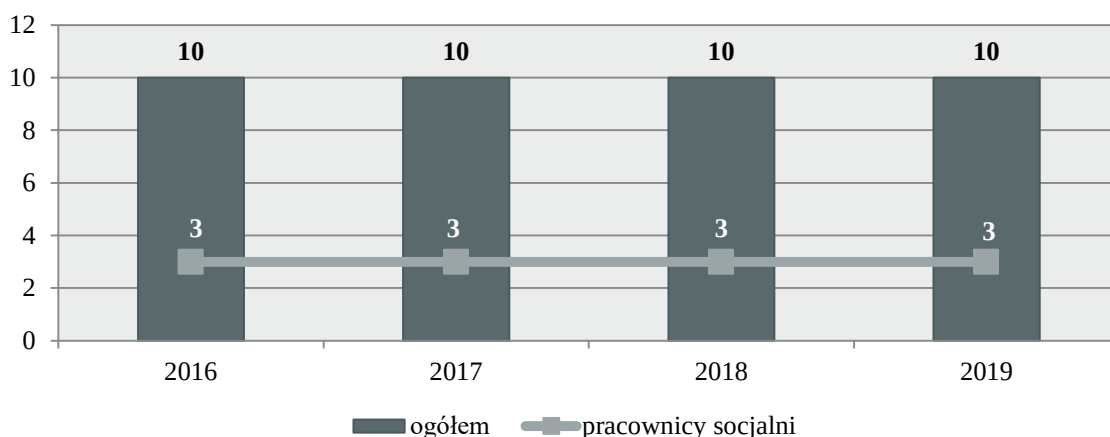
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r . o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r, poz. 821);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 685);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 695 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 695 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2019 roku 7 945 872,00 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 1 158 664,00 zł, czyli o ponad 17%.

Wydatki na rzecz rodzin, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacyjnej opieki wychowawczej oraz innych zadań w obszarze polityki społecznej stanowiły 38% wszystkich kosztów poniesionych przez Gminę w 2019 roku.

Na koniec 2019 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lnianie zatrudnionych było łącznie 10 pracowników, w tym kierownik oraz 3 pracowników socjalnych. W latach 2016-2019 ilość kadry Ośrodka, w tym pracowników socjalnych utrzymywała się na stałym poziomie. GOPS w 2019 roku spełniał ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

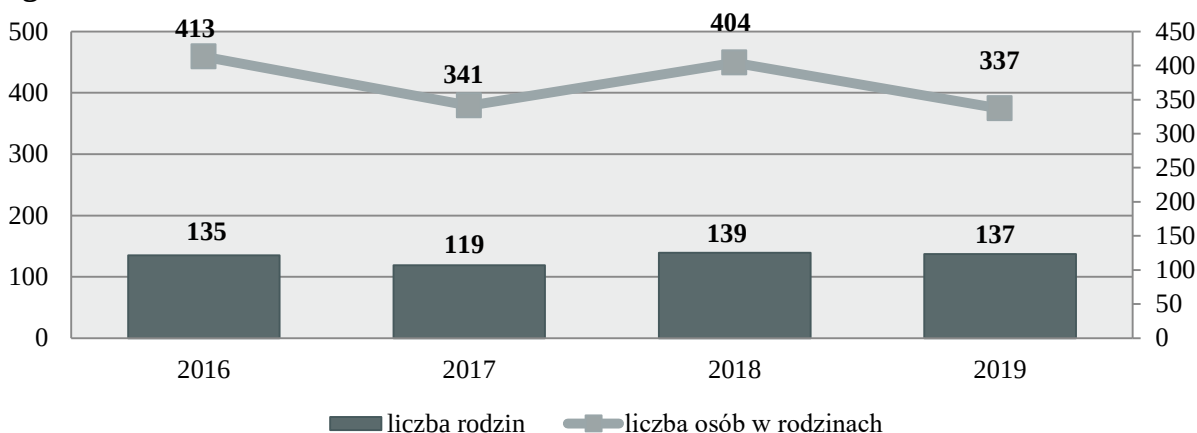
Wykres 16. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Na przełomie lat 2016-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Lniano utrzymywała się na stałym poziomie, a wsparciem objęto 137 rodzin, które liczyły łącznie 337 członków. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej ulegała znacznym wahaniom, nawet o 67 osób w latach 2018-2019. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Lniano w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2019 roku podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej osób korzystających z tego typu pomocy było w wieku produkcyjnym. W omawianym roku korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było niewiele więcej niż kobiet, a różnica wyniosła 19 osób.

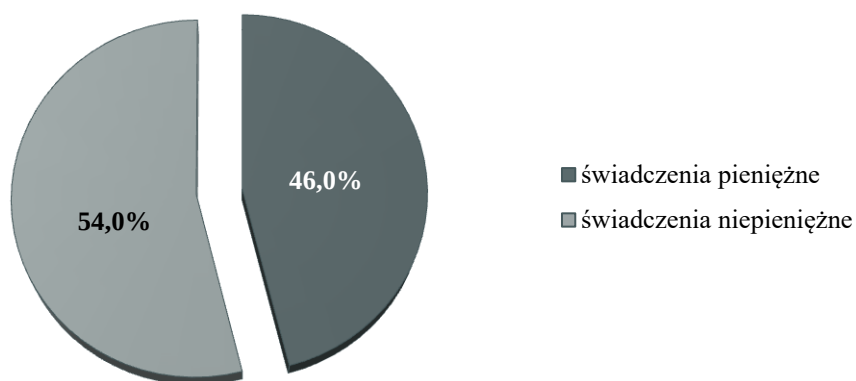
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2016-2019

wiek	2016		2017		2018		2019	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	132	58	64	34	77	32	76	31
produkcyjny	135	70	110	60	118	35	60	36
poprodukcyjny	11	10	10	6	91	11	19	8
łącznie	278	138	184	100	286	78	155	75

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lnianie udzielił wsparcia w postaci świadczeń niepieniężnych łącznie 91 osobom oraz w formie świadczeń pieniężnych 77 mieszkańcom Gminy.

W 2019 roku mieszkańcy otrzymujący świadczenie pieniężne stanowili 46% wszystkich osób korzystających z pomocy ośrodka, natomiast beneficjenci niepieniężnych form wsparcia 54% klientów GOPS. W omawianym roku na pomoc w formie świadczeń pieniężnych przeznaczono łącznie 171 910,92 zł.

Wykres 18. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmalała. W 2019 roku zmalała ze 149 w 2016 roku do 105 w 2019 roku. Oznacza to spadek o 30%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w omawianym okresie, z wyjątkiem roku 2017, wskazują na przewagę mężczyzn

jako beneficjentów pomocy społecznej. W 2019 roku stanowili oni 60% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, natomiast kobiety - 40%. Największa różnica względem płci wśród osób długotrwale pobierających świadczenia wystąpiła w 2016 roku, kiedy mężczyźni stanowili aż 72% wszystkich świadczeniobiorców, a kobiety tylko 28%.

Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2016-2019 w podziale na płeć

płeć	2016	2017	2018	2019
kobiety	42	60	48	42
mężczyźni	107	50	57	63
ogółem	149	110	105	105

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Lniano było bezrobocie, z powodu którego pomoc otrzymało 36 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajduje się niepełnosprawność (34 rodziny), natomiast na trzecim – ubóstwo (28 rodzin). Wśród częstych powodów korzystania z pomocy społecznej znalazła się również długotrwała lub ciężka choroba (15 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (13 rodzin) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (10 rodzin). 5 rodzinom udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu, natomiast w przypadku 1 rodziny powodem objęcia jej pomocą społeczną była przemoc w rodzinie, a kolejnej - trudności po zwolnieniu z zakładu karnego po jednej.

Tabela 10. Powody udzielania pomocy i wsparcia w 2019 roku – liczba rodzin

l.p.	powód udzielenia świadczeń	liczba rodzin
1	bezrobocie	36
2	niepełnosprawność	34
3	ubóstwo	28
4	długotrwała lub ciężka choroba	15
5	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13
6	potrzeba ochrony macierzyństwa	10
7	alkoholizm	5
10	przemoc w rodzinie	1
11	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych na przestrzeni lat 2016-2019. W 2016 roku przeprowadzono je z 351 osobami, a w 2019 z 93, co oznacza spadek o 74%, natomiast liczba rodzin w tym czasie zmniejszyła się o 42. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni ostatnich czterech lat uległa znacznemu zmniejszeniu, co dokładnie przedstawia poniższa tabela.

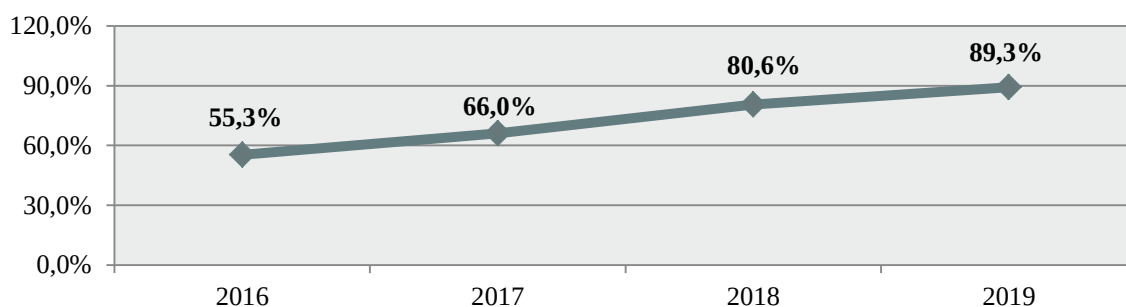
Tabela 11. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób ogółem	351	340	262	93
liczba rodzin	135	119	103	93
liczba osób w rodzinach	408	341	280	272

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2019 roku na wysokim poziomie 89,3%, co oznacza, że praca socjalna była prowadzona z niemal każdą rodziną, która otrzymała wsparcie. Od roku 2016 wskaźnik ten stopniowo wzrastał – różnica kształtuje się na poziomie 34 pp.

Wykres 19. Wskaźnik pracy socjalnej w Gminie na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lnianie udziela pomocy i wsparcia poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym pomoc prawną i psychologiczną w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień.

Dodatkowo, Gmina była realizatorem licznych projektów unijnych i krajowych, wśród których należy wymienić:

1. „Bądź Aktywnym” – zainicjowany w 2008 roku i corocznie ponawiany w ramach nowych edycji konkursów grantowych projekt został skierowany przede wszystkim do korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej osób niepełnosprawnych i bezrobotnych z terenu Gminy. Podjęte w jego ramach

działania mają na celu aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców oraz podniesienie ich kompetencji zawodowych. Zorganizowano specjalistyczne kursy i warsztaty przygotowujące uczestników do podjęcia określonej pracy, m. in. prowadzenie wózków widłowych, kursy prawa jazdy kat. B, C i E, kurs monterów instalacji elektrycznych i spawacza, kurs obsługi kasy fiskalnej, warsztaty o profilaktyce onkologicznej, kurs samoobrony i dobrego rodzica oraz warsztaty z kompetencji miękkich.

2. Projekt „Ciągłe młodzi”, który został skierowany do 30 seniorów z gminy Lniano i miał na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, a także zwiększenie ich aktywności w środowisku lokalnym. Wśród uczestników znajdowały się ponadto osoby niepełnosprawne i długotrwale chore. W ramach działania przewidziano zajęcia z fizjoterapeutą, kulinarne, komputerowe, przy szczególnym uwzględnieniu wyszukiwania możliwości hospitalizacji lub wypoczynku zdrowotnego, a także liczne wyjazdy integracyjne, m.in. na koncerty muzyczne i operowe, do teatru oraz do innych miast. Dzięki takiej inicjatywie seniorzy z terenu Gminy poszerzyli wiedzę na temat możliwych form aktywności społecznej oraz zdobyli nowe, niezbędne we współczesnym świecie umiejętności.

Od roku 2021 gmina Lniano rozpocznie także realizację 2 projektów grantowych:

- „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej oraz rozbudzanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców sołectwa Ostrowite w Gminie Lniano Działanie 11.1 RPO”;
- „Aktywizacja zawodowa mieszkańców sołectwa Siemkowo w Gminie Lniano Działanie 11.1 RPO”.

Obie inicjatywy mają na celu umożliwienie mieszkańcom Gminy bezpłatne uczestnictwo w kursach doszkalających i rozwijających kompetencje zawodowe, co docelowo ma wpłynąć na podwyższenie przedsiębiorczości lokalnej społeczności i rozwój lokalnego rynku pracy.

Inną formą wsparcia świadczoną przez GOPS jest pomoc w zakresie dożywiania, ujęta w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, którą Ośrodek realizuje we współpracy z Caritas Diecezji Pelplińskiej. GOPS wraz z parafią w Lnianie udzielili wsparcia w postaci paczek żywnościowych łącznie 461 mieszkańcom Gminy, co wiązało się z kwotą 113 290,47 zł. Taka forma współpracy jest także kontynuowana w roku 2020.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Lniano. Należą do nich:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Gminy,
- Posterunek Policji w Osiu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe,
- Klub Senior+,
- placówki służby zdrowia,
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie,
- świetlica wychowawczo-terapeutyczna przy Szkole Podstawowej w Siemkowie,
- świetlice wiejskie w Błędziniu, Brzemionach, Mszanie, Ostrowitem, Lubodzieżu, Mukrzu, Wętfiu i Jeziorkach,
- grupa samopomocowa AA i Al-Anon,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

WSPIERANIE RODZINY

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2019 roku wsparciem objęto różne typy rodzin. Świadczenia zostały przyznane 18 rodzinom z dwojgiem dzieci, 15 rodzinom z trojgiem dzieci i 10 rodzinom, w których wychowuje się jedno dziecko. Rodziny z czworgiem lub większą liczbą dzieci były beneficjentami w 5 przypadkach otrzymania świadczeń z GOPS. Wśród rodzin

korzystających ze wsparcia Ośrodka było także 7 rodzin niepełnych, z czego w 4 z nich wychowuje się dwójka dzieci, a w 3 troje dzieci.

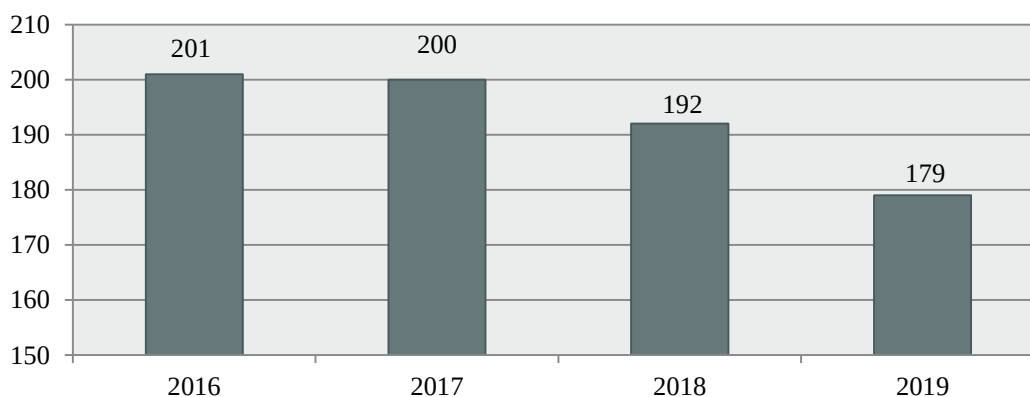
Tabela 12. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2019 roku

typ rodzin	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin niepełnych
jedno dziecko	10	-
dwoje dzieci	18	4
troje dzieci	15	3
czworo i więcej dzieci	5	-

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W poniższej tabeli zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2016-2019. Możemy zauważyć, że co roku z tych świadczeń korzysta coraz mniejsza liczba rodzin. W 2019 roku było ich 179, a w roku poprzednim o 13 więcej. W 2019 roku w porównaniu do 2016 roku liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka zmniejszyła się o 11%.

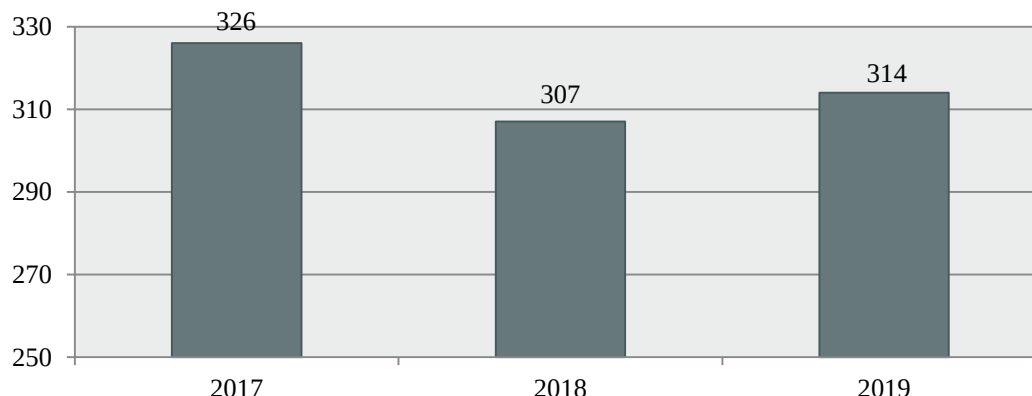
Wykres 20. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało każdego miesiąca średnio 326 rodzin, w 2018 roku – 307 rodzin, natomiast w 2019 roku – 314 rodzin. W 2019 roku średnia liczba rodzin, pobierających to świadczenie zmniejszyła się o 4% w stosunku do roku 2017.

Wykres 21. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych na przestrzeni lat 2017-2019 (Dane za rok 2019 dotyczą okresu od stycznia do czerwca)

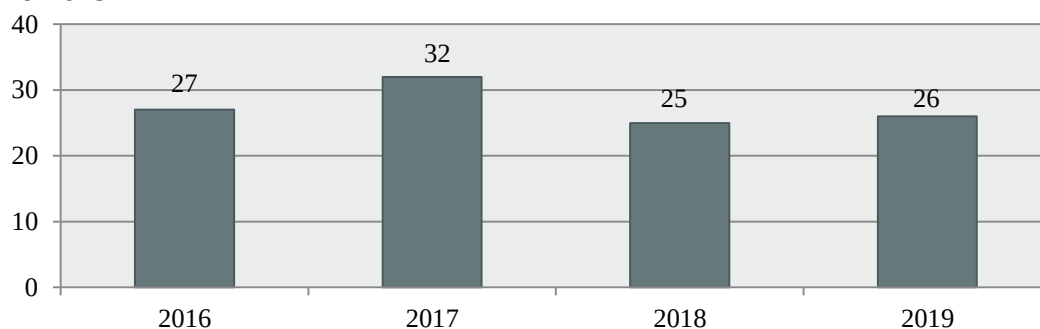
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku. Nowym zadaniem było ustalenie prawa i wypłata świadczeń Dobry Start, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Rodziny mogą również skorzystać z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Przysługuje ona niezależnie od dochodu rodzinom z co najmniej trójką dzieci. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. W 2019 roku wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 130 rodzin, natomiast w 2018 roku w posiadaniu Karty było 298 osób.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W okresie ostatnich czterech lat liczba osób korzystających z tego świadczenia utrzymywała się na względnie stałym poziomie i wyniosła w 2019 roku 26. W 2017 roku odnotowana została najwyższa liczba osób pobierających świadczenia alimentacyjne i wyniosła 32.

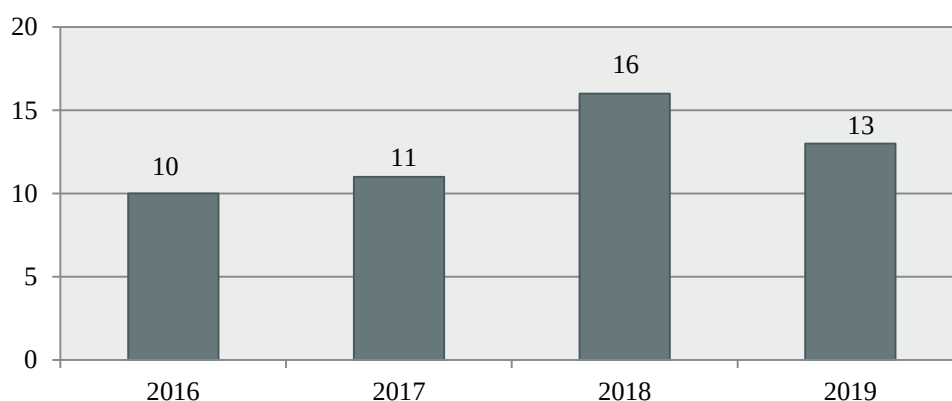
Wykres 22. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na przestrzeni lat 2016-2019 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ulegała wahaniom. W stosunku do 2018 roku, w 2019 roku liczba rodzin spadła o 20%, z kolei w stosunku do roku 2016 zwiększyła się o 33%. W przedmiotowym roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu wyniosła 13.

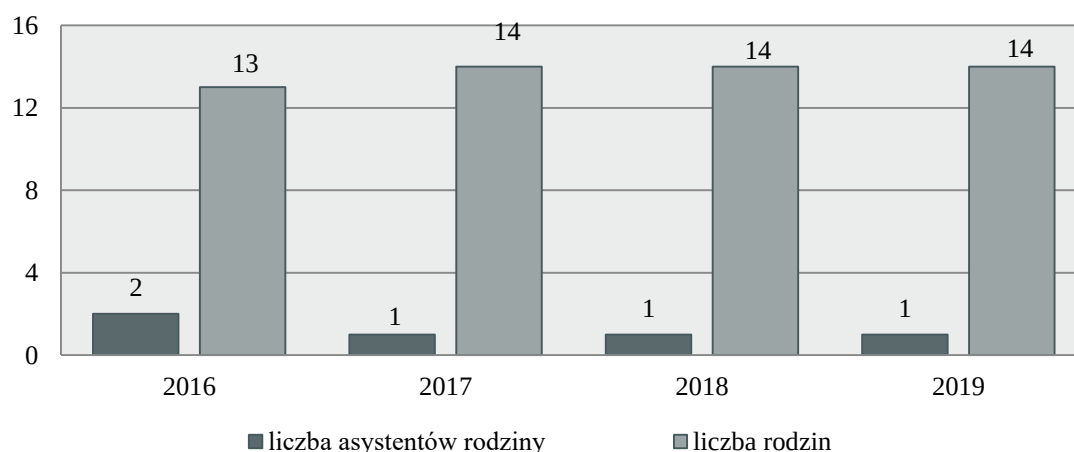
Wykres 23. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lnianie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

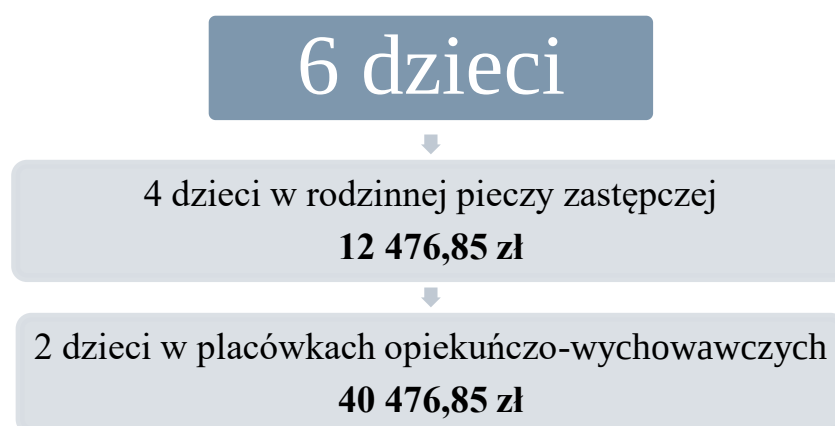
W 2019 roku podobnie jak w 2018 i 2017 roku w Ośrodku zatrudniony był 1 asystent rodziny, a z jego usług skorzystało 14 rodzin. w roku 2016 objętych wsparciem było 13 rodzin, a wsparcie świadczyło wówczas 2 asystentów.

Wykres 24. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W roku 2019 w gminie Lniano nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

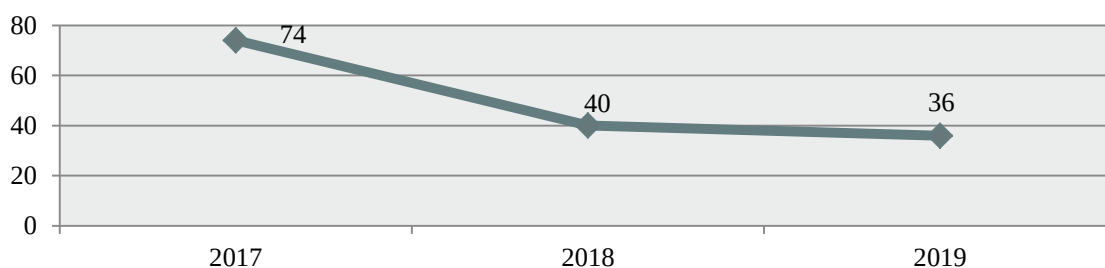
W 2019 roku współfinansowano pobyt 6 dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w omawianym roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 52 808,31 zł. W przedmiotowym roku 2 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a 4 w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rysunek 4. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w 2019 roku

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2019

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy poprzez różnego rodzaju konsultacje i poradnictwo specjalistyczne. Działania pracowników socjalnych są wspierane przez terapeutę uzależnień. W 2019 roku objętych specjalistycznym poradnictwem terapeutycznym zostało 36 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba rodzin otrzymujących tego typu wsparcie uległa zmniejszeniu o 4 rodziny, natomiast w porównaniu do 2017 roku, ich liczba znacząco się zmniejszyła.

Wykres 25. Liczba rodzin objętych specjalistycznym poradnictwem w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Działania na rzecz rodzin podejmowane są w gminie Lniano również poprzez działalność światlicy wychowawczo-terapeutycznej przy Szkole Podstawowej w Siemkowie oraz świetlic wiejskich. Dzieci w ramach uczestnictwa w zajęciach oferowanych przez placówki wsparcia dziennego mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w bezpiecznych warunkach oraz nauki. Świetlice są także istotnym zasobem Gminy w zakresie wsparcia integracji dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem ubóstwa, uzależnień czy też przemocy w rodzinie ze środowiskiem rówieśniczym.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lnianie współorganizował i pokrył koszty wypoczynku letniego w postaci kolonii w Jarosławcu, z której skorzystało 42 dzieci z rodzin, w których rodzice pracowali w sektorze rolnictwa. Inicjatywa ta przyczyniła się do budowania pozytywnych relacji społecznych dzieci i młodzieży uczestniczących w wyjeździe, a także ma ogromny potencjał dla działań profilaktycznych, które mogą zostać podejmowane podczas wypoczynku grupowego.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich,
- znaczna liczba dzieci przebywających w placówkach pieczy zastępczej.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązanymi z dziedziną „Wspieranie rodziny” są:

- **edukacja** (w szczególności w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcia rodziców w edukowaniu ich dzieci i młodzieży);
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** (jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko wystąpienia trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przez rodziny jest problem związany z bezrobociem);
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** (szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny z dziećmi z niepełnosprawnością, które spotykają się z wieloma ograniczeniami i trudnościami w codziennym życiu);
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych** (uzależnienie jednego z członków rodziny prowadzi do występowania dysfunkcjonalności rodziny i problemów wszystkich ich członków).

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – rozwijanie form wsparcia rodzin i zapewnienie opiekunom możliwości nabycia nowych kompetencji rodzicielskich przy zachowaniu ich kluczowej roli w wychowaniu dzieci.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.
2	Utworzenie rodzin wspierających w Gminie.	Liczba osób objętych pomocą rodziny wspierającej.
3	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze wspierania rodziny.	Liczba osób pracujących w obszarze wspierania rodziny objętych szkoleniami.
4	Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze.
5	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin poprzez zapewnienie im pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą materialną i niematerialną.

6	Upowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego w GOPS oraz uzyskania specjalistycznej pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rodzin korzystająca ze specjalistycznej pomocy.
7	Realizowanie programów profilaktyczno-terapeutycznych we współpracy ze świetlicą wychowawczo-terapeutyczną i świetlicami środowiskowymi.	Liczba realizowanych projektów, liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów.
8	Prowadzenie działań wspierających dzieci w lokalnym środowisku w świetlicach na terenie sołectw.	Liczba dzieci objętych wsparciem w świetlicach.
9	Organizowanie działań i aktywności mających na celu integrację rodzin, m.in. festynów rodzinnych, imprez plenerowych.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.
10	Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie i rozwijanie różnorodnych form wsparcia dziennego.	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego.
11	Utworzenie infrastruktury gminnej do opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce itp.).	Liczba dostępnych miejsc w żłobkach/klubach dziecięcych.
12	Kontynuowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
13	Zapewnianie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego i psychologicznego.	Liczba rodzin objętych wsparciem specjalistycznego poradnictwa.
14	Popularyzacja programu rządowego Karta Dużej Rodziny w zakresie wsparcia rodzin wśród rodzin i przedsiębiorców na terenie Gminy.	Liczba wydanych kart, liczba partnerów KDR na terenie Gminy.
15	Organizowanie kolonii i wyjazdów grupowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin wielodzietnych oraz dotkniętych ubóstwem.	Liczba zorganizowanych wyjazdów, liczba uczestników kolonii.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	Placówki oświatowe, GBP, ŚŚ, ŚT, NGO, PCPR.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

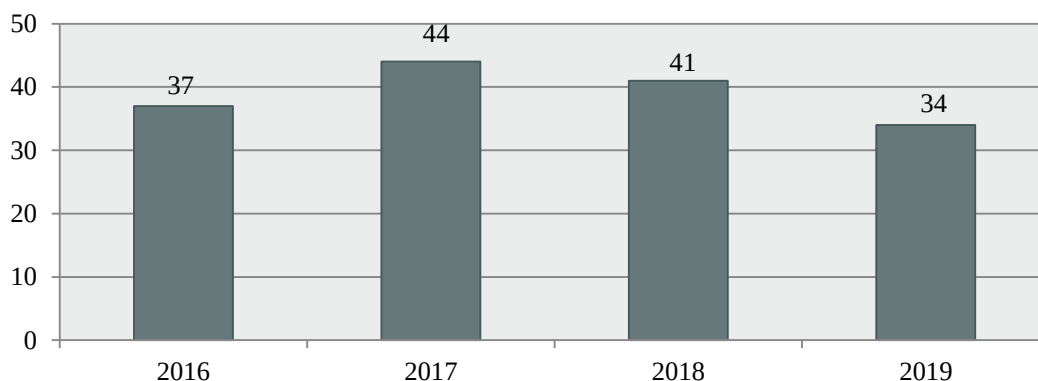
Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej*. Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Strategii wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie.

Najważniejszą instytucją w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym na terenie gminy Lniano jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności wyniosła 34, co oznacza, że z pomocy GOPS z tego powodu skorzystało 24% wszystkich rodzin objętych wsparciem. Niepełnosprawność była w 2019 roku, podobnie jak w roku poprzednim, drugim najczęstszym powodem udzielenia pomocy i wsparcia mieszkańcom Gminy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa zmniejszeniu. W stosunku do 2017 nastąpił spadek o 23%.

Wykres 26. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka. W 2016 roku przyznano 602 świadczenia na łączną kwotę 492 106,00 zł, w 2017 roku liczba świadczeń zmniejszyła się i wynosiła 561 na kwotę 85 833,00 zł, z kolei w 2018 roku kształtowała się na poziomie 519 świadczeń na kwotę 81 858,00 zł. W 2019 roku została przyznana najmniejsza liczba świadczeń w omawianym okresie, tj. 492, co w stosunku do roku 2016 oznacza spadek o 18%. Należy zauważyć, że w przedmiotowym roku kwota świadczeń, pomimo spadku ich liczby uległa znacznemu zwiększeniu.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba świadczeń	602	561	519	492
kwota świadczeń (zł)	92 106,00	85 833,00	81 858,00	92 306,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W ciągu ostatnich czterech lat liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności ulegała stopniowemu wzrostowi. W 2016 roku przyznano 666 świadczeń, w 2017 roku - 777, w 2018 roku - 767, natomiast w 2019 roku - 809. W tym okresie nastąpił wzrost o 22%.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba świadczeń	666	777	767	809
kwota świadczeń (zł)	101 898,00	118 881,00	121 404,00	153 375,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku przyznano 581 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, oznacza to nieznaczny spadek względem 2016 roku o 4%. Liczba zasiłków dla osób korzystających z tej formy wsparcia w 2017 roku kształtowała się na poziomie 604 świadczeń, a w 2018 roku – 584.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba świadczeń	607	604	584	581
kwota świadczeń (zł)	92 871,00	92 412,00	92 337,00	110 196,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Pomoc dla osób niepełnosprawnych realizowana jest również poprzez działalność konkursową Gminy. W projekcie „Ciągle Młodzi” wśród 30 osób po 60 roku życia znalazły się także osoby niepełnosprawne, które z powodu na swoje ograniczenia są szczególnie zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych,
- zależność osób niepełnosprawnych od innych osób w codziennych aktywnościach,
- niewystarczająca infrastruktura wsparcia i integracji osób z niepełnosprawnościami w lokalnym środowisku,
- brak organizacji pozarządowych oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych w Gminie.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z dziedziną „Wsparcie osób niepełnosprawnych” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością wynikające z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji oraz trudności związanych z powrotem na rynek pracy

osób po przebytych kryzysach zdrowotnych; działalność w tym zakresie powinna być realizowana we współpracy z PUP.

- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób z orzeczoną niepełnosprawnością. W związku z tym istnieje powiązanie skali i rodzaju zadań kierowanych do seniorów mających różne rodzaje niepełnosprawności, które będą wspierać ich zdrowe funkcjonowanie.
- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niepełnosprawnych oraz ograniczonej możliwości pozyskiwania nowych dochodów.
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym rehabilitacji oraz dostępności do świadczeń, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – rozwinięcie instytucjonalnych form wsparcia, aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych lub turystycznych.	Liczba zorganizowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym lub turystycznym dla osób niepełnosprawnych, liczba osób biorących w nich udział.
2	Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Liczba działań zmierzających do dostosowania infrastruktury gminnej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3	Utworzenie mieszkań chronionych dostosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych.	Liczba utworzonych mieszkań chronionych.
4	Rozwój kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się obsługą i wsparciem osób niepełnosprawnych, w tym pracowników Urzędu Gminy, GOPS oraz punktów handlowych.	Liczba osób biorących udział w warsztatach, szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.
5	Zainicjowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi z regionu prowadzącymi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.	Liczba działań na rzecz integracji i aktywizacji osób niepełnosprawnych podjętych we współpracy z NGO.

6	Organizowanie przedsięwzięć mających na celu promowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych oraz umacnianie tolerancji i akceptacji środowiska lokalnego wobec osób niepełnosprawnych.	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć.
7	Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej dla osób z niepełnosprawnościami.	Liczba uczestników zajęć wspierających przywracanie i rozwijanie umiejętności.
8	Promowanie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów ekonomii społecznej w celu aktywizacji osób niepełnosprawnych.	Liczba utworzonych miejsc pracy, liczba osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	PCPR, NGO, GBP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, PUP, podmioty prywatne.	Środki własne, budżet państwa, PFRON, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 2 – zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych, opiekuńczych i pielęgnacyjnych oraz poprawa sytuacji materialnej osób niepełnosprawnych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Wspieranie osób niepełnosprawnych w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania.	Liczba działań mających na celu wparcie osób niepełnosprawnych w likwidacji barier.
2	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.
3	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.
4	Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej oraz zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.	Liczba osób, którym zostało przyznane dofinansowanie.
5	Organizowanie transportu osób niepełnosprawnych.	Liczba niepełnosprawnych uczniów dowożonych do szkoły.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	PCPR, NGO, placówki ochrony zdrowia, PUP.	Środki własne, budżet państwa, PFRON, środki europejskie.

ZDROWIE PSYCHICZNE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁵.

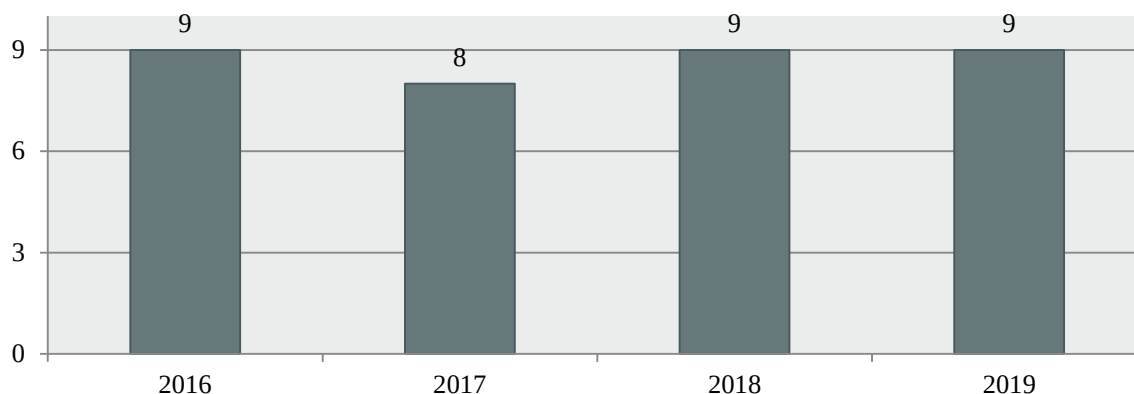
Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę, należy organizacja i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Celem specjalistycznych usług opiekuńczych jest poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez: zapewnienie wysokiej jakości specjalistycznej pomocy osobom samotnym z zaburzeniami psychicznymi, w przypadkach gdy są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają takiej pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić; pomoc dostosowaną do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi oraz celów postawionych w planach postępowania terapeutyczno-wspierającego, świadczoną przez osoby z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem.

W 2019 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 9 mieszkańców gminy Lniano. Liczba osób objętych wsparciem w takiej formie utrzymuje się na względnie stałym poziomie na przestrzeni ostatnich lat.

¹⁵ www.psychiatriapolska.pl

Wykres 27. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2016-2019 w Gminie

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na terenie Gminy nie funkcjonują specjalistyczne ośrodki całodobowej opieki skierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi, jednakże osoby wymagające jej mogą zostać skierowane np. do Domu Pomocy Społecznej w Gołuszycach dla osób przewlekle psychicznie chorych, który funkcjonuje na terenie powiatu świeckiego. Ponadto, kompleksowe działania wspierające osoby niepełnosprawne psychicznie na terenie powiatu prowadzone są przez Środowiskowe Domy Samopomocy w Nowem oraz w Świeciu.

Kompleksowe, specjalistyczne wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego mieszkańcy gminy Lniano mogą uzyskać w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- brak odpowiedniej infrastruktury wspierającej osoby z zaburzeniami psychicznymi w rozwijaniu ich kompetencji społecznych i zawodowych.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z dziedziną „zdrowie psychiczne” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby nie będące w pełni sił psychicznych powinny być przezwyciężane we współpracy ze specjalistami z zakresu psychoterapii i szeroko rozumianego zdrowia psychicznego;

- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób osamotnionych, pozbawionych jakichkolwiek aktywności społecznych czy kontaktów towarzyskich. Poczucie osamotnienia i bezużyteczności pozostaje w ścisłym związku z percepcją swojej osoby, poczuciem własnej wartości, a co za tym idzie – ze stanem zdrowia psychicznego;
- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niezdolnych do pracy z powodu chorób/zaburzeń na tle psychicznym. Długotrwałe ubóstwo powstrzymuje człowieka przed realizacją celów, stawia go w sytuacji bez wyjścia, potrafi również skutecznie sparaliżować funkcjonowanie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej;
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym grup samopomocowych, psychoterapii, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- **przemoc i uzależnienia** – trwanie w obu tych sytuacjach – zarówno w uzależnieniu lub współuzależnieniu, doznawaniu przemocy lub bycia sprawcą przemocy związane jest z szeregiem negatywnych uczuć oraz bardzo silnym stresem, co bezpośrednio i trwale wpływa na jakość zdrowia psychicznego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie świadomości społecznej i akceptacji społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi integracji w środowisku lokalnym oraz wsparcia na terenie Gminy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w placówkach oświaty.	Liczba dzieci, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2	Zainicjowanie działań mających na celu utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy prowadzonego przez zrzeszenie gmin.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie ŚDS.
3	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
4	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne, wykłady, spotkania ze specjalistami i wydarzenia.	Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych na temat zdrowia psychicznego.

5	Upowszechnienie wiedzy na temat usług świadczonych przez Punkt Konsultacyjny.	Liczba osób, którym udzielono wsparcia w formie porady psychologicznej w Punkcie.
6	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego - prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	Placówki ochrony zdrowia, NGO, placówki oświatowe, ŚŚ, ŚT, PK, PCPR.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁶. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lnianie wynikają między innymi z przyjętego uchwałą Nr XIV/105/2019 Rady Gminy Lnianie z dnia 20 grudnia 2019 roku *Gminnego Programu Profilaktyki*

¹⁶ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

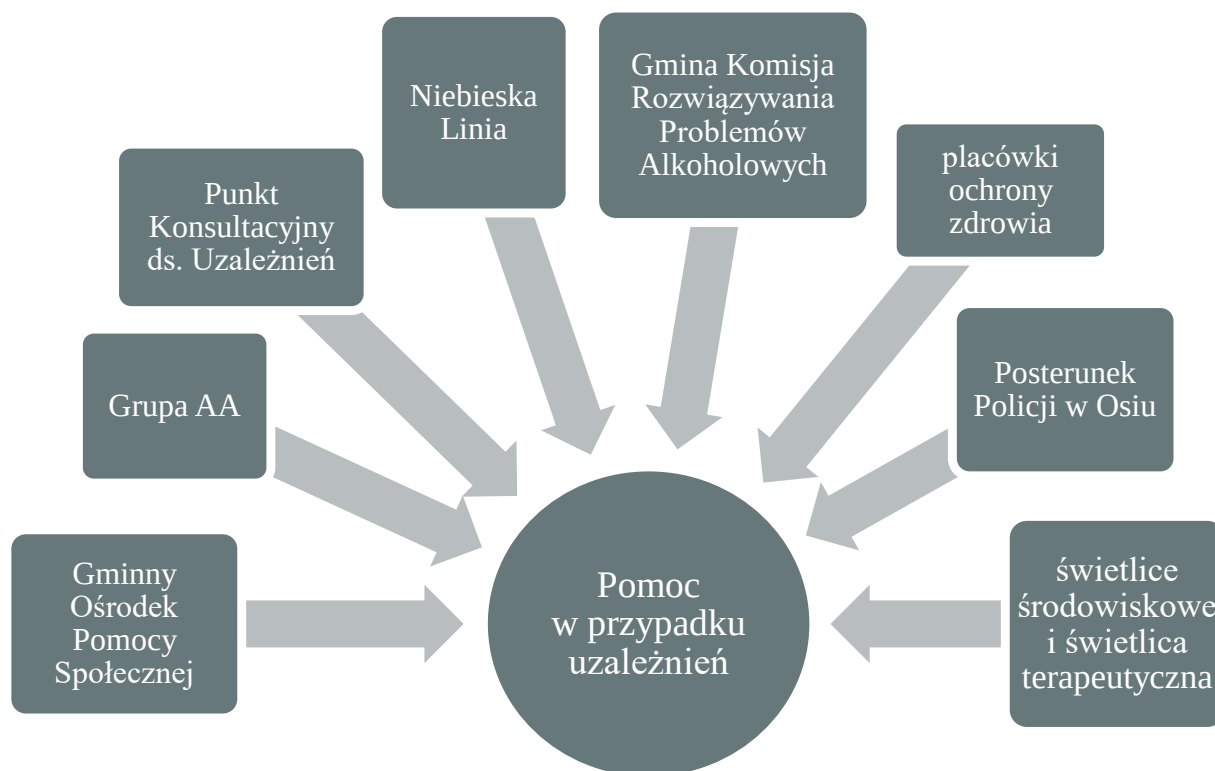
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lniano na rok 2020. Głównym celem Programu jest „poprawa stanu zdrowia mieszkańców poprzez przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu, redukcja szkód wywołanych spożyciem alkoholu, poprawa sytuacji rodzin z problemami uzależnień, a także zapobieganie powstaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, zmniejszenie rozmiarów i natężenia obecnych oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do rozwiązywania ich”. Jako cele szczegółowe GKRPA wymienia w Programie:

- ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- rozwój istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- zwiększenie dostępu do oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i innych uzależnień w rodzinie,
- wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej i promowania ważnych dla profilaktyki uzależnień postaw.

Cel główny oraz szczegółowe zostaną zrealizowane między innymi poprzez:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ich rodzin,
- szkolenie osób realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych,
- budowanie gminnego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- finansowanie „Niebieskiej Linii”,
- finansowanie działalności świetlic oraz wyjazdów edukacyjno-rekreacyjnych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych alkoholizmem,
- finansowanie wypoczynku i organizację czasu wolnego dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy,
- wspieranie środowisk abstynenckich zrzeszających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny,

- organizowanie i finansowanie imprez sportowych oraz wydarzeń mających na celu promowanie aktywnego i wolnego od uzależnień stylu życia,
- udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej członkom rodzin dotkniętych problemami uzależnień lub przemocy¹⁷.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W 2018 roku na terenie gminy Lniano została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych wśród 60 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 151 dzieci i młodzieży szkolnej, której celem była identyfikacja problemów uzależnień tych grup, ich przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe, określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień oraz wskazanie potencjalnych rozwiązań zdiagnozowanych problemów uzależnień. Badanie uwzględniło problem alkoholizmu, nikotynizmu, sięgania po narkotyki oraz zjawisko przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy. Do najważniejszych wniosków w tym zakresie należy:

¹⁷ Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lniano na rok 2020 (uchwała Nr XIV/105/2019 Rady Gminy Lniano z dnia 20 grudnia 2019 roku).

Dorośli mieszkańcy Gminy:

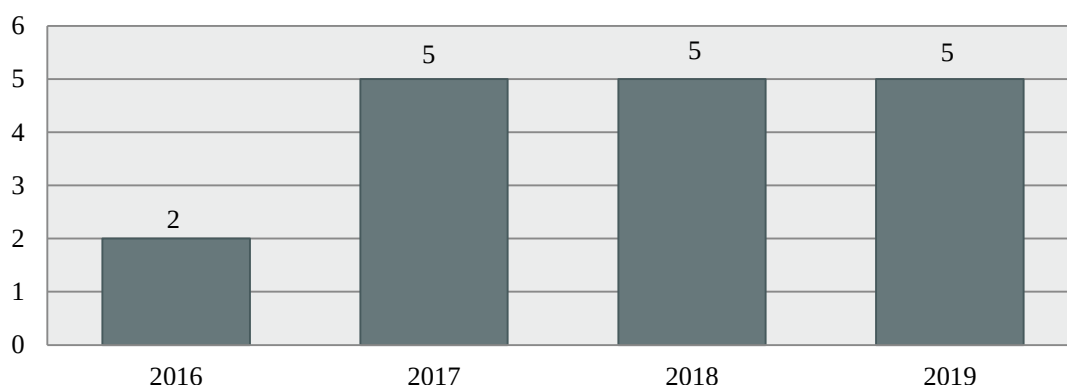
- Po alkohol sięga 65% dorosłych mieszkańców, z czego 8% spożywa go kilka razy w miesiącu, a 2% codziennie;
- Co siódmy respondent przyznał, że ktoś w jego najbliższej rodzinie nadużywa napojów wysokoprocentowych;
- Najpopularniejszym rodzajem alkoholu jest w gminie Lniano wino, ale znaczna część mieszkańców sięga również po piwo i wódkę;
- Niemal połowa ankietowanych stwierdziła, że w dniu kiedy pije alkohol zazwyczaj wypija go w dużej ilości, tj. 3 porcje;
- Do prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu przyznało się jedynie 3% osób, które spożywają go, natomiast na bycie świadkiem sytuacji jazdy pod wpływem wskazało aż 28% mieszkańców, co może świadczyć o powszechności problemu w Gminie;
- 8% mieszkańców spożywających alkohol przyznało, że wykonywało swoje obowiązki służbowe w stanie nietrzeźwości;
- Znaczna część mieszkańców, tj. 21% nie jest świadoma zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu w ciąży, a 18% ankietowanych było świadkiem, gdy kobieta w ciąży piła napoje wysokoprocentowe;
- Palenie papierosów jest powszechne wśród mieszkańców gminy Lniano, a 23% respondentów sięga po nie codziennie;
- Wśród części mieszkańców (5%) istnieje przekonanie o braku szkodliwości wyrobów tytoniowych na zdrowie;
- Niewielki odsetek mieszkańców Gminy odbyło inicjację narkotykową (3%), jednakże znaczna ich część wie, gdzie można nabyć substancje psychoaktywne – 12%.
- 12% badanych uważa narkotyki, a 8% dopalacze za łatwo dostępne w swoim środowisku.

Uczniowie i młodzież:

- Co piąty uczeń z terenu Gminy jest po inicjacji alkoholowej (21%);
- 47% spożywających alkohol uczniów sięgnęło po niego po raz pierwszy w wieku 11-13 lat, a kolejne 47% mając 14-16 lat;
- Co trzeci młody mieszkaniec Gminy spożywa alkohol wśród swoich znajomych i rówieśników, jednak większość z nich sięga po niego na uroczystościach rodzinnych;
- W rodzinach 11% ankietowanych są osoby spożywające napoje wysokoprocentowe;

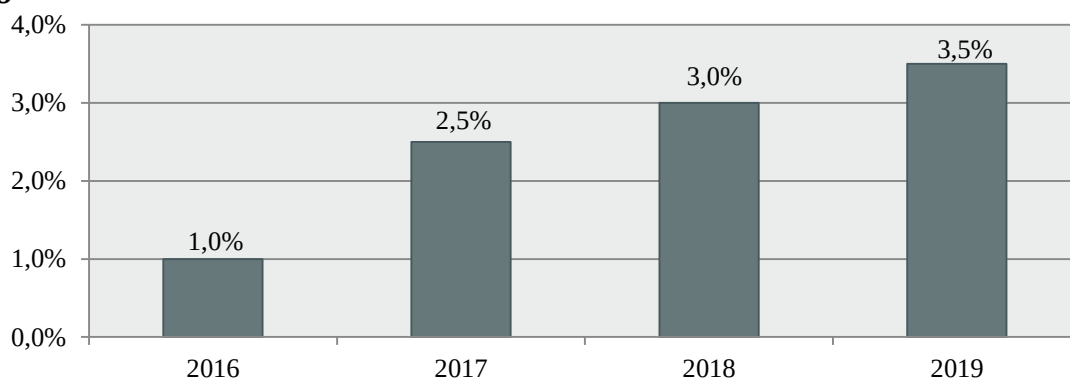
- Głównym sposobem na pozyskanie alkoholu przez nieletnich na terenie Gminy jest poproszenie o jego kupno starszych kolegów;
- Znaczna część uczniów ocenia możliwość zdobycia alkoholu jako łatwą;
- Do kilkukrotnego sięgnięcia po wyroby tytoniowe przyznało się 6% badanych;
- Podobnie jak w przypadku dorosłych mieszkańców Gminy, problem zażywania narkotyków przez uczniów nie przybiera dużych rozmiarów – po inicjacji narkotykowej jest 1% z nich, a wszyscy wskazali, że miała ona miejsce w wieku 14-16 lat;
- Najczęstszymi okolicznościami sięgania po narkotyki są imprezy towarzyskie;
- Uczniowie mają dostęp do tych substancji poprzez kogoś znanego im ze słyszenia lub od grupy przyjaciół, w gronie której eksperymentują z tymi środkami;
- Co dziewiąty uczeń wie, gdzie można kupić narkotyki i dopalacze na terenie swojej miejscowości (11%), natomiast 5% z nich uważa, że pozyskanie ich jest łatwe;
- Wśród części młodych mieszkańców Gminy zauważony został brak wiedzy na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych – 8% ankietowanych nie postrzega narkotyków jako szkodliwych lub deklaruje brak wiedzy, natomiast w przypadku dopalaczy jest to 3%.

W 2019 roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 5 rodzin. Co ważne, problem nadużywania alkoholu nie znajdował się wśród najczęstszych powodów udzielenia pomocy i wsparcia w omawianym roku i uplasował się na przedostatnim, 7 miejscu. Możemy zauważyć, że na przestrzeni lat 2016-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu wykazywała tendencję malejącą. W okresie ostatnich trzech lat liczba osób dotkniętych uzależnieniem utrzymywała się na stałym poziomie 5 osób, natomiast w roku 2016 problem ten dotyczył tylko 2 osób. W 2019 roku podobnie jak w latach ubiegłych żaden z mieszkańców nie korzystał z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu narkomanii. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2016 roku z powodu uzależnienia od alkoholu pomoc i wsparcie otrzymało 2% rodzin, spośród wszystkich 206 rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na przestrzeni kolejnych lat dostrzegalny jest stały wzrost udziału rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia. Należy podkreślić, że ich liczba nie zmniejszała się w latach 2017-2019, a wzrost ich udziału spowodowany jest zmniejszeniem się liczby rodzin objętych wsparciem GOPS w tym czasie. W roku 2019 rodziny dotknięte problemem uzależnienia stanowiły 3,5% wszystkich korzystających z pomocy i wsparcia.

Wykres 29. Udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lniane, w ramach przysługujących jej uprawnień, działania.

W 2019 roku GKRPA w Lnianie liczyła 5 członków i spotkała się 8 razy. Z danych zamieszczonych w poniższej tabeli można zauważyć, że w porównaniu do roku 2017 liczba osób uzależnionych od alkoholu znacząco się zmniejszyła (spadek o 9 rodzin). Wówczas

Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia nakazu leczenia odwykowego w stosunku do 10 osób uzależnionych od alkoholu, a wobec 2 wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, natomiast w 2019 roku nie podjęła żadnego z tych działań. W porównaniu do roku 2017 liczba osób stosujących przemoc w 2019 roku zwiększyła się – w przedmiotowym roku Komisja skontaktowała się z 3 osobami łącznie 4 razy. Dane dotyczące działań GKRPA w Lnianie w latach 2017 i 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lnianie w latach 2017 i 2019

wyszczególnienie	2017	2019
Liczba osób, wobec których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu leczenia odwykowego w placówce	10	0
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	14	5
Ilość osób wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	0
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Komisji	0	3
Liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przemocy	0	4
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w ramach grup roboczych	10	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017 i 2019 rok

W omawianych latach GKRPA podjęła także działania w celu uruchomienia procedury „Niebieskie Karty” wobec 4 rodzin z terenu Gminy.

Mieszkańcy gminy Lniano po pomoc i wsparcie w zakresie problemu uzależnienia mogą udać się do Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych działającego przy GOPS w Lnianie. Celem działania punktu jest udzielanie wszelkich informacji osobom nadużywającym alkoholu i ich rodzinom o możliwości podjęcia leczenia odwykowego, możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy psychologa, a także kierowania i informowania osób doznających przemocy do odpowiednich służb zajmujących się tego rodzaju sprawami oraz motywowanie osób spożywających alkohol ryzykownie do zmiany stylu życia. W punkcie usługi świadczy 1 pracownik, czyli specjalista psychoterapii uzależnień, z którego usług mieszkańcy mogą skorzystać przez 15 godzin w każdym miesiącu, tj. każdy pierwszy

piątek miesiąca oraz w drugi i trzeci czwartek. Osoby zainteresowane wsparciem psychologa mogą udać się po poradę w piątki w godzinach 15.30-22.00, a w czwartki w godzinach 15.00-18.00. W Punkcie Konsultacyjnym w gminie Lniano prowadzone są także grupy samopomocowe - Grupa AA i AL-ANON, a ponadto odbywają się tam spotkania grupy wsparcia dla kobiet współuzależnionych. Grupa wsparcia spotyka się w piątki w godzinach 15.30-18.00, natomiast grupa samopomocowa AA oraz AL-ANON w godzinach 18.00-22.00.

Celem działania punktu jest udzielanie pomocy przede wszystkim osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz będącymi ofiarami negatywnych następstw zażywania substancji psychoaktywnych. W 2019 roku specjaliści udzielili 299 porad 31 osobom, z czego 21 otrzymało pomoc w związku z problemem alkoholowym, 5 z nich było dorosłym członkiem rodziny osoby z problemem alkoholowym, 1 osoba doświadczała przemocy w rodzinie, a 4 stosowały ją.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2019 wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Lniano wyniosła łącznie 2 808 473,62 zł, z czego napoje do 4,5% włącznie z piwem stanowiły znaczną część, tj. 59% tej wartości – 1 676 156,30 zł. W stosunku do lat poprzednich zauważalny jest wzrost wartości sprzedanego alkoholu. W latach 2017-2019 jego wartość wzrosła o niemal 3%.

Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Lniano alkoholu w latach 2017 i 2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017i 2019 rok

Od 2017 roku wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Gminy zwiększała się. Jej wartość wyniosła w 2017 roku 823 zł, a Gminę zamieszkiwało wówczas 3 322 osób. W roku 2019 nastąpił nieznaczny spadek wartości sprzedanego alkoholu – o 22,4 zł, a liczba pełnoletnich mieszkańców wyniosła niemal tyle samo co w 2017 roku – 3 326 osób.

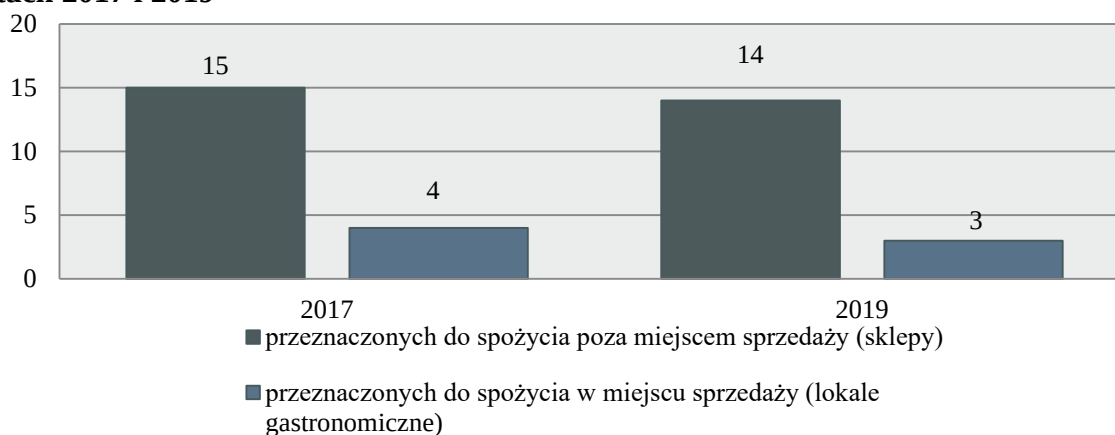
Rysunek 6. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Lniano w latach 2017 i 2019 (w złotych)

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017 i 2019 rok

W 2019 roku (stan na 31.12.19) na terenie gminy Lniano znajdowało się łącznie 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 14 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 3 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W porównaniu do 2017 roku w 2019 roku można zaobserwować stały poziom zarówno liczby lokali gastronomicznych jak i sklepów, w których mieszkańcy Gminy mogą zaopatrzyć się w napoje alkoholowe.

Wykres 30. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Lniano w latach 2017 i 2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017 i 2019 rok

W celu przeciwdziałania uzależnieniom GOPS w Lnianie w 2019 roku kontynuowała swoją działalność profilaktyczno-edukacyjną.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zainicjowała i zrealizowała wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej działania skierowane do ogółu mieszkańców Gminy oraz do konkretnych grup zagrożonych problemem picia alkoholu i zażywania narkotyków - dzieci i młodzieży szkolnej.

Funkcjonujące na terenie Gminy świetlice w zakresie edukacji zdrowotnej i działań informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych na terenie Gminy prowadzono kampanie edukacyjne oraz warsztaty:

W Gminie zorganizowane zostały różne wydarzenia mające na celu umocnienie pozytywnych postaw dzieci i młodzieży polegających na abstynencji alkoholowej i narkotykowej. Wśród nich należy wskazać corocznie odbywający się „Dzień Dziecka”, z okazji którego dla dzieci w Błędziniu, Lnianie, Ostrowitem, Brzemionach, Siemkowie, Mszanie, Jeziorkach, Wętfiu i Lubodzieżu przeprowadzono zabawy sportowo-rekreacyjne oraz poczęstunek. Mieszkańcy, w szczególności rodziny dotknięte problemem uzależnień, wzięły udział w zorganizowanym przez Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. dr Józefa Bednarza w Świeciu XXI Dniu Trzeźwości, którego głównym założeniem była popularyzacja trzeźwości i integracja środowisk lokalnych oraz rodzin zmagających się w alkoholizmem. W wydarzeniach plenerowych i festynach w 2019 roku udział wzięło 700 mieszkańców Gminy.

Wśród działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z tereny Gminy można wskazać realizację programów rekomendowanych z obszaru profilaktyki uniwersalnej:

- Program Domowych Detektywów,
- Program Debata.

Programy rekomendowane z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży szkolnej skierowane zostały łącznie do 318 uczniów, 42 nauczycieli oraz 59 rodziców, a ich koszt wyniósł łącznie 4 488 zł. W przedmiotowym roku w Gminie nie zostały przeprowadzone rekomendowane programy z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazujących.

W przedmiotowym roku GKRPA w Lnianie przeprowadziła inne działania skierowane na uświadomienie uczniom zagrożeń związanych z sięganiem po napoje alkoholowe. W szkołach prowadzone były pogadanki i prelekcje omawiające to zagadnienie, w którym wzięło udział 490 uczniów, a dla dorosłej części mieszkańców zorganizowane zostały szkolenia i warsztaty z zakresu profilaktyki problemowej, w których uczestniczyło 32 rodziców oraz 42 nauczycieli i wychowawców.

Działania profilaktyczne były również podejmowane w ramach funkcjonujących placówek wsparcia dziennego dla dzieci. W 4 świetlicach realizowany był program wychowawczy, którym objęto łącznie 78 dzieci, przy czym 24 z nich pochodzi z rodzin alkoholowych. Ponadto, w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w Siemkowie odbywały się zajęcia terapeutyczne dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

i problemem uzależnienia, podczas których miały możliwość odrobienia lekcji przy pomocy wychowawcy, rozwijania znajomości i kompetencji społecznych.

Trzy świetlice wiejskie na terenie Gminy podlegają Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, a w ramach odbywających się na niej 4 godzinnych zajęć prowadzone są warsztaty artystyczne, plastyczne i komputerowe, rozgrywki planszowe, wspólne oglądanie filmów profilaktycznych, aktywności sportowe, a także organizowane są tematyczne i okazjonalne spotkania integracyjne. Corocznie, na zajęcia w świetlicy wiejskiej w Błędziniu, Wętfiu i Jeziorkach uczestniczy podobna liczba dzieci, tj. 20 w Błędziniu, 8 w Wętfiu, natomiast największa liczba uczestników odnotowana w 2019 roku została na świetlicy wiejskiej w Jeziorkach- 23 dzieci.

Ponadto, w 2019 roku zorganizowano szkolenia dla 5 członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gmina w celu podniesienia ich kompetencji i poszerzenia wiedzy w zakresie skutecznego przeciwdziałania alkoholizmowi w gminie, wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz prowadzenia działań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- sięganie po alkohol oraz papierosy przez młodych mieszkańców Gminy,
- zarówno dorośli jak i uczniowie eksperymentują z substancjami psychoaktywnymi;
- łatwy dostęp do nielegalnych substancji z opinii części respondentów oraz znajomość miejsc i osób u których można zaopatrzyć się w nie;
- osoby nietrzeźwe wykonują swoje obowiązki służbowe oraz prowadzą pojazdy pod wpływem alkoholu;
- brak wiedzy na temat zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu przez kobiety w ciąży i problem sięgania przez nie po napoje wysokoprocentowe;
- możliwy wzrost udziału rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z dziedziną „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych” są:

- **wspieranie rodziny** – przede wszystkim w kontekście negatywnego wpływu zjawiska uzależnienia na prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich, zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego oraz wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodzinę. Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane jest przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych, przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej. Zagrożeniem są także uszkodzenia rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pijących alkohol oraz używających środki psychoaktywne,
- **ubóstwo** – małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków, np. na alkohol. Często dochodzi do marnowania wsparcia w ramach pomocy społecznej,
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia,
- **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – rozwijanie terapii form i ułatwianie osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz grup samopomocowych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.
2	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.
3	Kierowanie osób potrzebujących pomocy do wyspecjalizowanych placówek leczenia uzależnień.	Liczba osób skierowanych do wyspecjalizowanych placówek.
4	Kontynuowanie i rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej oraz socjalnej osobom z problemem uzależnienia i ich rodzinom.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.
5	Organizowanie szkoleń, warsztatów i innych form doskonalenia dla członków GKRPA i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
6	Kontynuowanie działalności grupy samopomocowej (AA) na terenie Gminy.	Liczba członków grupy samopomocowej AA.
7	Kontynuowanie działalności grupy samopomocowej Al-Anon.	Liczba członków grupy samopomocowej Al-Anon.
8	Kontynuowanie działalności grupy wsparcia dla kobiet.	Liczba kobiet objętych wsparciem w ramach grupy wsparcia.
9	Utworzenie grupy samopomocowej DDA.	Liczba członków grupy.
10	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.
11	Kontynuowanie współpracy ze Szpitalem Wojewódzkim.	Liczba działań zainicjowanych we współpracy ze szpitalem, liczba osób korzystająca z terapii i leczenia odwykowego w szpitalu.
12	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.
13	Udzielanie pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.	Liczba osób korzystających z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i reintegracji.

14	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień w Gminie.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.
15	Inspirowanie środowisk abstynenckich do tworzenia stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich działających na rzecz promocji trzeźwego stylu życia i profilaktyki.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich na terenie gminy.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	UG, PK, placówki ochrony zdrowia, NGO, grupa AA, grupa Al-Anon.	Środki własne, środki europejskie, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 2 – wspieranie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży oraz budowanie systemu profilaktyki dla mieszkańców Gminy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień od alkoholu oraz uzależnień behawioralnych.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.
2	Organizowanie i finansowanie w szkołach warsztatów, spektakli i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień od alkoholu oraz uzależnień behawioralnych.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.
3	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci uczęszczających na zajęcia w świetlicach, szczególnie z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.
4	Kontynuowanie i rozwijanie działalności świetlicy wychowawczo-terapeutycznej oraz świetlic środowiskowych w ramach realizacji zadań własnych Gminy.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach prowadzonych przez świetlice.
5	Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, przy szczególnym uwzględnieniu treści Ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.

6	Monitorowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych poprzez kontrolowane prowokacje tj. „Tajemniczy Klient”.	Liczba skontrolowanych punktów handlowych.
7	Organizowanie i wspieranie różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, których celem jest profilaktyka uzależnień oraz promowanie zdrowego stylu życia.	Liczba działań i zajęć sportowo-rekreacyjnych w celu wspierania różnorodnych form spędzania czasu wolnego.
8	Zwiększenie dostępności do pomocy socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, liczba dzieci objętych wsparciem środowiskowym i socjoterapeutycznym.
9	Rozwijanie oferty rekreacyjnej i wychowawczej w ramach biblioteki w Gminie.	Liczba zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży, liczba uczestników zajęć.
10	Organizowanie i finansowanie dla pracowników placówek oświatowych i świetlic działań podnoszących kwalifikacje i wiedzę w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.	Liczba pracowników biorących udział w działaniach.
11	Prowadzenie warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje rodzicielskie w zakresie budowania postaw abstynenckich i zdrowego stylu życia, wolnego od używek.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach i szkoleniach.
12	Realizacja warsztatów i szkoleń profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w zajęciach profilaktycznych.
13	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	NGO, UG, GBP, placówki oświatowe, ŚŚ, ŚT.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 3 – podniesienie świadomości mieszkańców na temat szkodliwości, zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu i możliwości otrzymania wsparcia oraz popularyzacja postaw i stylu życia wolnego od uzależnień.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności społecznych mieszkańców Gminy w zakresie czynników chroniących w przeciwdziałaniu uzależnieniom poprzez: szkolenia, wykłady, czy też kampanie profilaktyczne.	Liczba osób uczestniczących w konferencjach i innych formach szkoleniowych.
2	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Gminy mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.
3	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców.	Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych
4	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.
5	Kontynuowanie współpracy ze Szpitalem Wojewódzkim dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w zakresie organizacji Dni Trzeźwości i prowadzenia działań profilaktycznych na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy ze Szpitalem Wojewódzkim, Liczba uczestników zorganizowanych we współpracy działań.
6	Organizowanie wydarzeń i festynów rodzinnych na rzecz promowania trzeźwości.	Liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba uczestników.
7	Organizowanie konkursów artystycznych dla uczniów promujących wśród nich postawy abstynenckie w atrakcyjnej dla nich formie.	Liczba konkursów skierowanych do uczniów, Liczba uczestników konkursów.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	NGO, UG, placówki oświatowe, GBP, ŚŚ, ŚT, placówki ochrony zdrowia, grupa AA, grupa Al-Anon, Szpital Wojewódzki.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające je na szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

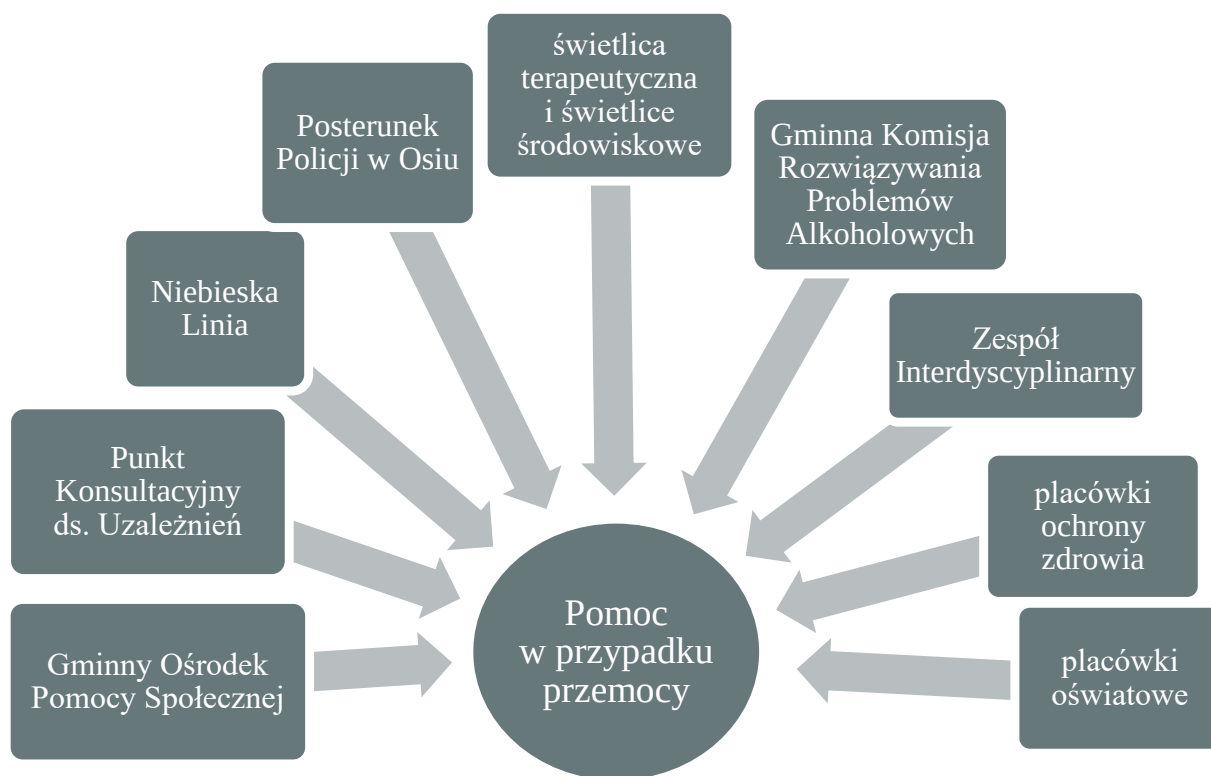
Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Lniano zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem Nr 43//2017 Rady Gminy Lniano z dnia 30 maja 2017 roku.

W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sądu Rejonowego w Świeciu,
- Posterunku Policji w Osiu,
- placówek oświaty,
- Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lnianie.

Celem działania Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów działających w tej dziedzinie, m.in. w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Lniano mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania lub stosowania przemocy w rodzinie.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Przeprowadzona diagnoza problemów społecznych uwzględniała również zjawisko przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy. Do najważniejszych wniosków w tym zakresie należy:

Dorośli mieszkańcy Gminy:

- Do doświadczenia przemocy przyznało się 5% dorosłych respondentów, ponadto wszyscy doznali jej w domu;
- Przemoc zastosowało również 5% ankietowanych, przy czym wszystkie osoby, które dopuściły się zachowań przemocowych zrobiły to wobec dzieci lub rodzeństwa, co świadczy o problemie przemocy w rodzinie na terenie Gminy;
- Wśród części mieszkańców istnieje przekonanie, że przemoc może być usprawiedliwiona w określonych sytuacjach;
- Znaczny odsetek ankietowanych uważa stosowanie kar fizycznych za dobrą metodę wychowawczą lub deklaruje brak wiedzy w tym zakresie (33%);
- Mieszkańcy Gminy oceniają działania podejmowane przez władze lokalne w celu rozwiązywania problemów społecznych jako niedostateczne;

- Nie wszyscy dorośli respondenci wiedzą, gdzie mogą udać się po pomoc w przypadku problemów z używkami lub doświadczaną przez nich przemocą.

Uczniowie i młodzież:

- Do doświadczenia przemocy przyznał się co trzeci ankietowany uczeń (30%), przy czym są wśród nich osoby, które wskazały, że osoba stosująca przemoc była pod wpływem środków odurzających i alkoholu;
- Znaczna część młodych respondentów wskazała, że osobami, które zastosowały wobec nich przemoc byli rówieśnicy i koledzy ze szkoły;
- Przemoc w szkole zauważa 30% badanych;
- W opinii 3% uczniów, w ich domach występuje problem przemocy domowej;
- Znajomość osoby, która doświadcza przemocy w swoim domu zadeklarowało 7%;
- Dostrzegalny jest brak wiedzy wśród znacznej części uczniów na temat zjawiska cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie;
- Co siódmy ankietowany (15%) przyznał, że doświadczył problemu internetowej przemocy, natomiast zastosowało ją 5% badanych;
- Opinia młodych mieszkańców Gminy na temat działań profilaktycznych jest podzielona – co piąty jest zdania, że zajęcia profilaktyczne są nieciekawe.

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lniano na lata 2017-2022* przyjętym uchwałą Nr XXI/220/2017 z dnia 27 lutego 2017 roku.

Program ma w szczególności na celu:

1. Wypracowanie skutecznych metod rozpoznawania problemu i podejmowania interwencji;
2. Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

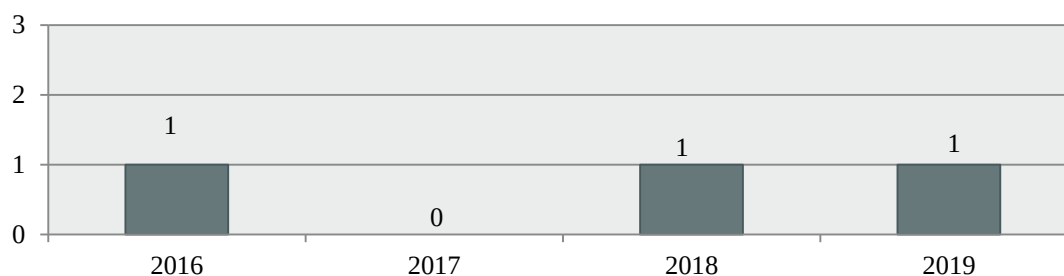
W celu realizacji wyżej wymienionych założeń przewidziane zostały liczne zadania umożliwiające ich skuteczne osiągnięcie m.in.:

- koordynowanie działań służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym problemem przemocy w rodzinie;

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach otrzymania pomocy;
- inicjowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie skutków stosowania przemocy;
- opracowanie i rozpowszechnianie ulotek oraz plakatów o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, pozostającym w środowisku zamieszkania;
- zapewnienie schronienia osobom zmuszonym do opuszczenia swojego zamieszkania;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez wszystkie uprawnione do tego instytucje;
- współpraca międzyinstytucjonalna w realizacji projektów skierowanych do osób doznających przemocy oraz jej świadków;
- praca socjalna z osobami doznającymi przemocy oraz umożliwienie im skorzystania ze wsparcia psychologa oraz prawnika;
- zmiana postawy mieszkańców Gminy wobec przemocy w rodzinie;
- podnoszenie wiedzy i uczestnictwo w szkoleniach osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie¹⁸.

Z powodu przemocy w rodzinie pomoc i wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku, podobnie jak w 2018 roku, otrzymała 1 rodzina. W roku 2016 liczba rodzin otrzymujących pomoc z tego także wyniosła 1, a w roku kolejnym zmniejszyła się i wówczas żadna z rodzin nie została objęta wsparciem z powodu przemocy.

Wykres 31. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

¹⁸ Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lniano na lata 2017-2022 (uchwała nr XXI/220/2017 z dnia 27 lutego 2017 roku).

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W 2019 roku powołanych zostało 9 grup roboczych, które spotkały się 12 razy, natomiast Zespół Interdyscyplinarny odbył posiedzenie 5 razy. Podobnie było w 2017 roku, gdy grupy zostały utworzone i jednostkowo objęły swoim wsparciem poszczególne 5 rodzin. W roku 2018 pomoc została udzielona 6 rodzinom, w ramach 4 funkcjonujących grup roboczych, których członkowie spotkali się łącznie 16 razy.

Tabela 17. Dane dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba posiedzeń Zespołu	8	5	5
liczba utworzonych grup roboczych	5	4	9
liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	5	6	9
liczba posiedzeń grup roboczych	9	16	12

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Lniane z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

W latach 2017-2019 liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” wahała się, w 2017 roku było ich 15, w 2018 o 9 mniej, a w roku kolejnym liczba ta wzrosła do 9 rodzin. Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba osób bezpośrednio doświadczających przemocy zmniejszyła się z 20 w 2017 roku do 13 w latach kolejnych, natomiast grupy robocze w 2019 roku udzieliły wsparcia 28 członkom tych rodzin (o 7 osób więcej niż w latach poprzednich). Zarówno liczba wszczętych jak i zakończonych procedur wahała się w okresie lat 2017-2019

i w przedmiotowym roku wszczętych zostało 7 procedur, a zakończonych 3. Wśród osób objętych pracą grup roboczych w 2019 roku największą część stanowili mężczyźni, których było 11, natomiast w przypadku osób dotkniętych przemocą najwięcej było kobiet – 8 osób. W przedmiotowym roku w Gminie odnotowano, iż dwoje dzieci doświadcza przemocy, a w roku poprzednim aż 7 spośród wszystkich 13 osób.

Tabela 18. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych procedurą	15	6	9
liczba osób dotkniętych przemocą	20	13	13
liczba dzieci dotkniętych przemocą	5	7	2
liczba osób objętych pomocą grup	21	21	28
liczba wszczętych procedur	11	4	7
liczba zakończonych procedur	13	1	3

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Lnianie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

Wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie odbywa się również w formie poradnictwa świadczonego przez instytucje publiczne. W 2019 roku objęto nim wszystkie osoby dotknięte tym problemem, tj. 13 osób, w tym 8 kobiet, 3 mężczyzn i dwoje dzieci. Każdej z tych osób udzielono poradnictwa socjalnego, 4 osoby skorzystały z pomocy psychologicznej, a kolejne 4 ze wsparcia zarodowego i rodzinnego. Żaden z mieszkańców Gminy, który doświadczył przemocy w rodzinie nie został objęty poradnictwem prawnym i medycznym. W porównaniu do roku poprzedniego ogólna liczba osób objętych poradnictwem nie zmieniła się – skorzystały z niego wszystkie osoby dotknięte przemocą. Należy zauważyć, że każda z nich uzyskała pomoc socjalną, a większość zawodową i rodzinną (9 osób), natomiast najmniej chętnie mieszkańcy Gminy korzystają z pomocy prawnej oraz medycznej. Szczegółowe dane dotyczące poradnictwa udzielanego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na terenie gminy Lniano prezentuje poniżej tabela.

Tabela 19. Osoby korzystające z poradnictwa na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą	20	13	13
liczba osób objętych poradnictwem	16	13	13
w tym: medycznym	2	0	0
w tym: psychologicznym	9	2	4
w tym: prawnym	1	1	0
w tym: socjalnym	13	13	13
w tym: zarodkowym i rodzinnym	8	9	4

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Lnianie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

Dla mieszkańców Gminy, podobnie jak całej Polski prowadzone jest telefoniczne pogotowie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”. Po pomocy w formie wsparcia psychologicznego oraz interwencji osoby dotknięte tym problemem mogą dzwonić codziennie, a szczegółowe informacje na ten temat są upowszechniane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lnianie za pomocą stron internetowych Gminy oraz konsultacji.

Punkt Konsultacyjny

Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień w Lnianie oprócz specjalistycznego poradnictwa i terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych oraz członków ich rodzin świadczy pomoc osobom zmagającym się z problemem przemocy. W 2019 roku ze wsparcia w postaci specjalistycznego poradnictwa w Punkcie skorzystała 1 osoba doznająca przemocy, której udzielonych zostało 10 porad oraz 4 osoby stosujące ją, którym łącznie udzielono 36 porad.

Posterunek Policji w Osiu

Posterunek Policji w Osiu odgrywa niebagatelną rolę w dbaniu o bezpieczeństwo rodzin na terenie Gminy i monitorowaniu środowisk lokalnych zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie oraz jest podmiotem uprawnionym do wszczynania procedur „Niebieskie Karty”. Jak wynika z danych GOPS, większość z procedur w ubiegłych latach

została uruchomiona z inicjatywy funkcjonariuszy Policji – w 2017 było ich 8, w 2018 wszczęto 3, a w 2019 roku 7 procedur.

Gmina nie prowadzi na swoim terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie. W przypadku zaistnienia konieczności wsparcia osób dotkniętych przemocą Gmina może skierować je do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Świeciu.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie problemu przemocy w rodzinie, w tym na skutek picia alkoholu,
- dzieci często doświadczają przemocy ze strony rówieśników,
- brak wiedzy na temat miejsc, w których można uzyskać wsparcie w przypadku przemocy,
- uznawanie przemocy i kar fizycznych za odpowiednią metodę wychowawczą.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązanymi z obszarem „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” są:

- **wspieranie rodziny** – działania instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną, profilaktyka wystąpienia przemocy poprzez bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa rodzinnego i terapii, usługi asystenta rodziny, oddziaływań profilaktycznych wpływają wzmacniająco na funkcjonowanie rodziny zmniejszając ryzyko wystąpienia dysfunkcji, w tym zachowań przemocowych w rodzinie, ale pozwalają także podejmować wczesną interwencję i udzielanie stosownej pomocy w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim poprzez wpływ skuteczności profilaktyki nadużywania alkoholu, a tym samym zapobieganie wystąpieniu czynników osłabiających relacje rodzinne i jednocześnie sprzyjających wystąpieniu przemocy w rodzinie.
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wzmacnianie pozycji osób starszych poprzez promowanie projektów rozwijających integrację międzypokoleniową, co sprzyja podmiotowemu traktowaniu seniorów w ich otoczeniu, powyższe

działania mogą wpłynąć na obniżenie ryzyka wystąpienia negatywnych zachowań wobec seniorów, w tym stosowania przemocy w rodzinie.

- **ubóstwo oraz promocja zatrudnienia** – brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, powoduje narastanie napięcia związanego z utratą stałego dochodu przyczyniając się do powstania okoliczności sprzyjających odczuwaniu braku wpływu na otaczającą rzeczywistość, tym samym sprzyjając wystąpieniu zachowań przemocowych w rodzinie.
- **edukacja** – poprzez wpływ działań edukacyjnych z zakresu bezpiecznego życia w rodzinie, kształtowania relacji bez przemocy, a także przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy w rodzinie kierowanych do dzieci i młodzieży, uczniowie zyskują wiedzę podnoszącą świadomość ich praw oraz będą potrafili poszukiwać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. Ponadto szkoła powinna pełnić aktywną rolę obserwatora funkcjonowania dziecka oraz instytucji mającej możliwość reakcji w sytuacji przemocy w rodzinie wobec ucznia.
- **ochrona zdrowia** – poprzez udzielanie pomocy medycznej i właściwe reagowanie w sytuacji kontaktu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie z instytucjami ochrony zdrowia, w połączeniu z niezwłocznym udzieleniem pomocy przez instytucje realizujące pomoc w formie interwencji kryzysowej zwiększy się skuteczność reagowania wskazanych instytucji w sytuacji przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – wzmocnienie społecznej odpowiedzialności osób będących świadkami przemocy w rodzinie oraz rozwijanie instytucjonalnego systemu reagowania i przeciwdziałania przejawom przemocy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.
2	Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy współpracy międzyinstytucjonalnej.

3	Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.
4	Podnoszenie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu diagnozowania problemu przemocy oraz pracy z osobami stosującymi i doświadczającymi przemocy.	Liczba działań podjętych na rzecz podniesienia kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
5	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych.
6	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji oraz cyberprzemocy.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.
7	Realizowanie programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.
8	Prowadzenie warsztatów dla uczniów dotyczących komunikacji interpersonalnej i rozwiązywania konfliktów bez przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach, liczba zorganizowanych warsztatów.
9	Rozwijanie oferty zajęć edukacyjnych dla dzieci uczęszczających na świetlice środowiskowe.	Liczba zajęć realizowanych na świetlicach, liczba uczestników zajęć.
10	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.
11	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, GKRPA, UG, PP, placówki oświatowe, ŚŚ, ŚT, placówki ochrony zdrowia.	Środki własne, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2 – rozwijanie form wsparcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia na terenie Gminy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2	Pomoc w postaci grupowych form wsparcia dla osób stosujących przemoc.	Liczba osób stosujących przemoc, objętych grupową formą wsparcia.
3	Prowadzenie programów korekcyjnych, edukacyjnych i terapeutycznych wobec sprawców przemocy w rodzinie.	Liczba osób uczestniczących w programach, liczba prowadzonych programów.
4	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.
5	Motywowanie osób stosujących przemoc do zaprzestania stosowania przemocy oraz informowanie o konsekwencjach prawnych tego zachowania.	Liczba działań podjętych w celu motywowania osób stosujących przemoc oraz informowania ich o konsekwencjach prawnych.
6	Współpraca z Posterunkiem Policji w zakresie prowadzenia interwencji domowych, monitorowania środowisk lokalnych zagrożonych wystąpieniem przemocy i innych działań.	Liczba działań podjętych we współpracy z Posterunkiem Policji.
7	Prowadzenie treningów psychospołecznych z zakresu rozwijania kompetencji społecznych i rozwiązywania problemów bez użycia przemocy.	Liczba osób objętych treningami psychospołecznymi.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, GKRPA, UG, PP, placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia, PCPR, Sąd Rejonowy.	Środki własne, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 3 - rozwijanie form wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz podniesienie kompetencji osób udzielających im pomocy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zamieszczanie informacji z zakresu możliwych form wsparcia w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie w Internecie oraz w miejscach publicznych.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.

2	Prowadzenie pracy socjalnej w formie <i>streetworkingu</i> , w celu lepszej identyfikacji rodzin z problemem przemocy oraz umożliwienia im skorzystania ze wsparcia bez konieczności wizyty w placówce.	Liczba streetworkerów prowadzących monitoring i interwencję na terenie gminy, liczba rodzin objętych pracą streetworkera.
3	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.
4	Organizacja szkoleń dla pracowników ochrony zdrowia oraz placówek oświatowych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.
5	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie schronienia, pomoc finansowa, psychologiczna i prawna.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji kryzysowej, schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.
6	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy, w postaci specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, rodzinnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, rodzinnego i socjalnego.
7	Pomoc w formie grupowych form wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.	Liczba osób dotkniętych przemocą, objętych grupową formą wsparcia.
8	Rozwijanie działalności grupy wsparcia dla kobiet, uwzględniając podnoszenie wiedzy uczestniczek na temat przemocy w rodzinie i odpowiedniego reagowania na jej przejawy oraz miejsc, w których można otrzymać pomoc.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupy wsparcia dla kobiet.
9	Utworzenie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie.	Liczba mieszkań chronionych w Gminie.
10	Prowadzenie zajęć edukacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy w świetlicach środowiskowych.	Liczba zajęć edukacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy, liczba dzieci uczęszczających na zajęcia.
11	Utworzenie gminnego Telefonu Zaufania dla osób doświadczających przemocy.	Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w ramach Niebieskiego Pokoju.

Wdrażanie

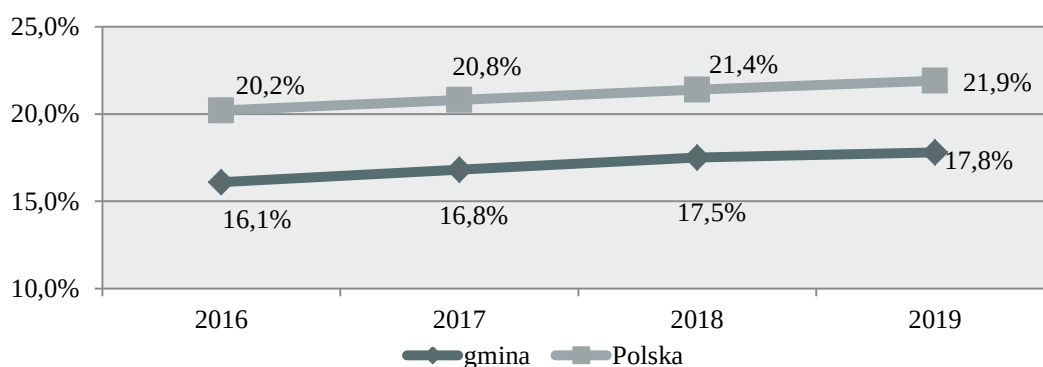
Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, GKRPA, UG, PP, PK, PCPR, ŚŚ, ŚT, Sąd Rejonowy, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	Środki własne, budżet państwa.

AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie - na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej - jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w gminach, powiatach jak i województwach w całej Polsce. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów oraz ich aktywizacji w życiu społecznym i kulturalnym Gminy. W 2019 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 17,8% wszystkich mieszkańców gminy Lniano. Na przestrzeni lat 2016-2019 zauważalny jest stopniowy i systematyczny wzrost udziału tej grupy w ogólnej populacji Gminy, który w 2016 roku wyniósł 16,1% co oznacza wzrost w przedmiotowym roku o 1,7 pp. Przedstawione dane wskazują na konieczność kreowania polityki Gminy uwzględniającej potrzeby i oczekiwania starzejącego się społeczeństwa, które powinno zostać włączone w proces podejmowania strategicznych dla nich decyzji i działań.

Wykres 32. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Lniano i Polsce na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród ogólnej grupy seniorów dużą grupą mieszkańców gminy Lniano są tzn. sędziwi starcy, czyli osoby po 80 roku życia. W 2016 roku Gminę zamieszkiwało 150 takich osób, z czego 98 było kobietami. Grupa seniorów po 80 roku życia stanowiła wówczas 3,5% ogólnej liczby ludności. Z roku na rok obserwowany jest stały spadek liczby sędziwych starców, a w przedmiotowym roku ich udział w całej populacji Gminy wyniósł 3,3%. W stosunku do 2016 roku w 2019 roku liczba seniorów w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 6%. Warto zwrócić uwagę na znaczną różnicę liczby kobiet i mężczyzn w tej grupie wiekowej – w całym omawianym okresie liczba kobiet była niemal dwukrotnie wyższa od liczby mężczyzn. Przedstawiona w poniższej tabeli tendencja malejąca liczby sędziwych starców może świadczyć o problemach wieku starczego, zmniejszonej aktywności społecznej i fizycznej oraz niewystarczającej dostępności opieki medycznej w Gminie.

Tabela 20. Liczba sędziwych starców, tj. osób powyżej 80 roku życia w gminie Lniano na przestrzeni lat 2016-2019

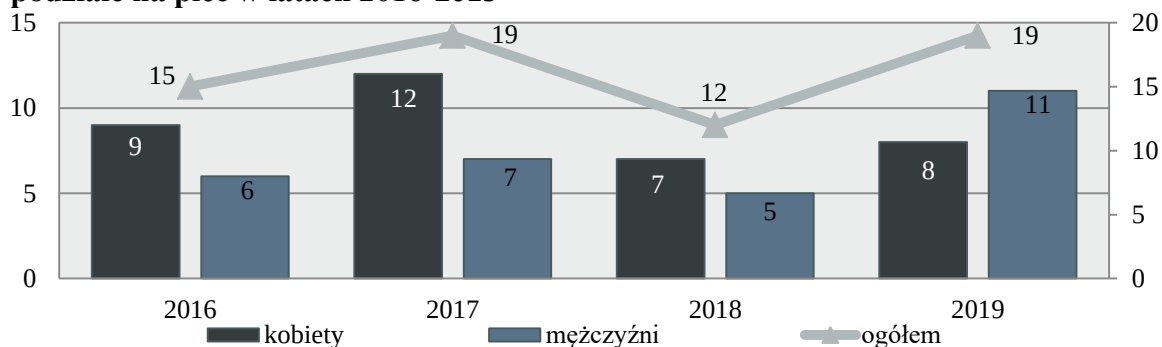
	2016	2017	2018	2019
liczba kobiet	98	96	96	92
liczba mężczyzn	52	56	55	49
ogółem	150	152	151	141

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2019 roku - 19. Na przestrzeni ostatnich lat liczba kobiet i mężczyzn w wieku poprodukcyjnych, którym udzielono wsparcia wahała się. Najmniejszą wartość przyjęła w 2018 roku – 12 osób, a największą w 2017 i 2019 roku -19 osób. W okresie lat 2016-2018 liczba korzystających z pomocy GOPS w Lnianie kobiet

przewyższała liczbę mężczyzn, natomiast w 2019 roku nastąpiło odwrócenie tego trendu i mężczyzn objętych wsparciem GOPS było o 3 osoby więcej niż kobiet.

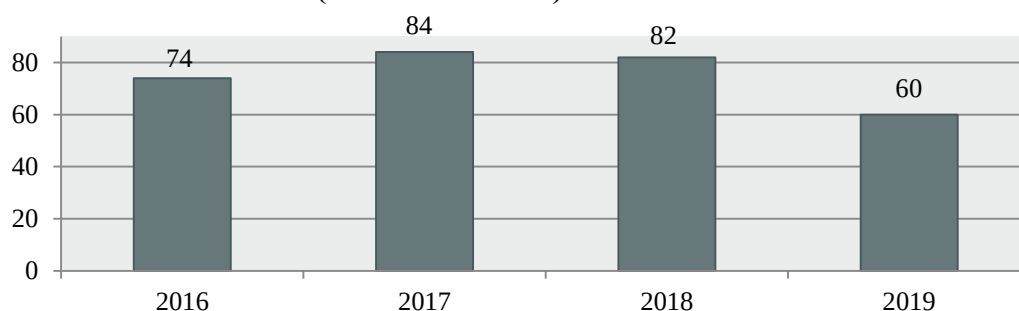
Wykres 33. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 i 2019 rok

W 2019 roku udzielonych zostało 60 świadczeń mieszkańcom Gminy, którzy ukończyli 75 lat, na łączną kwotę 11 317,00 zł. W latach 2016-2017 liczba świadczeń zwiększyła się o 10, natomiast od 2017 roku dostrzegalny jest spadek tej liczby. W 2019 roku ich liczba zmniejszyła się o 8% w stosunku do 2016 roku i o 29% porównując do 2017 roku.

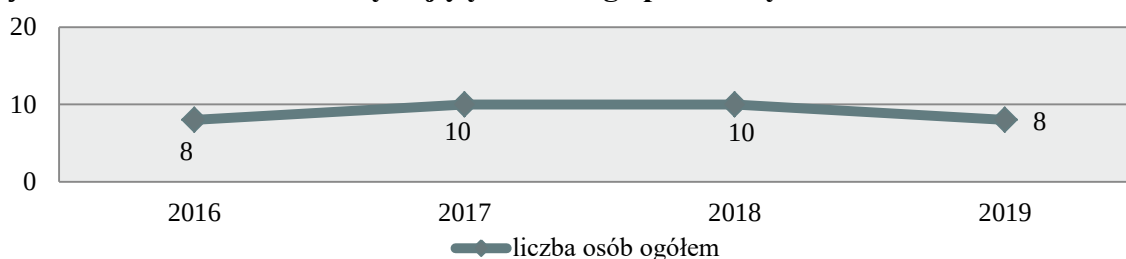
Wykres 34. Zasilki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2016-2019 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również szereg usług opiekuńczych. W 2019 roku skorzystało z nich 8 osób, czyli tyle samo co w 2016 roku. Natomiast w latach 2017-2018 z takiego rodzaju wsparcia skorzystało o 2 osoby więcej, tj. 10.

Wykres 35. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego, o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne Pomocy Rodzinie¹⁹.

Na terenie Lniano nie jest prowadzony Dom Pomocy Społecznej, natomiast Gmina ponosi odpłatność za pobyt 1 mieszkańca w całodobowej placówce opieki w kwocie 32 192 zł, któremu nie jest w stanie zapewnić specjalistycznych usług opiekuńczych. W perspektywie ostatnich 4 lat liczba osób umieszczonych w DPS nie uległa zmianom. Zauważalny jest jednak wzrost kosztów tego świadczenia, który w 2019 roku w porównaniu do 2016 roku zwiększył się o 12%.

Tabela 21. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
liczba osób	1	1	1	1
kwota świadczeń (zł)	28 654,00	28 745,00	30 335,00	32 192,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Domy Pomocy Społecznej prowadzone są przez inne samorządy gminne na obszarze powiatu świeckiego. Całodobowe ośrodki opieki dedykowane osobom starszym oraz przewlekłe somatycznie chorych to m.in. DPS w Świeciu prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Bożego Miłosierdzia oraz Międzygminny Ośrodek Opiekuńczy w Pruszczu.

Gmina Lniano od 2017 roku prowadzi na swoim terenie Klub Senior+, w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Miejsce spotkań dla seniorów zostało utworzone w świetlicy wiejskiej w Lnianie, a od 2020 roku drugą siedzibą Klubu jest świetlica wiejska w Wętfiu, dzięki czemu umożliwiono mieszkańcom Gminy łatwiejszy dostęp do miejsc integracji społecznej dla seniorów. Klub Seniora dysponuje 25 miejscami dla kobiet powyżej 60 roku życia oraz mężczyzn, którzy ukończyli 65 lat. Dla uczestników

¹⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

spotkań w Klubie przewidziane jest wsparcie opiekuna grupy, który prowadzi zajęcia muzyczne, kulinarne, sportowo-rekreacyjne czy też plastyczne, które mają niebagatelny wpływ na zdolności manualne osób starszych. W ramach organizowanych zajęć uczestnicy mają możliwość korzystania z bogatego wyposażenia świetlic, tj. bieżni elektrycznej, rowerów stacjonarnych, komputera i innych, niezbędnych dla aktywności fizycznej, sprzętów. Spotkania w Klubie Seniora odbywają się od 3 do 4 razy każdego miesiąca i trwają około 2 godziny. Osoby starsze z terenu Gminy w okresie bożonarodzeniowym uczestniczą we wspólnym spotkaniu wigilijnym zorganizowanym przez uczestników Klubu.

Uniwersytety Trzeciego Wieku, czyli uczelnie dla osób starszych powstały na gruncie idei *lifelong learning*, czyli uczenia się przez całe życie. Głównym celem powstawania UTW przy uczelniach wyższych i w Gminach jest ogólne kształcenie seniorów, a tematyka oferowanych zajęć jest różnorodna i zależy od specyfiki podmiotu prowadzącego oraz lokalnych potrzeb. W ramach wykładów, lektoratów językowych, warsztatów, a także wycieczek seniorom umożliwia się wieloaspektowy rozwój w szybko zmieniającym się otoczeniu. Powstała w 2017 roku w Lniane filia UTW Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy umożliwiła uczestnikom zajęć zdobyć nowe, praktyczne umiejętności, które mają za zadanie ułatwić im codzienne funkcjonowanie w społeczności. Niestety, w roku akademickim 2019/20 został zawieszony, z uwagi na zbyt małe zainteresowanie mieszkańców. Z uwagi na to zauważalna jest potrzeba podjęcia działań promocyjnych i zachęcających lokalnych seniorów do przystąpienia do zajęć w kolejnym roku.

Jedną z najważniejszych instytucji działających na rzecz starszej części społeczeństwa w gminie Lniano jest Biblioteka Publiczna. Odbywające się w niej kursy i szkolenia komputerowe cieszą się popularnością wśród seniorów oraz umożliwiają im rozwinięcie swoich umiejętności, dzięki czemu zyskują nowe możliwości, jak choćby kontaktu z członkami rodziny, z którymi bezpośrednio spotkanie jest niemożliwe. Wśród oferowanych warsztatów należy zwrócić uwagę na możliwość nauki języka angielskiego, spotkania biblioteczne, kabaretowo-teatralne, a także z zakresu prawa oraz tematyczne zajęcia manualne. Ponadto, w tej instytucji kultury odbywają się liczne spotkania i wydarzenia skierowane na integrację międzypokoleniową, jak „Międzypokoleniowy Rytm”, Andrzejki w Cekcynie i rodzinne warsztaty językowo-plastyczne.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- znaczący udział osób starszych w społeczności lokalnej i związana z tym konieczność dostosowania infrastruktury oraz usług do ich potrzeb,
- wzrost odsetka osób starszych w populacji Gminy,
- niewystarczający dostęp do aptek i usług medycznych dla osób starszych na terenie Gminy,
- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z obszarem „Aktywność i integracja seniorów” są:

- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim poprzez związane z wiekiem i starzeniem się organizmu, stopniowe i postępujące ograniczenie pełnej sprawności i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu i konieczność zapewnienia adekwatnej pomocy;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście pojawiających się zaburzeń psychicznych typowych dla osób w podeszłym wieku np. zespoły otępienne, demencja itp., wskazane są działania realizowane we współudziale z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia, w szczególności w zakresie dostępnych usług.
- **zdrowie** – osoby starsze w większości są osobami cierpiącymi na różnego rodzaju schorzenia wynikające z ich wieku, a poprzez wspólne działania podmiotów leczniczych oraz pomocy społecznej możliwe jest jak najdłuższe utrzymanie osoby w jej środowisku naturalnym, bez konieczności zapewniania opieki całodobowej.
- **wspieranie rodziny** – osoby starsze są osobami o ogromnym potencjale, posiadają wiedzę i doświadczenie potrzebne osobom młodszym do dobrego funkcjonowania w życiu rodzinnym i zawodowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – rozwijanie infrastruktury gminnej na rzecz integracji i aktywizacji społecznej osób starszych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Upowszechnianie informacji przydatnych dla seniorów (o dostępnych usługach i miejscach dla osób starszych) poprzez prowadzenie ogólnodostępnych serwisów internetowych, wydawanie informatorów oraz rozpowszechnianie ulotek, broszur.	Ilość udostępnionych dla mieszkańców publikacji i informacji przydatnych dla seniorów.
2	Kontynuowanie działalności Biblioteki Publicznej w zakresie organizowania zajęć edukacyjnych oraz rozwijających kompetencje i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach edukacyjnych.
3	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych o charakterze integrującym dla osób starszych (zawody, spektakle, festyny).	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.
4	Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród osób starszych.	Liczba działań podjętych w celu promowania zdrowego i aktywnego stylu życia.
5	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej i integracja międzypokoleniowa poprzez organizowane zajęcia edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących starzenia się i starości.	Liczba dzieci i młodzieży oraz osób starszych biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych.
6	Inicjowanie działań na rzecz utworzenia na terenie Gminy organizacji pozarządowych skierowanych na wsparcie seniorów.	Liczba podjętych działań na rzecz utworzenia NGO, liczba utworzonych organizacji.
7	Zacieśnianie i rozwijanie współpracy podmiotów realizujących lokalną politykę senioralną.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami publicznymi i społecznymi na rzecz osób starszych.
8	Utworzenie przy świetlicach wiejskich siłowni na wolnym powietrzu dostosowanych do potrzeb i predyspozycji osób starszych i prowadzenie regularnych zajęć grupowych.	Liczba zajęć prowadzonych na siłowni, liczba uczestników zajęć.
9	Utworzenie Centrum Aktywności Seniorów przy Bibliotece Publicznej.	Liczba uczestników zajęć CAS.
10	Rozwijanie działalności Klubu Seniora poprzez wydłużenie godzin otwarcia, zwiększenie częstotliwości spotkań oraz zaangażowanie w jego funkcjonowanie pozostałych osób starszych z terenu Gminy.	Liczba prowadzonych form aktywności wspierających seniorów w Klubie, liczba uczestników, liczba godzin funkcjonowania Klubu w tygodniu.

11	Utworzenie i promocja Ogólnopolskiej Karty Seniora na terenie Gminy.	Liczba Kart Seniora wydanych na terenie Gminy, liczba partnerów OKS na terenie Gminy, liczba miejsc spełniających.
12	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	Klub Seniora, NGO, placówki oświatowe, GBP, ŚŚ, ŚT, prywatne firmy.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 2 – poszerzenie oferty usług dla seniorów dostępnych w społeczności lokalnej oraz poprawa jakości życia osób starszych w Gminie.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.
2	Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.
3	Umieszczanie osób starszych wymagających specjalistycznej, całodobowej opieki w DPS i ponoszenie odpłatności z tego tytułu.	Liczba osób umieszczonych w DPS.
4	Utworzenie Gminnej Rady Seniorów, do której zadań należeć będzie kreowanie i realizowanie polityki senioralnej, opiniowanie nowych inicjatyw oraz zgłaszanie uwag i rekomendacji do decyzji bezpośrednio wpływających na warunki życia osób starszych.	Liczba członków Gminnej Rady Seniorów, liczba inicjatyw/działań podjętych przez Radę.
5	Promowanie i organizowanie wolontariatu szkolnego na rzecz osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.
6	Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla osób starszych.
7	Organizowanie szkoleń dla pracowników GOPS świadczących usługi pielęgnacyjne i wsparcie w miejscu zamieszkania.	Liczba szkoleń dla pracowników GOPS, liczba pracowników biorących udział w szkoleniach.
8	Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.

9	Prowadzenie zajęć z zakresu praw seniorów w Bibliotece Publicznej.	Liczba przeprowadzonych dla seniorów zajęć.
10	Utworzenie mieszkań chronionych dostosowanych do potrzeb osób starszych.	Liczba utworzonych mieszkań chronionych.
11	Prowadzenie szkoleń dla pracowników punktów handlowych z zakresu świadczenia usług osobom w starszym wieku.	Liczba punktów handlowych, w których przeprowadzono szkolenie.
12	Utworzenie gminnego rejestru „Miejsc Przyjaznych Seniorom”, czyli placówek, sklepów, instytucji itp., których infrastruktura dostosowana jest do potrzeb osób starszych.	Liczba miejsc spełniających wymagania Miejsca Przyjaznego Seniorom.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	UG, NGO, PP, GBP, placówki oświaty, firmy prywatne, lokalne media.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

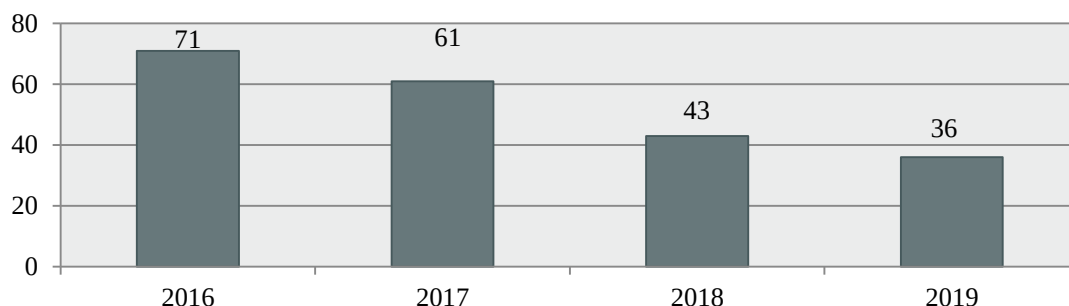
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników,

stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

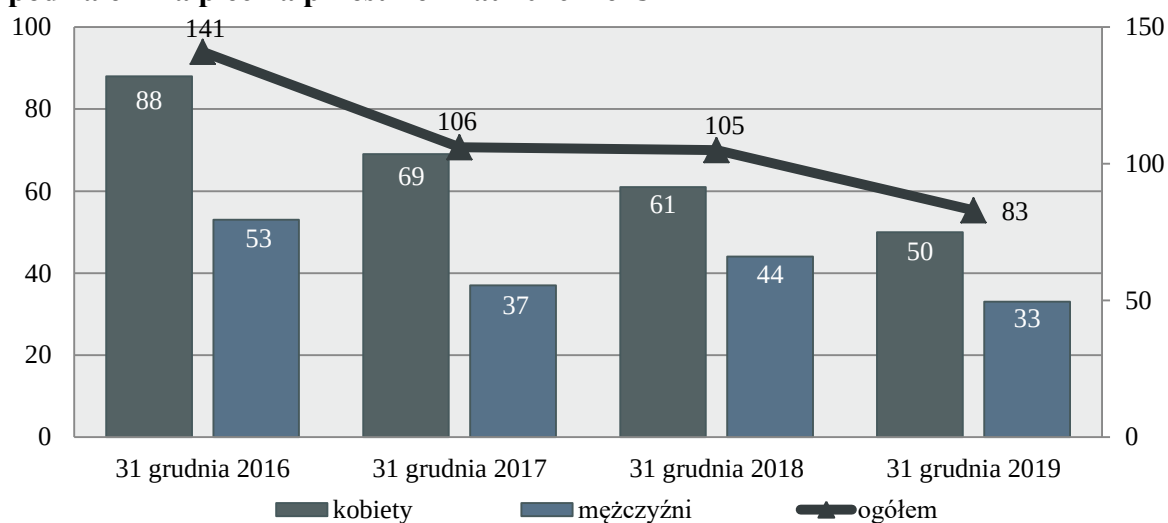
W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 36. Na przestrzeni lat 2016-2019 można zauważyć znaczący spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. Niemniej, **bezrobocie od lat zajmuje pierwsze miejsce jako powód udzielenia pomocy i wsparcia** pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Skalę problemu obrazuje również fakt, że spośród wszystkich rodzin korzystających z pomocy i wsparcia w 2019 roku, co czwarta otrzymała je z tego powodu.

Wykres 36. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

Na koniec 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu zarejestrowanych było łącznie 83 mieszkańców gminy. Na poniższym wykresie można zaobserwować stały spadek osób bezrobotnych na przestrzeni ostatnich 4 lat. W stosunku do roku poprzedniego wyniósł on 21%, natomiast w porównaniu do roku 2016 było to aż 41% mniej. Analizując kwestię osób pozostających bez pracy w gminie Lniano można zauważyć różnice względem płci – liczba kobiet corocznie zmniejszała się w omawianym okresie, natomiast w przypadku mężczyzn nastąpiło wahanie, tj. w 2018 roku liczba bezrobotnych mężczyzn wzrosła z 37 osób do 44, a w roku kolejnym zmniejszyła się do 33 osób, tj. o 11 mniej. Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, że liczba kobiet zarejestrowanych w PUP utrzymuje się na wyższym poziomie niż w przypadku mężczyzn. W 2019 bez pracy pozostawało 50 kobiet oraz 33 mężczyzn.

Wykres 37. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2016–2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Lniano było 158 osób²⁰. Wszystkich pracujących w 2019 roku było 682, a na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest stały wzrost ich liczby, w stosunku do 2016 zwiększyła się o 26%. W analizowanym okresie bardziej aktywne były kobiety, które w 2016 roku stanowiły 58% wszystkich pracujących, a w 2017 roku 57%, natomiast w 2018 roku liczba mężczyzn zwiększyła się o 90 osób, a ich udział w grupie osób aktywnych zawodowo wyniósł 56%. W 2019 roku odsetek pracujących kobiet i mężczyzn wyrównał się, a różnica wynosi zaledwie 3,2 pp. Kobiety stanowiły 51,6% wszystkich pracujących, natomiast mężczyźni 48,4%.

Tabela 22. Liczba osób pracujących w Gminie w latach 2016-2019 z podziałem na płeć

pracujący	2016	2017	2018	2019
mężczyźni	230	239	329	330
kobiety	312	314	254	352
ogółem	542	553	583	682
na 1000 ludności	126	130	135	158

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

²⁰ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że w stosunku do 2016 roku we wszystkich przedziałach odnotowany został ich spadek. Największy spadek liczby osób zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy nastąpił w grupie osób od 31 do 50 roku życia, który wyniósł 24. Jak wynika z analizowanych danych, najwięcej osób bezrobotnych to osoby będące przed 30 rokiem życia oraz mające powyżej 50 lat. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Lniano w latach 2016-2019 z podziałem na wiek (stan na 31 grudnia danego roku)

kategoria wiekowa	2016		2017		2018		2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	141	100	106	100	105	100	83	100
do 25 roku życia	25	18	17	16	22	21	16	19
do 30 roku życia	45	21	36	34	36	34	27	33
do 50 roku życia	38	27	26	25	20	19	14	17
powyżej 50 roku życia	33	23	27	25	27	26	26	31

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy to takie, które ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne trudności z wkroczeniem lub utrzymaniem się na rynku pracy. Natomiast osoby zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne przez okres powyżej 12 miesięcy określa się jako długotrwale bezrobotne. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy albo o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. W 2019 roku wśród 70 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy 43 to kobiety (61%). W porównaniu do lat poprzednich liczba osób pozostających bez pracy zmniejszyła się, jednakże kobiety nadal dominują w tej grupie.

Udział osób długotrwale bezrobotnych w przeciągu ostatnich lat uległ zmniejszeniu. Na szczególną uwagę zasługuje jednak fakt, że osoby długotrwale bezrobotne, pomimo spadku, stanowią znaczny odsetek spośród wszystkich osób bezrobotnych (53%), z czego udział kobiet w tej grupie wyniósł 62%. Wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na terenie gminy Lniano znajduje się także 15 kobiet, które wychowują przynajmniej 1 dziecko do 6 roku życia, 6 osób niepełnosprawnych, tj. 5 mężczyzn i 1 kobieta oraz 4 osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest spadek liczby osób będących w szczególnej sytuacji z powodu długotrwałego bezrobocia,

niepełnosprawności oraz wychowywania dziecka do 6 roku życia, natomiast w okresie ostatnich 4 lat nastąpił wzrost liczby mieszkańców Gminy, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy i korzystających ze wsparcia społecznego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

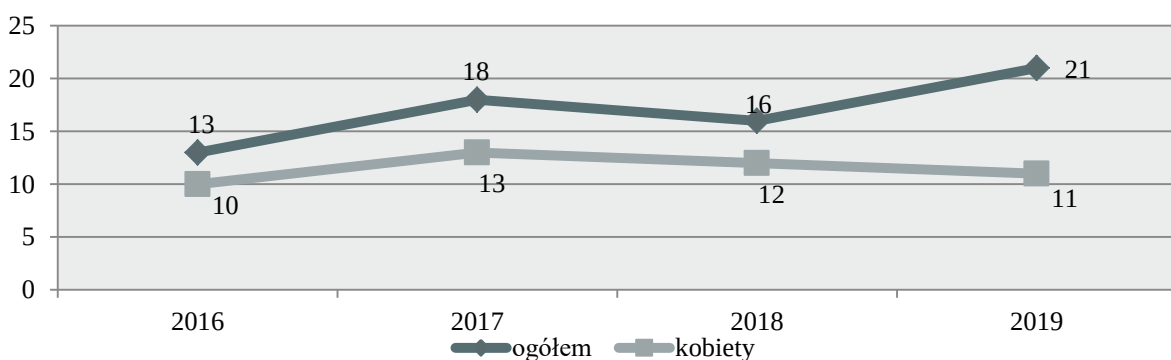
Tabela 24. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie w latach 2016-2019

	2016		2017		2018		2019	
	ogółem	kobiet	ogółem	kobiet	ogółem	kobiet	ogółem	kobiet
ogółem	124	79	93	61	92	54	70	43
długotrwale bezrobotni	83	51	57	40	51	35	37	26
niepełnosprawne	10	7	8	6	9	6	6	1
posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	38	32	25	22	18	16	15	15
korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	1	1	3	2	3	2	4	2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu

Wśród ogółu osób bezrobotnych, części z nich przysługuje prawo do zasiłku. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób z prawem do zasiłku w gminie Lniano wahała się i wzrosła w porównaniu do 2016 roku o 62%. Spośród 83 osób bezrobotnych w 2019 roku, 21 posiadało prawo do zasiłku, a kobiety stanowiły 52% tych osób. Liczba kobiet z prawem do zasiłku od 2018 roku wykazuje tendencje malejącą.

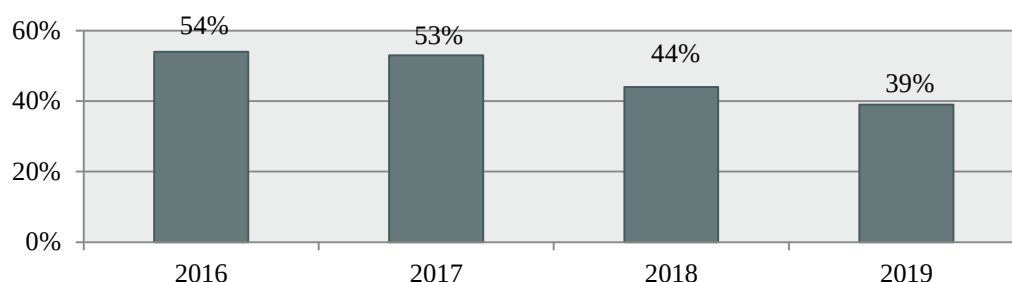
Wykres 38. Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet, z prawem do zasiłku w gminie Lniano w latach 2016-2019 (stan na koniec roku)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu

Wśród beneficjentów pomocy społecznej zauważalny jest wysoki wskaźnik bezrobocia. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Od roku 2016 obserwowany był spadek tego wskaźnika – z 54% w 2016 roku do 44% w 2018 roku, natomiast w 2019 roku zmniejszył się o kolejne 5% i osiągnął poziom 39%. Z poniższych danych wynika, że znaczna część beneficjentów pomocy społecznej skorzystała z niej z powodu bezrobocia.

Wykres 39. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2016-2019

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

Instrumentem do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa ma mobilizować osobę korzystającą ze świadczeń z pomocy społecznej do podjęcia aktywności zawodowej np. zarejestrowania się w urzędzie pracy. Z danych źródłowych wynika, że w okresie ostatnich 4 lat żaden z mieszkańców nie został objęty taką formą wsparcia.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- problem bezrobocia jest głównym powodem korzystania przez mieszkańców Gminy z pomocy i wsparcia GOPS,
- utrzymujący się wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych oraz po 50 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- znaczna część osób bezrobotnych to kobiety, w tym wychowujące dzieci.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z obszarem „Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu”, są:

- **wspieranie rodziny** – utrata pracy zawodowej jest szczególnie dotkliwa dla osób, które mają na utrzymaniu rodzinę, skutki bezrobocia dotyczą wówczas nie tylko jednostki, ale również najbliższego otoczenia – rodziny, utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzącej do lęku, niepewności czy beznadziejności, a ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia poszczególnych potrzeb; opisane sytuacje w sposób szczególny mają wpływ na dzieci w rodzinach;
- **ubóstwo** – brak pracy, a w związku z tym wynagrodzenia, bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu życia i niesamodzielność finansową; podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za powstawanie biedy jest brak pracy, czyli bezrobocie lub bierność zawodowa, brak dochodów z pracy często uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb;
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim w kontekście ograniczonej liczby ofert pracy skierowanej do osób niepełnosprawnych;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim w kontekście używania nałogowych schematów rozładowania napięcia wynikającego z doświadczenia problemu bezrobocia;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście występowania bezrobocia jako tzw. czynnika wyzwalającego zaburzenia psychiczne;
- **edukacja** – w kontekście możliwości wykorzystania narzędzi przekwalifikowania, podniesienia kompetencji, kształcenia ustawicznego, zmiany profilu zawodowego jako czynniki zapobiegające utracie pracy oraz mający wpływ na szybki powrót na rynek pracy w sytuacji jej utraty.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – mobilizowanie osób biernych zawodowo do podnoszenia swoich kompetencji zawodowych i podjęcia aktywności zawodowej i społecznej, a także wsparcie pracujących mieszkańców Gminy w rozwijaniu kwalifikacji zawodowych.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.
2	Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiającą szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Liczba miejsc dostępnych w publicznych placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 lat.
3	Podnoszenie statusu zawodowego poprzez dostosowanie kwalifikacji bezrobotnych do potrzeb rynku pracy.	Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów innych form podnoszących status zawodowy oraz liczba osób biorących w nich udział.
4	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.
5	Podejmowanie pracy z rodziną w ramach działań przewidzianych w kontraktach socjalnych.	Liczba osób, z którymi zawarte zostały kontrakty socjalne
6	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej na terenie Gminy.	Liczba osób, którym udzielono porad w KIS, liczba osób uczestniczących w warsztatach organizowanych przez KIS.
7	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.
8	Prowadzenie poradnictwa zawodowego wśród dorosłych mieszkańców Gminy oraz uczniów.	Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym.
9	Realizacja warsztatów/szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.
10	Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.
11	Popularyzacja przedsiębiorczości i ekonomii społecznej wśród mieszkańców Gminy.	Liczba działań podjętych w celu popularyzacji przedsiębiorczości.
12	Rozwijanie działalności Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości.	Liczba osób korzystających z konsultacji inkubatora, liczba utworzonych w ramach inkubatora przedsiębiorstw.
13	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami w zakresie organizowania staży zawodowych, szczególnie dla osób bez doświadczenia.	Liczba umów o zorganizowanie stażu, liczba miejsc stażu.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	PUP, UG, NGO, ŚŚ, ST, placówki oświatowe, Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

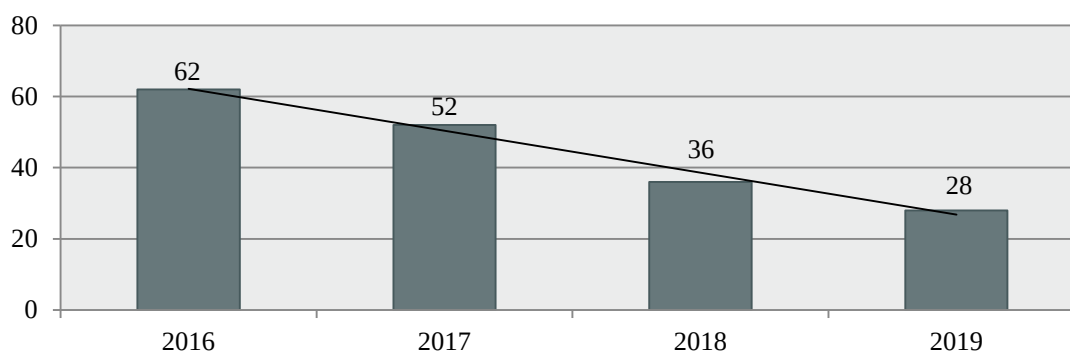
WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2016-2019 zmniejszyła się o ponad połowę. W 2016 roku z tego powodu z pomocy skorzystały 62 rodziny, w 2017 roku – 52, w 2018 – 36, natomiast w 2019 roku liczba ta wyniosła 28. Mimo, że liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia w 2019 roku osiągnęła najniższy poziom w stosunku do lat ubiegłych, problem ubóstwa był trzecim najpowszechniejszym powodem udzielenia pomocy w Gminie.

Wykres 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku zasiłki stałe pobierało 46 osób, tj. o 27% mniej niż w 2017 roku. W przypadku zasiłków okresowych, w 2019 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 9 - co oznacza spadek o 68% w stosunku do roku 2017 oraz o 47% w stosunku do roku 2018. Zasiłki celowe pobierało natomiast 46 osób i jest to spadek o 4% w porównaniu do roku poprzedniego. We wszystkich omawianych formach wsparcia nastąpił spadek na przestrzeni ostatnich 4 lat.

Tabela 25. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2016-2019

rodzaj zasiłku	2016		2017		2018		2019	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	37	189 949	39	178 167	26	144 396	22	135 002
zasiłek okresowy	29	19 754	28	22 508	17	11 117	9	5 024
zasiłek celowy	155	53 479	63	53 679	48	39 078	46	36 572

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

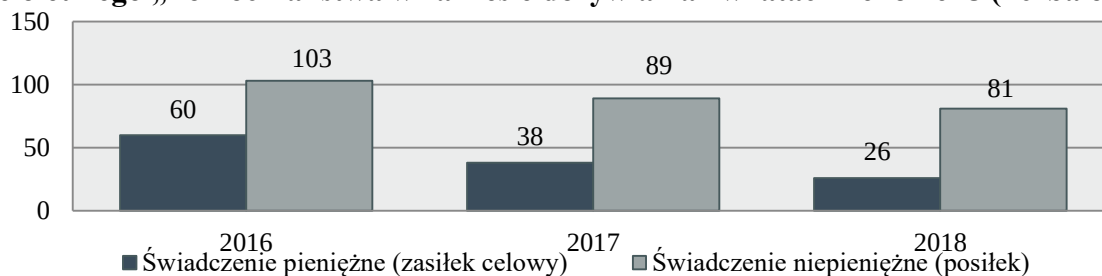
Mieszkańcy gminy Lniano do 2018 roku korzystali również z programu finansowego w zakresie dożywiania - „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych²¹.

²¹ www.gov.pl/web/rodzina

Wśród osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2018 roku, 26 mieszkańców to osoby, którym przyznano je w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W formie świadczenia niepieniężnego pomoc otrzymało w przedmiotowym roku 81 osób. Na przestrzeni lat 2016-2018 liczba świadczeniobiorców niepieniężnej oraz pieniężnej formy zasiłku sukcesywnie malała, a w stosunku do 2016 roku odnotowany został spadek o 57% w przypadku zasiłku celowego oraz o 21% w przypadku posiłku.

Wykres 41. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)

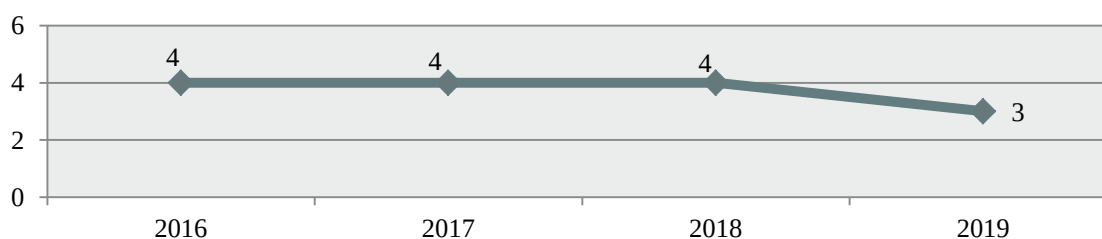
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 i 2018 rok

15 października 2018 roku ustanowiony został Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W 2019 roku objęto tym programem łącznie 150 osób, wśród których 21 było uczniami szkoły podstawowej, 67 szkoły ponadpodstawowej, a pozostałe 62 osoby to dorośli mieszkańcy gminy Lniano. Pomoc w formie posiłku została w przedmiotowym roku udzielona 75 uczniom oraz 3 osobom dorosłym, natomiast pomocą w postaci zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych objęto 39 rodzin.

We wszystkich omawianych latach głównymi beneficjentami wsparcia w ramach programów dożywiania były dzieci.

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2019 roku świadczenie pieniężne w formie dodatków mieszkaniowych otrzymały 3 gospodarstwa domowe, co oznacza spadek o 1 w porównaniu do lat poprzednich. Żadna z rodzin mieszkających na terenie gminy Lniano nie skorzystała z pomocy w formie dodatków energetycznych w omawianym okresie.

Wykres 42. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym kształtuje się w gminie Lniano na wyższym poziomie, niż ma to miejsce zarówno na terenie całego powiatu jak i województwa. Na wartość barometru ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja Gminy jest korzystniejsza. Dane za rok 2018 zamieszczone na poniższej grafice wskazują, że sytuacja ekonomiczna w gminie Lniano jest lepsza niż w regionie i w przedmiotowym roku wskaźnik wyniósł 0,24.

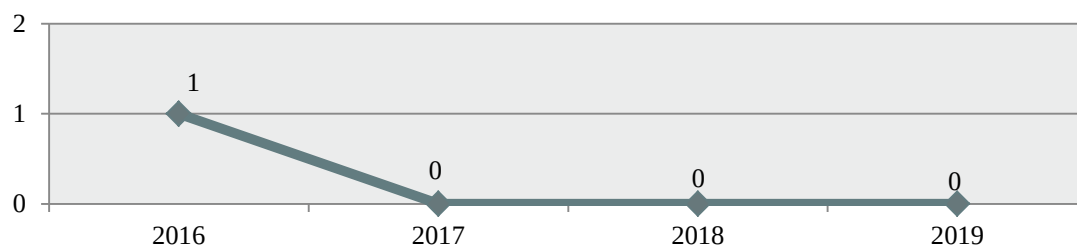
Rysunek 7. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Lniano, powiecie świeckim oraz województwie kujawsko-pomorskim w 2018 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności - jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. Od lat żaden z mieszkańców Gminy nie zмага się z tym problemem, a jedyny przypadek udzielenia pomocy i wsparcia przez GOPS z tego powodu miał miejsce w 2016 roku.

Wykres 43. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych,
- przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności oraz dziedziczenia ubóstwa,
- konieczność wsparcia dzieci w postaci dożywiania.

Korelacje

Problem ubóstwa pozostaje w ścisłej korelacji z innymi problemami społecznymi. Główne obszary korelacji można uznać za determinanty ubóstwa.

- **bezrobocie** – czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy, a ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych;
- **niepełnosprawność** – obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem;
- **wiek** – w Polsce najczęściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci jako członkowie rodzin. Niezależnie od niższej niż w pozostałych przedziałach wiekowych częstotliwości zagrożenia ubóstwem, szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób starszych, których możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji materialnej są znacznie ograniczone z powodu stanu zdrowia, wieku oraz funkcjonowania w jednoosobowych gospodarstwach domowych;
- **wykształcenie** – ważnym wskaźnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest (niskie) wykształcenie, kompetencje zawodowe członków gospodarstwa domowego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – aktywizacja społeczna i włączenie w życie lokalnej społeczności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względów finansowych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości
2	Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób z problemem ubóstwa.	Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i osób biorących w nich udział.
3	Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba osób objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.
4	Inicjowanie działań zmierzających do utworzenia organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z problemem ubóstwa na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych w celu utworzenia organizacji pozarządowych.
5	Rozwijanie działalności świetlic środowiskowych o zajęcia podnoszące kompetencje zawodowe i społeczne dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba zainicjowanych zajęć na rzecz dzieci z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa, liczba dzieci uczęszczających na zajęcia.
6	Rozpowszechnianie wśród mieszkańców materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.
7	Inicjowanie współpracy międzyinstytucjonalnej zakresie włączania społecznego i walki z bóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę międzyinstytucjonalną w celu włączania społecznego i walki z ubóstwem.
8	Wdrażanie krajowych programów społecznych zmniejszających nierówności społeczne ze względów ekonomicznych.	Liczba wdrożonych projektów, liczba osób objętych wsparciem.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	UG, NGO, PUP, placówki oświatowe, ŚŚ, ŚT.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2 – wspieranie osób zagrożonych marginalizacją społeczną i wykluczeniem w zakresie pomocy materialnej i zapewnienie im optymalnych form przezwyciężania problemu ubóstwa.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.
2	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.
3	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.
4	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.
5	Udzielenie dzieciom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa wsparcia w postaci bezpłatnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, w celu umożliwienia im aktywnego udziału w życiu społecznym.	Liczba dzieci, którym umożliwiono bezpłatny udział w zajęciach.
6	Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba zorganizowanych kolonii i ich uczestników.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	NGO, UG, GBP.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 3 – przeciwdziałanie bezdomności w Gminie i wsparcie osób dotkniętych tym problemem w wyjściu z niej.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Monitorowanie skali bezdomności oraz sytuacji osób bezdomnych na terenie Gminy.	Liczba działań monitorujących skalę bezdomności w Gminie oraz sytuacje osób bezdomnych.
2	Praca socjalna polegająca na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.	Liczba działań polegających na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.
3	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności - przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc.	Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz osób bezdomnych.
4	Przekazywanie osobom bezdomnym informacji w zakresie dostępnych dla nich form pomocy.	Liczba osób bezdomnych, którzy została przekazana informacja w zakresie dostępnych dla nich form pomocy.
5	Wsparcie materialne osób bezdomnych.	Liczba osób bezdomnych, którym udzielone zostało wsparcie.
6	Działania edukacyjno-informacyjne mające na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem bezdomności oraz zmotywowanie do reagowania w przypadku, gdy osoba bezdomna znajduje się w sytuacji zagrożenia życia.	Liczba przeprowadzonych w społeczności lokalnej działań edukacyjno-informacyjnych.
8	Udzielanie wsparcia w postaci dożywiania osobom bezdomnym.	Liczba osób korzystających ze stołówki.
9	Kierowanie osób bezdomnych do ośrodków wsparcia i noclegowni.	Liczba osób skierowanych do miejsca pobytu dla osób bezdomnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	NGO, UG, NGO, PP.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2019 roku funkcjonariusze Posterunku Policji w Osiu prowadzili szereg działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa w gminie Lniano. Jak wskazują pozyskane dane, w przedmiotowym roku policjanci zatrzymali 5 osób będących w stanie upojenia alkoholowego w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych znajdujących się w innej gminie. Należy zaznaczyć, że wszyscy zatrzymani mieszkańcy Gminy byli mężczyznami, a odpłatność za umieszczenie ich w izbach wytrzeźwień wyniosła 931,52 zł. Na przestrzeni lat 2017-2019 zostało zatrzymanych 18 nietrzeźwych kierowców w wieku 22-60 lat i zatrzymano 13 praw jazdy. Należy podkreślić, że według policyjnych danych znaczącą większość stanowili mężczyźni.

Na terenie Gminy w latach 2017-2019 odnotowanych zostało łącznie 739 interwencji policji, przy czym znaczna część z nich, tj. 312 była interwencjami domowymi.

W omawianym okresie w Gminie doszło do licznych przestępstw oraz wykroczeń, a najczęściej odnotowywane były te, na tle alimentacyjnych – 28 w ciągu ostatnich 3 lat. Powszechne były także zdarzenia na drodze. Jak wynika z danych uzyskanych z Posterunku Policji w Osiu w tym czasie doszło do 10 wypadków na drodze oraz stwierdzono kierowanie pojazdem przez 4 osoby mimo ich orzeczonego zakazu sądowego, a także przez 3 osoby, którym odebrano uprawnienia do prowadzenia pojazdów. Kolejnym przestępstwem, które zdarzało się stosunkowo często jest kradzież mienia (9 przypadków), uszkodzenie mienia (5 zdarzeń) oraz groźby karalne, które zostały odnotowane czterokrotnie. Na terenie Gminy w omawianym okresie doszło również do innych przestępstw, m.in. znęcania się nad rodziną (stwierdzono wśród 6 rodzin), kradzieży z włamaniem oraz uszkodzenia ciała. Szczegółowe dane w tym zakresie zamieszczone zostały w poniższej tabeli.

Tabela 26. Odnotowane przestępstwa na terenie gminy Lniano w latach 2017-2019

Lp.	wyszczególnienie	liczba
1	przestępstwa alimentacyjne	28
2	wypadki na drodze	10
3	kradzież mienia	9
4	znęcanie się nad rodziną	6
5	uszkodzenie mienia	5
6	kierowanie pojazdem mimo orzeczonego zakazu	4
7	groźby karalne	4
8	kradzież z włamaniem	3
9	uszkodzenie ciała	3
10	prowadzenie pojazdu mimo cofnięcia uprawnień	3
11	nieumyślne spowodowanie śmierci	3
12	podrabianie dokumentów	2
13	stosunek z osobą małoletnią	1

Źródło: Informacja Posterunku Policji w Osiu dotycząca odnotowanych zdarzeń na terenie Gminy w latach 2017-2019

W przedmiotowym roku policjanci podjęli różnego rodzaju formy przeciwdziałania nietrzeźwości wśród kierowców. Zorganizowana została m.in. akcja ulotkowa, rozwieszono plakaty informacyjne oraz wzięto udział w lokalnej kampanii na rzecz bezpieczeństwa na drogach, co miało na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń związanych z nieodpowiedzialnym spożywaniem alkoholu.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Osiu realizują również stałe programy i działania prewencyjne, do których należą:

- Bezpieczna Szkoła, czyli program mający na celu ograniczenie patologii społecznych, procesu wiktymizacji, przestępczości wśród dzieci i młodzieży na terenie powiatu świeckiego oraz liczby zdarzeń z udziałem nieletnich, a docelowo wzmocnienie pożądanych postaw społecznych wśród dzieci,

- STOP 18, którego głównym założeniem jest zapobieganie sięganiu po wyroby alkoholowe i nikotynowe przez osoby niepełnoletnie, poprzez edukację i stałe monitorowanie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez sprzedawców punktów, w których można dokonać zakupu tych produktów.

Stałe działania profilaktyczne policjantów to również „Bezpieczne Wakacje”, „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczny Senior”, „Oszustwa dokonywane metodą na wnuczka”, a także te, skierowane na zabezpieczanie imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalno-oświatowych oraz edukację i prewencję zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- obecność nietrzeźwych kierowców oraz związane z tym niebezpieczeństwo na drogach,
- interwencje domowe stanowiące znaczącą część wszystkich podejmowanych przez Funkcjonariuszy Policji interwencji,
- konieczność prowadzenia interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy w rodzinie.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z obszarem „Przestępczość” są:

- **bezrobocie i ubóstwo** – długotrwałe bezrobocie prowadzić może do obniżenia poczucia własnej sprawczości, z kolei ubóstwo skutkować może przeniesieniem odpowiedzialności za swoje życie i czyny na obecnie panujący ustrój/władze/konkretne instytucje;
- **wspieranie rodziny** – w zakresie przekazywania pozytywnych norm i wartości życia w bezpiecznym, nie przestępczym społeczeństwie;
- **przemoc** – przemoc ściśle związana jest z pojęciem przestępczości; przemoc w rodzinie, która nie jest zgłaszana, utwierdzać może sprawcę w poczuciu bezkarności;
- **uzależnienia** – zarówno w kontekście handlu nielegalnymi towarami, jak i zwiększeniem dokonywanych przestępstw pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz w miejscu zamieszkania.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej oraz edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych.	Ilość mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.
2	Zwiększenie liczby patroli Policji.	Wzrost wskaźnika wykrywalności włamań i kradzieży.
3	Zwiększenie liczby funkcjonariuszy pracujących w terenie <i>incognito</i> .	Liczba interwencji podjętych przez funkcjonariuszy.
4	Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Gminy.	Obszar Gminy objęty monitoringiem wizyjnym.
5	Publikacja materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa mieszkańców oraz możliwości pomocy.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.
6	Podnoszenie kompetencji organów działających w obszarze bezpieczeństwa.	Liczba uczestników warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje.
7	Działalność edukacyjna w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Liczba zajęć edukacyjnych przeprowadzonych w szkołach.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UG, PP.	NGO, placówki oświatowe, GBP.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CZEŚĆ STRATEGICZNA

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

MOCNE STRONY

wewnętrzne czynniki pozytywne
to przede wszystkim to,
co wyróżnia na tle innych.
Są to te dziedziny działalności,
które tworzą potencjał
i pozytywny wizerunek instytucji.

SŁABE STRONY

wewnętrzne czynniki negatywne
to te aspekty funkcjonowania,
które ograniczają sprawność
i mogą blokować rozwój
instytucji.

SZANSE

zewnętrzne czynniki pozytywne
to wszystkie wydarzenia
i procesy w otoczeniu, które tworzą
sprzyjające dla instytucji sytuacje.
Są to takie kierunki działalności, które
mogą przynieść w przyszłości
pozytywne, rozwojowe społecznie
efekty.

ZAGROŻENIA

zewnętrzne czynniki negatywne
to zbiór możliwych sytuacji i procesów,
które mogą tworzyć niekorzystne dla
instytucji warunki rozwoju w jego
otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane
jako bariery, utrudnienia i możliwe
niebezpieczeństwa dla zakładanych
procesów.

MOCNE STRONY

1. Atrakcyjne położenie Gminy pod względem turystycznym i rekreacyjnym.
2. Rozwinięta infrastruktura komunikacyjna na terenie Gminy.
3. Wzrost liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat.
4. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności utrzymujący się na stałym poziomie.
5. Struktura demograficzna Gminy wykazuje korzystniejszą sytuację mieszkańców niż demografia powiatu.
6. Wzrost podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
7. Obecność średniej wielkości przedsiębiorstw na terenie Gminy.
8. Dochody Gminy przewyższające jej wydatki w 2019 roku.
9. Stopa bezrobocia w powiecie na niższym poziomie niż w województwie.
10. Adekwatna do potrzeb infrastruktura placówek oświaty i prowadzenie licznych zajęć rozwijających dla uczniów w świetlicach szkolnych.
11. Funkcjonowanie mieszkań socjalnych na terenie Gminy.
12. Rozwinięta i dostosowana do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i niepełnosprawnych oferta Gminnej Biblioteki Publicznej.
13. Prowadzenie Centrum Kształcenia, Gminnego Centrum Informacji, Wiejskiego Mini Inkubatora Przedsiębiorczości przy bibliotece.
14. Działalność klubów sportowych.
15. Spadek liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej.

SŁABE STRONY

1. Ujemny i zmniejszający się na przestrzeni ostatnich lat przyrost naturalny.
2. Niski wskaźnik feminizacji w Gminie.
3. Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.
4. Zmniejszanie się udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności.
5. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie niższa niż w powiecie.
6. Brak infrastruktury skierowanej do rodziców dzieci do lat 3, tj. żłobków/klubów dziecięcych.
7. Zawieszona działalność filii Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
8. Mało rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna.
9. Brak aptek ogólnodostępnych na terenie Gminy.
10. Niska dostępność do opieki medycznej na terenie sołectw.
11. Brak organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz integrację społeczną grup zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie Gminy.
12. Znaczna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej.
13. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka.
14. Rosnąca liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
15. Brak rodzin wspierających na terenie Gminy.

16. Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.
17. Realizacja i popularyzacja projektów skierowanych do rodzin, osób starszych i bezrobotnych.
18. Wspieranie rodzin w postaci asystenta rodziny.
19. Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci.
20. Spadek liczby mieszkańców korzystających ze wsparcia materialnego ze względu na niepełnosprawność.
21. Stała liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu zaburzeń psychicznych.
22. Większość dzieci i młodzieży ma świadomość negatywnego wpływu narkotyków i dopalaczy na zdrowie.
23. Funkcjonowanie jednostek działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych (PK, GKRPA, ZI).
24. Wzrost udziału liczby rodzin objętych wsparciem ze względu na problem alkoholowy w ogólnej liczbie rodzin korzystających ze wsparcia GOPS.
25. Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (światlice środowiskowe i terapeutyczno-wychowawcze).
26. Funkcjonowanie klubów samopomocowych AA, Al-Anon, oraz grupy wsparcia dla kobiet.
27. Prowadzenie licznych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach zarówno dotyczących uzależnień, jak i przemocy oraz bezpieczeństwa.
28. Organizacja imprez lokalnych na rzecz integracji rodzin oraz promocji abstynencji alkoholowej.

16. Słabo rozwinięta infrastruktura wsparcia osób niepełnosprawnych, w tym miejsc w których mogą rozwijać swoje kwalifikacje zawodowe i kontakty społeczne.
17. Brak ośrodków całodobowej opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
18. Brak Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz innych miejsc wsparcia dziennego.
19. Powszechność spożywania napojów alkoholowych, w tym ryzykownego wśród mieszkańców i młodzieży.
20. Mieszkańcy wykonują obowiązki służbowe i prowadzą pojazdy pod wpływem alkoholu.
21. Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży i brak wiedzy mieszkańców na temat jego negatywnego wpływu na zdrowie dziecka.
22. Sięganie po substancje psychoaktywne przez część mieszkańców i młodzieży.
23. Uznawanie przez znaczną część dzieci i młodzieży alkoholu, papierosów oraz narkotyków za łatwo dostępne.
24. Brak infrastruktury integracji społecznej osób z problemem alkoholowym (CIS, KIS).
25. Występowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy.
26. Uznawanie kar cielesnych za dobrą metodę wychowawczą przez część mieszkańców Gminy.
27. Powszechny problem przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy.
28. Uznawanie działań profilaktycznych podejmowanych przez Gminę za mało skuteczne.
29. Brak mieszkań chronionych na terenie Gminy.
30. Brak usług o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla seniorów.

29. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
30. Bardzo mała liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie.
31. Spadek liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczby osób dotkniętych przemocą.
32. Funkcjonowanie Klubu Senior+.
33. Spadek liczby osób bezrobotnych w Gminie.
34. Zmniejszenie się liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa.
35. Nieodpłatna pomoc prawna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców.
36. Prowadzenie specjalistycznych punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie i osób dotkniętych problemem uzależnienia.
37. Spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych, w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.
38. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w Gminie wyższa niż w powiecie i województwie.
39. Bardzo niska skala problemu bezdomności.
40. Prowadzenie akcji informacyjnych i działań prewencyjnych na temat bezpieczeństwa i trzeźwości przez funkcjonariuszy policji.
31. Wysoki udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych.
32. Znaczny udział osób poniżej 30 i powyżej 50 roku życia w ogóle bezrobotnych.
33. Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
34. Niepodejmowanie pracy z mieszkańcami w oparciu o kontrakt socjalny.
35. Brak infrastruktury umożliwiającej rozwój kapitału społecznego w Gminie, tj. Centrum Aktywności Lokalnej, Centrum Aktywności Seniorów, Klub Wolontariusza.
36. Brak przedsiębiorstw społecznych na terenie Gminy.
37. Zagrożenie bezpieczeństwa na drogach w Gminie spowodowane nietrzeźwymi kierowcami.

SZANSE

1. Rozwój gospodarczy Gminy.
2. Rozwój kapitału społecznego i przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.
3. Pozyskanie dodatkowych środków unijnych na rozwój Gminy.
4. Promocja Gminy w całej Polsce.
5. Utworzenie nowych miejsc pracy w Gminie.
6. Utworzenie podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy.
7. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
8. Rozwój infrastruktury aktywizacji mieszkańców w środowisku lokalnym.
9. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży o zajęcia artystyczne na świetlicach.
10. Wzrost aktywności i integracji osób starszych, w tym aktywacja UTW.
11. Udział osób starszych w kreowaniu polityki społecznej w Gminie poprzez m.in. Gminną Radę Seniorów.
12. Rozwój usług i oferty wsparcia na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych z innych powodów.
13. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
14. Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
15. Utworzenie organizacji pozarządowych na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i zmagających się z różnymi trudnościami oraz rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z nimi.

ZAGROŻENIA

1. Odpływ ludzi młodych z terenu Gminy.
2. Migracje zarobkowe mieszkańców Gminy.
3. Starzejące się społeczeństwo.
4. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej.
6. Wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
7. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
8. Spadek aktywności zawodowej kobiet po urodzeniu dziecka.
9. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
10. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
11. Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci.
12. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
13. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
14. Nasilanie się zjawiska alkoholizmu.
15. Ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.
16. Wzrost zapotrzebowania na pracę subsydiowaną, roboty publiczne i staże wśród mieszkańców.
17. Wzrost problemu alkoholizmu w Gminie oraz idące za tym konsekwencje społeczno-gospodarcze.

- 16.** Podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz prywatnymi przedsiębiorstwami działającymi w obszarze uzależnień oraz wsparcia w sytuacjach kryzysowych.
- 17.** Rozwój świetlic i objęcie ich działaniami większej ilości dzieci.
- 18.** Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
- 19.** Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.
- 20.** Spadek problemu wykluczenia społecznego na terenie Gminy.
- 21.** Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie.
- 22.** Zmniejszenie skali ubóstwa wśród mieszkańców Gminy.
- 23.** Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Gminy.
- 24.** Utworzenie rodzin wspierających.

CEL STRATEGICZNY

Wypracowanie skutecznego i sprawnego systemu rozpoznawania problemów społecznych występujących na terenie Gminy oraz organizacja usług socjalnych na satysfakcjonującym mieszkańców gminy Lniano poziomie, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich indywidualnych potrzeb, problemów, możliwości oraz potencjału, co pozwoli na realizację polityki społecznej na najwyższym poziomie i zgodnie z oczekiwaniami lokalnej wspólnoty.

WIZJA

Gmina Lniano będąca miejscem, gdzie wszelkie problemy społeczności lokalnej spotykają się ze zrozumieniem władz lokalnych, a ich rozwiązanie stanowi nadrzędny cel funkcjonowania szeregu instytucji wspierających mieszkańców w ich trudnościach życiowych. Gmina Lniano to także miejsce, w którym dąży się do pełnej integracji społecznej, w szczególności osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną, a w tym celu wykorzystuje się w szczególności wiedzę i doświadczenie specjalistów jednostek organizacyjnych, potencjał mieszkańców oraz lokalną tradycję i dobre praktyki innych samorządów gminnych.

MISJA

Misją Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano jest wskazanie realizatorom lokalnej polityki społecznej obszarów, w których dostrzegalne są przejawy dysfunkcji społecznej i które wymagają podjęcia działań usprawniających, wskazanie kierunku pożądanych zmian oraz narzędzi, które to umożliwią.

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla różnych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej przy wykorzystaniu elektronicznego dostępu do informacji;
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- wzrost atrakcyjności gminy Lniano jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- opracowanie i wdrożenie programów rewitalizacji społecznej szczególnie zaniedbanych rejonów Gminy z udziałem samych mieszkańców i podmiotów ich reprezentujących;
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych;
- wzrost zasobów instytucjonalnych Gminy na rzecz aktywizacji i integracji starszej części społeczeństwa, osób niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami wsparcia;
- wzrost liczby podmiotów sektora NGO na rzecz rozwoju Gminy i integracji społecznej.

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Aby narzędzie jakim jest Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenia lidera, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych jest GOPS.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest gmina Lniano.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

Plan komunikacji społecznej dokumentu

Obszary problemowe Strategii zostały przedstawione przed przystąpieniem do jej opracowywania Wójtowi gminy Lniano. Po uchwaleniu jej przez Radę Gminy zostanie umieszczona na stronie internetowej Gminy.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Lniano. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Lniano. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Lniano przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2019, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

W prognozie na lata 2021-2025 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lnianie

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
1	2018	965 151
2	2019	1 103 543
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
3	2020	1 131 132
4	2021	1 159 410
5	2022	1 188 395
6	2023	1 218 105
7	2024	1 248 558
8	2025	1 279 772

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
1	2018	66 447
2	2019	68 108
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
3	2020	69 811
4	2021	71 556
5	2022	73 345
6	2023	75 179
7	2024	77 058
8	2025	78 984

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
1	2018	5 731 106
2	2019	6 842 329
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
3	2020	7 013 387
4	2021	7 188 722
5	2022	7 368 440
6	2023	7 552 651
7	2024	7 741 467
8	2025	7 935 004

MONITORING

Proces monitoringu wdrażania strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Posterunku Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez GOPS przy ścisłej współpracy z gminą Lniano. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii przeprowadzanej co dwa lata.

EWALUACJA

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i zadań strategii oraz rozwiązywanie problemów.

ZAKRES EWALUACJI

Ewaluacji podlegać będzie:

- materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen;
- ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałości i spójności.

SPOSÓB EWALUACJI

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji i określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

NARZĘDZIA EWALUACJI

Planuje się stosowanie szerokiego zakresu metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnieniu mechanizmów interwencji publicznej z wykorzystaniem:

- ilościowych metod badawczych – pozwoli to na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi;
- technik: ankiety, zestawienia danych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług);
- narzędzi: tabel, wykresów, diagramów.

Ewaluacja w zależności od potrzeb i możliwości Gminy może zostać pogłębiona o wywiady indywidualne oraz zogniskowane wywiady grupowe (Focus), w celu lepszego rozpoznania stanu obecnego, w tym przyczyn zjawisk problematycznych, ich skali i obszarów, na które bezpośrednio wpływają.

OKRES EWALUACJI

Planuje się przeprowadzenie w 2026 roku ewaluację końcową, która będzie stanowić obiektywną ocenę założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ramach Strategii działań. Analiza realizacji bieżącej Strategii pozwoli na trafne opracowanie założeń strategii w kolejnej perspektywie czasowej, a także wskaże na zmiany zachodzące w społeczeństwie lokalnym wymagające reakcji ze strony władz lokalnych.

OCENA RYZYKA

Dokument Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lniano jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Lniano i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz

stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Gminy – Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy Lniano, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najsukuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>
2. <https://bdl.stat.gov.pl/>
3. <https://poradnik.ngo.pl/>
4. <https://www.csw.pl/aktualnosci/dla-turysty/powiat-w-liczbach/2017/02/03/powiat-swiecki-to/>
5. <http://www.dokumentyslaska.pl/epitafia/powiat%20jawor.html>
6. <https://www.google.com/maps/>
7. J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
8. Joanna Staręga-Piasek, Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
9. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
10. M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje.
11. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok.
12. Program współpracy gminy Lniano z organizacjami pozarządowymi w roku 2020 (uchwała Nr XI/89/2019 Rady Gminy Lniano z dnia 28 października 2019 roku).
13. Raport o stanie Gminy Lniano za 2019 rok.
14. Sprawozdanie z działalności świetlic i punktów bibliotecznych z działalnością kulturalną w Brzemionach i Ostrowitem za rok 2017, 2018 i 2019.
15. Statut Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie (uchwała Nr XXVIII/208/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku)
16. Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lnianie (uchwała nr XXV/250/2017 Rady Gminy Lniano z dnia 22 czerwca 2017 roku).
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).
18. www.psychiatriapolska.pl

SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenia gminy Lniano na mapie Polski	12
Rysunek 2. Położenie gminy Lniano na mapie powiatu świeckiego	13
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Lniano według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)	18
Rysunek 4. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w 2019 roku.....	50
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Lniano alkoholu w latach 2017 i 2019.....	69
Rysunek 6. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Lniano w latach 2017 i 2019 (w złotych)	70
Rysunek 7. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Lniano, powiecie świeckim oraz województwie kujawsko-pomorskim w 2018 roku	109

SPIS TABEL

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Lniano i w Polsce na przestrzeni lat 2016-2019	16
Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2019 (w procentach).....	17
Tabela 3. Wykaz jednostek oświatowych i oddziałów szkolnych w gminie Lniano oraz liczba uczniów do nich uczęszczających w 2019 roku.....	25
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2016-2018.....	26
Tabela 5. Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Lniano na przestrzeni lat 2016-2018 (liczba mieszkań).....	27
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Lniano w porównaniu do powiatu i województwa w 2018 roku	33
Tabela 7. Liczba ludności przypadająca na punkt apteczny w Gminie i na aptekę ogólnodostępną w Polsce na przestrzeni lat 2016-2019.....	34
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2016-2019	41
Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2016-2019 w podziale na płeć	42
Tabela 10. Powody udzielania pomocy i wsparcia w 2019 roku – liczba rodzin	42
Tabela 11. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2016-2019	43
Tabela 12. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2019 roku.....	47
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2016-2019.....	55

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2019	55
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2016-2019	56
Tabela 16. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lnianie w latach 2017 i 2019	68
Tabela 17. Dane dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2017-2019	82
Tabela 18. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019	83
Tabela 19. Osoby korzystające z poradnictwa na przestrzeni lat 2017-2019	84
Tabela 20. Liczba sędziwych starców, tj. osób powyżej 80 roku życia w gminie Lniano na przestrzeni lat 2016-2019	91
Tabela 21. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019	93
Tabela 22. Liczba osób pracujących w Gminie w latach 2016-2019 z podziałem na płeć....	100
Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Lniano w latach 2016-2019 z podziałem na wiek (stan na 31 grudnia danego roku).....	101
Tabela 24. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie w latach 2016-2019....	102
Tabela 25. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2016-2019.....	107
Tabela 26. Odnotowane przestępstwa na terenie gminy Lniano w latach 2017-2019.....	115

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Lniano w latach 2016-2019	14
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Lniano na przestrzeni lat 2016-2019	15
Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców gminy Lniano według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku	15
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2019	17
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2016-2019.....	18
Wykres 6. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2016-2019 (w milionach złotych)....	20
Wykres 7. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych).....	20
Wykres 8. Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie oraz stopa bezrobocia w powiecie świeckim na przestrzeni lat 2016-2019 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)	21
Wykres 9. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Lniano, w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce na przestrzeni lat 2016-2019	22
Wykres 10. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego	23

Wykres 11. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku.....	24
Wykres 12. Współczynnik skolaryzacji w Gminie i w Polsce w 2018 roku	25
Wykres 13. Liczba dzieci uczestniczących na zajęcia w punktach bibliotecznych	30
Wykres 14. Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie ogółem i na 1000 mieszkańców Gminy w latach 2016-2019	31
Wykres 15. Liczba czytelników Gminnej Biblioteki Publicznej Gminy w Lnianie.....	31
Wykres 16. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019.....	40
Wykres 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Lniano w latach 2016-2019.....	40
Wykres 18. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 roku	41
Wykres 19. Wskaźnik pracy socjalnej w Gminie na przestrzeni lat 2016-2019.....	43
Wykres 20. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2016-2019	47
Wykres 21. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych na przestrzeni lat 2017-2019 (Dane za rok 2019 dotyczą okresu od stycznia do czerwca).....	48
Wykres 22. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2016-2019.....	49
Wykres 23. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2019.....	49
Wykres 24. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2016-2019.....	50
Wykres 25. Liczba rodzin objętych specjalistycznym poradnictwem w latach 2016-2019	51
Wykres 26. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2019	54
Wykres 27. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2016-2019 w Gminie.....	60
Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2016-2019.....	67
Wykres 29. Udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2016-2019.	67
Wykres 30. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Lniano w latach 2017 i 2019.....	70
Wykres 31. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2016-2019	81
Wykres 32. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Lniano i Polsce na przestrzeni lat 2016-2019	91
Wykres 33. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2016-2019	92
Wykres 34. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2016-2019 (liczba świadczeń).....	92
Wykres 35. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2016-2019.....	92

Wykres 36. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2016-2019	99
Wykres 37. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2016–2019	100
Wykres 38. Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet, z prawem do zasiłku w gminie Lniano w latach 2016-2019 (stan na koniec roku)	102
Wykres 39. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2016-2019.....	103
Wykres 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2016-2019	106
Wykres 41. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)	108
Wykres 42. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2016-2019.....	108
Wykres 43. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2016-2019	109

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel: 12 39 50 665

fax: 12 39 50 664

mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl